

"Колос" 2010 рік.

В.О. Степовик.

24.04. Хліборобські турботи. Культивують, сіють, обробляють посіви. На весняному полі в ПП "Новий світ" тривають польові роботи. Хлібороби господарства активно включилися в посівну кампанію. Тож на полях не змовкає гуркіт техніки.

Ще до 8 квітня в господарстві впоралися з сівбою ранніх зернових культур, а також підживили 600 гектарів озимих.

Зараз механізатори культивують площі під пізні зернові культури, сіють сою, обробляють посіви озимих гербіцидами. Особливим старанням і сумлінністю на різних ділянках роботи, а також наполегливістю і продуктивністю відзначаються

Дмитро Олександрович Рудь, який успішно

підживив всі озимі культури, а зараз під них вносить гербіциди. **Вадим**

Олександрович Степовик сівалкою бразильського виробництва нульового обробітку ґрунту заробляє насіння сої.

Станом на 20 квітня він вже посіяв 150 гектарів. Трактористи **Василь Анатолійович Шарамко**, **Василь Володимирович Панасенко** культивують площі під кукурудзу. Ще чимало механізаторів зайнято на різних ділянках польових робіт.

П.Цимаховський.

Д.О. Рудь.

15.05.

Трактористи ПП "Новий світ" **Василь Анатолійович Шарамко** і **Василь Володимирович Панасенко** за період весняної посівної кампанії були неперевершеними на культивуванні площ під сівбу як ранніх культур, так і пізніх. Тракторами Т-150 в агрегаті з двома культиваторами кожен, вони обробили переважну більшість площ при відмінній якості роботи.

На фото: В.А.Шарамко і В.В.Панасенко.

12.06. Загартований у боях, невтомний у житті.

Ми були вражені, коли в Тернівці побачили на мотоциклі Григорія Івановича Мазуру. Він хвацько зупинив свого "сталевого коника" і пішов центром села – у нього, як з'ясувалося, маса доручень. На вулиці Степовій, що на Фальківці (так називається частина села самими тернівчанами), де мешкають Мазури, для сусідів Григорій Іванович як голова сільської ради. Він і порадить, і підкаже, і в документах допоможе розібратися, і коли щось не так, з'ясує. Тож коли він збирається на базар в центр, йому дають купу замовлень – одні прохають придбати ліки, інші продукти харчування, за світло чи за телефон заплатити та інше. Для всіх він знайде час.

Цей 90-літній чоловік не по літах жвавий, активний, цікавий співрозмовник. Йому є що згадати, бо у житті було і болісного, і радісного. Він учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни. З кожним роком все менше і менше залишається тих, хто не

Подружжя Мазурів.

шкодував власної крові і життя задля миру і свободи нашого народу, хто наближав довгождану Перемогу. У Тернівці залишилося троє учасників бойових дій – **Іван Остапович Горбенко**, **Іван Євгенович Шарамко**, **Варвара Василівна Ільків** та двоє інвалідів Великої вітчизняної війни – **Григорій Іванович Мазура** і **Василь Васильович Цис**.

Григорій Іванович народився у Тернівці. Як кажуть у народі, тут закопане його коріння. Закінчив семирічку і відразу ж пішов працювати у місцевий колгосп. Тоді була створена бригада підлітків з 14-16 річних юнаків і дівчат, які були задіяні на заготівлі кормів, сапанні сільгоспкультур та інше. Згодом бригаді доручали більш відповідальну роботу. Коли дорослі під час збирання врожаю в'язали збіжжя у снопи, підлітки, зокрема хлопці, великими граблями згрібали колоски, а дівчата снопи складали у копи. Через деякий час з'явилася можливість продовжити навчання. Тож Григорій пішов у 8 клас, потім 9, а 10 так і не вдалося закінчити. 10 жовтня 1940 року йому прийшла повістка у райвійськкомат. У числі 13 юнаків хлопця було призвано на військову службу. Потрапили вони в школу артилерійської інструментальної розвідки (АІР) міста Саратова. Тут, у 1941 році й застала їх війна. Після розподілення по артилерійських частинах Григорій Іванович потрапив до Томського артилерійського училища. Тут він успішно здав екзамен і його було призначено помічником командира взводу. У травні 1942 року весь курс було направлено у Московський військовий округ, а в червні Григорія Івановича і ще сімох хлопців у званні молодших лейтенантів направили у 207 стрілецьку дивізію 245 артилерійського полку, яка брала участь у Сталінградській битві. Тут Григорій Іванович отримав своє перше бойове хрещення. О 6 годині 30 хвилин німецькі бомбардувальники почали бомбити передні позиції. Це тривало близько 1,5 години. Від безперервних вибухів ранок перетворився на ніч. Все було в диму, пилу. Земля змішалася з вогнем і людською кров'ю. О 8 годині наші війська перейшли в наступ. Оборона німців була сильною. У цих боях Григорія Івановича було контужено. Трохи підлікувавшись, він повернувся на фронт. У кінці лютого 1943 року Сталінград остаточно було звільнено від ворога.

Потім звільнялися населені пункти Ростовської області та Донбасу (Ровеньки, Антрацит, Макіївку) дивізією, в якій служив Г.І.Мазура. У цих боях його було важко поранено. Після тривалого лікування він знову повернувся на фронт. Григорія Івановича призначили командиром батареї. Попереду був ще не один бій. Форсували Дніпро, звільняли Дніпропетровськ, Запорізьку область, Миколаїв. Тоді з Миколаєва дивізію переправили на Перший Білоруський фронт, звільняли Білорусію, Польщу, дійшли до Варшави. В кінці серпня 1944 року його було тяжко поранено. Лікування тривало 8 місяців. Фронтівика комісували і відправили додому.

За мужність і героїзм, проявлені в боях, солдата нагороджено медаллю "За відвагу", орденом Вітчизняної війни І ступеня. В мирний час до них додалося багато ювілейних медалей.

Перемогу Григорій Іванович Мазура зустрів вдома. На той час працював у місцевій школі, викладав військову підготовку, потім інструктором райкому партії Тишківського, згодом Добровеличківського району (тоді Тернівка входила до його складу), завідувачим клубом, останні 17 років секретарем Тернівської сільської ради, звідси й на заслужений відпочинок вийшов. З дружиною **Ольгою Марківною** виростили двох дітей – сина **Віктора** і доньку **Валентину**, мають чотирьох внуків і чотирьох правнуків. Ця сім'я користується великою повагою у селян. Сусіди Мазурів кажуть, що Ольга Марківна найщасливіша жінка, адже має такого прекрасного чоловіка, який і допоможе у всьому, і подбає про всіх.

І.Грицик.

30.06. Добре слово про людину. За покликом душі і серця.

Родину Кушнірів у Тернівці знають всі. І поважають. Обоє за фахом – педагоги. Валерій Федорович вчителює у місцевій школі, **Ольга Іванівна** працює завідуючою дитсадком. Обоє обрали свій шлях за покликом душі і серця. Підтвердженням є те, як вони виконують свою роботу, обов'язки, які на них покладаються. Кожен з них – багатогранна особистість. Цього разу я хочу розповісти про **Ольгу Іванівну Кушнір** – людину щирої душі, привітну, милу жінку, прекрасного організатора і педагога, чудову господиню, маму, дружину.

О.І. Кушнір.

Вона народилася у звичайній селянській сім'ї. Мама, **Любов Іванівна Мазура**, працювала бухгалтером у колишньому колгоспі імені Литвинова, батько, **Іван Григорович**, у цьому ж господарстві водієм. Виховували трьох дітей – трьох чарівних доньок. Старша – **Валентина**, середня – **Ольга**, найменша – **Людмила**. Після закінчення школи Ольга вступила до Олександрійського педучилища, спеціальність – вихователь (на літніх канікулах, ще навчаючись у школі, неодноразово працювала в дитсадку і оволодівала азами дошкільної освіти на практиці). Отримавши диплом, відразу ж влаштувалася на роботу в дитсадок. Відтоді минуло 26 років. Починала самостійне життя з вихователя. Останні шість років працює завідуючою. Клопотів і обов'язків з підвищенням на посаді додалося.

Ольга Іванівна Кушнір – надзвичайно енергійна, активна, прекрасний організатор і це допомагає їй досягати поставленої мети. Не для себе старається, для дітей. То холодильник, то електроплиту, то пральну машину, то конвектор потрібен. У пошуках коштів знаходить спільну мову з багатьма людьми, залучає до благодійності всіх фермерів та приватних підприємців, які є на території Тернівської сільської ради.

В результаті – вирішуються важливі питання, розв'язуються проблеми. Насамперед, постійним спонсором і благодійником для дитсадка є ПП "Новий світ", яке очолює **М.В.Малий**. Часто допомагають фермери **О.В.Пуля, О.В.Бабчук, приватні підприємці С.А.Гордієнко, Д.А.Ігошин, М.Д.Пасенко, С.В.Мазура, М.В.Однорал, Н.А.Кулинич**. Не обходиться й без участі батьків, дідусів дітей. Коли потрібно було встановити нову огорожу біля дитсадка, відгукнулися на прохання **В.М.Моїсєєв, І.Жила, В.А.Циганков, А.Т.Сугак, М.П.Кожухар, С.М.Мазура, В.О.Шуляк, В.Б.Матейчук, О.М.Тітаренко, А.Г.Козицький, В.В.Деменчук, О.А.Козицький, Ю.Г.Шаповалов, С.І.Самохатній, А.К.Ігошин, В.Бавольський, В.В.Кошелєв** та інші.

Багато у плані ремонтних робіт невеличкий колектив дитсадка робить власними силами. Побілити, пофарбувати, впорядкувати, прибрати. Кожен працівник сумлінно, з відповідальністю ставиться до роботи.

Завдячує Ольга Іванівна і директору місцевого Будинку культури **В.В.Степанову**, який постійно надає музичну апаратуру, а також баяністу **В.В.Деменчуку**, який ніколи не відмовляє і допомагає в музичному оформленні різних свят, які проводяться в дитячій установі.

Про Кушнірів сільчани кажуть – творча родина, в якій кожен по своєму талановитий. Але найбільша їхня цінність у порядності, людяності, вболіванні за інших, за справи, які їм доводиться виконувати. Такими ж Кушнірі-старші виховують і Кушнірів-молодших. **Син Ігор** закінчив Київський національний університет культури і мистецтв (факультет – музичне мистецтво). Цього року захистив магістратуру. Має сильний, чарівний голос, прекрасно співає, і, незважаючи на те, що він незрячий, пише музику і слова до пісень, грає на музичних інструментах (має унікальний слух). Також бере активну участь в різних заходах, конкурсах як місцевого, так і державного рівня і має відповідні нагороди, дипломи. У 2009 році у місті Києві проходив студентський фестиваль творчості "Сяйво надії", в якому й Ігор взяв участь. В номінації "Пісенний вернісаж" він став переможцем і отримав спеціальний приз – статуетку. На VIII Міжнародний інтеграційний театральний фестиваль "Сонячна хвиля", який проходив у Запоріжжі, він був запрошений у якості гостя, де його відзначили дипломами і подарунками. Цього року у Харкові проходив фестиваль "Маленький парнас", де Ігор також здобув перемогу, а під час Всеукраїнського фестивалю студентської молоді "Барви надій" він отримав гран-прі.

Ігор Кушнір мріє про відкриття студії звукозапису у місті Києві для талановитих людей з обмеженими можливостями та середнього достатку. Зараз розглядається його бізнес-план, а він збирає кошти для створення студії.

Донька Алла гарно навчається в школі. Цього року закінчила сьомий клас. Вона також має прекрасний голос, чудово співає. Була учасницею фестивалю дитячої творчості "Новоархангельські стожари", часто виступає в ролі ведучої під час різних заходів, що проводяться в школі та в селі. Рівнятися їй є на кого. А ще дівчинка дуже любить тварин. Надзвичайно чутлива і добросердечна. Часто лікує і виходжує травмованих тварин і птахів. Це в неї від мами.

Ольга Іванівна поєднала в собі багато хороших рис. До тих, які було згадано, ще можна додати трудолюбивість, щирість, терпеливість, чесність, уміння оберігати тих, хто поруч. Вона прекрасна господиня, любляча мама і дружина. Якби мала крила, то закрила б ними рідних, аби вберегти їх від лиха і негараздів. А які смачні і оригінальні випікає торти! У цій справі вона неперевершена і рівних їй немає.

І.Грицик, с. Тернівка.

28.08. Сільчанам сподобався концерт.

24 серпня тернівчани святкували День незалежності. Біля Будинку культури о 10 годині ранку зібралися жителі і гості села. Мітинг відкрив і привітав з святом сільський голова **А.К.Ігошин**. А потім учасники

художньої самодіяльності сільського Будинку культури і його директор **В.В.Степанов** виступили з цікавою концертною програмою. Сподобалися присутнім пісні у виконанні активних учасників художньої самодіяльності **Миколи Тітаренка, Тетяни Глушкової, Світлани Поліщук, Альони Югової, Вікторії Пулі, Крістіни Руденко, Тетяни Поліщук**, а також директора Будинку культури **Віктора Степанова**. А після свята проходили змагання з футболу між старшим поколінням і молодими футболістами. Ввечері для молоді села проведено дискотеку. В Тернівській

сільській бібліотеці оформлено виставку, присвячену Дню незалежності "Моя Україна – держава незалежна".

Л.Тітаренко, бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки.

25.09. 3 подарунками для ветерана.

У День партизанської слави до **І.Є.Шарамка** в Тернівку завітали заступник голови райдержадміністрації Ю.М.Галкін, в.о. директора терцентру О.К.Белінський, голова райорганізації ветеранів В.М.Солонар, аби привітати. Вони вручили йому квіти і подарунок. З такою ж місією у ветерана побували і представники влади та громадськості села.

Іван Євгенович, крім підпільної діяльності у 1944 році, був призваний на строкову службу в армію. Взявши участь у Великій Вітчизняній війні, прослужив сім років. Він трудолюбивий, щиросердний і справедливий за характером, працював у Тернівці і на рядових, і на керівних посадах. Був і головою сільської ради, і пасічником.

Завжди з честю справлявся з будь-яким завданням. Сьогодні, 25 вересня, ветерану виповнюється 83 роки з дня народження. Незважаючи на поважний вік, він енергійний, утримує чимале підсобне господарство.

Вітаємо вас, шановний Іване Євгеновичу, з днем народження. Зичимо міцного здоров'я і довголіття!

*На фото: депутат районної ради **М.Г.Мазура**, заступник голови райдержадміністрації **Ю.М.Галкін**, в.о. директора територіального центру **О.К.Белінський**, голова районної організації ветеранів **В.М.Солонар** привітали з Днем партизанської слави **І.Є.Шарамка**, вручили квіти і подарунки.*

28.09. 1. Добре слово про людину. Великий трудолоб.

У ці вересневі дні **Іван Євгенович Шарамко** приймає на свою адресу сердечні вітання. Він – ветеран, який в період Великої Вітчизняної війни разом з іншими сільчанами входив до складу партизанського загону, ведучи боротьбу з німецькими загарбниками. До речі, єдиний підпільник у районі, який залишився сьогодні в живих. Тож вітали його напередодні Дня партизанської слави (22 вересня) і члени ветеранських організацій (районної і Тернівської) та районне керівництво.

А суботнього дня завітали до Івана Євгеновича Тернівський сільський голова **Анатолій Костянтинович Ігошин** та голова профкому місцевого приватного підприємства "Новий світ" **Валентина Карлівна Степанова**. **І.Є.Шарамко** ще й іменинник – йому 25 вересня виповнилося 83 роки. З цієї нагоди й вітали ветерана, шановну у селі людину.

Іван Євгенович народився у Тернівці. Дитинство відібрала війна. Він був неповнолітнім, коли потрапив до партизанського загону. Та, маючи від природи кмітливість і енергійність, він успішно справлявся із завданнями від керівництва партизанського загону. Потім служив в армії. Це був єдиний раз, коли Іван Євгенович так надовго залишав свою маленьку батьківщину. Він настільки любить Тернівку, своїх односельців, що все життя провів у селі над Синюхою, працював на різних посадах, а також головою сільської ради. Де б не трудився, завжди сумлінно виконував свої обов'язки.

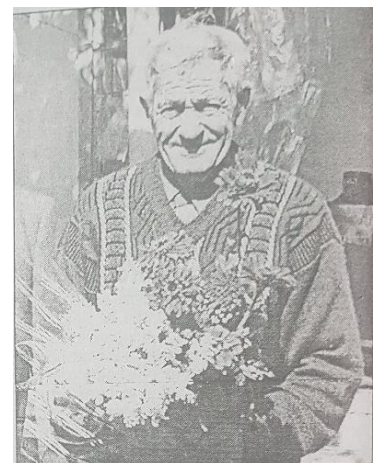
Він був членом Комуністичної партії і залишається ним донині. Це тепер шельмують цю партію, перекладаючи на неї усі гріхи. Але, на мою думку, раніше до її лав вступали кращі трудівники, інтелігенти, науковці, які справді вірили в соціальну справедливість, і кожен на своєму місці був зразком. Іван Євгенович належав і належить до тих людей, тих комуністів, які здобули Перемогу у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, які відбудовували народне господарство після війни, які вірою і правдою служили своєму народові.

І.Є.Шарамко тривалий період працював у колишньому колгоспі імені Литвинова пасічником. Та він і донині займається цим. За багато років глибоко пізнав усі секрети бджільництва, так би мовити став "професором" у цій справі. А ще Іван Євгенович любить рибальство, полювання, геть усе, що пов'язане з природою. Він у свої 83 роки залишається великим природолюбом, цікавим співбесідником, активним, енергійним членом ветеранської організації Тернівки. Його непосидючість і є секретом довголіття.

***Микола Шраменко**, член президії районної організації ветеранів.*

2.

На підготовці площ під сівбу озимих культур у приватному підприємстві "Новий світ" (с. Тернівка) особливо продуктивно працює тракторист **Олег Валентинович Крякін**. Новим потужним трактором "New Holland" з

землеобробним знаряддям "Фрегат" він успішно завершив обробіток 563 гектарів площ, призначених для сівби озимих – пшениці та ячменю.

На фото: О.В.Крякін.

11.11. Повідомлення про результати виборів Тернівського сільського голови:

- **Семенець Петро Степанович**, 1953 р.н., громадянин України, освіта – вища, член Партії регіонів, місце проживання – с. Тернівка, самовисування.

Повідомлення про результати виборів депутатів Тернівської сільської ради в одномандатних виборчих округах:

Богачук Валентина Михайлівна; Данильченко Сергій Іванович; Ігошин Дмитро Анатолійович; Ковальчук Микола Якимович; Коверга Олександр Григорович; Кушнір Ольга Іванівна; Мазура Сергій Вікторович; Мисник Людмила Василівна; Моїсєєва Антоніна Миколаївна; Пуля Микола Анатолійович; Стеблина Ольга Петрівна; Чабан Юлія Миколаївна.

"Колос" 2011 рік.

19.03. Після події. Святкове дійство у Тернівці.

Напередодні Міжнародного жіночого дня 8 березня за традицією у Тернівському сільському будинку культури відбувся святковий вечір. Розпочався він такими прекрасними словами про жінок: "Її величність Жінка... Скільки у цьому слові захоплення, зачарування, поваги, відданості, любові і кохання!".

Від чоловічої половини з вітальними словами до всіх жінок Тернівки звернувся сільський голова **Петро Степанович Семенець**. А далі у святковій програмі пролунали пісні, віршовані вітання, відбулися різноманітні конкурси та веселі розважальні ігри. Ведучими і організаторами вечора були директор сільського Будинку культури **В.В.Степанов**, художній керівник **В.В.Деменчук** та **М.Д.Пасенко**.

Найактивнішим учасникам святкового дійства були вручені призи, кошти на які надали спонсори – **Тернівська сільська рада**, ПП "Новий світ" (директор **М.В.Малий**), фермерське господарство **Олександра Бабчука**.

***Любов Тітаренко**, бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки, співорганізатор свята.*

05.04. Село аж погарнішало.

Тернівка помітно покращала після суботника, що відбувся 24-25-26 березня. Прибрані вулиці, парк, прилеглі території закладів соціальної сфери, приватних будинків. Роботи на суботнику були чітко сплановані. Одні вигрібали опале восени листя, другі звільняли придорожні смуги від порослі, треті підмітали, хтось вивантажував сміття. Директор ПП "Новий світ" **М.В.Малий** та одноосібник **С.Данильченко** виділили техніку.

Активно працювали на суботнику працівники фельдшерсько-акушерського пункту, школи, дитячого садка, сільської ради, Будинку культури, бібліотеки, аптеки, пошти, адміністрація та колектив ПП "Новий світ", приватні підприємці **О.Пасенко**, **М.Однорал**, подружжя **Данильченків – Сергій і Тамара**, **М.Хрипта**, **Т.Мазура**, **сім'я О.І.Пасенка** та практично усі жителі села.

Ще в січні нинішнього року депутати Тернівської сільської ради прийняли рішення за номером 164 про впорядкування села протягом березня-квітня. Частина робіт успішно виконано, частину буде незабаром завершено. Маю на увазі впорядкування пам'ятників загиблим воїнам в роки Великої Вітчизняної війни, кладовища, побілку приміщень, бордюрів, дерев і так далі.

Тернівський сільський голова **П.С.Семенець** щиро подякував жителям села за сумлінність, проявлену на суботнику.

***Л.Тітаренко**, с. Тернівка.*

12.04. У Тернівці, на Благовіщення.

У Тернівці 7 квітня відбулося потрійне свято. Організували його сільський голова **П.С.Семенець** та місцевий священник, протоієрей, **отець Василій (в миру В.Палюга)**. На їх прохання приїхали **владика Кіровоградський і Голованівський Марк** та священники Новоархангельського та Добровеличківського району. Вони відправили службу на місці колишньої Свято-

Миколаївської церкви (вона у 50-х роках минулого століття була зруйнована).

По-друге, було освячено хрест та місце під будівництво майбутнього храму. По-третє, було привезено у Тернівку ікону з часткою мощей святого великомученика, цілителя Пантелеймона. Проведена священниками такого рівня служба дуже вразила жителів Тернівки, адже, на превеликий жаль, у нашому селі такого не було уже півстоліття.

Окрім цього, була рідкісна можливість для односельців прикласти до церковної святині. Тернівчани з радістю сприйняли звістку (символічно, що це сталося на Благовіщення) про будівництво святого храму в селі. Хоча про зведення храму вже велася мова на сходці села у березні цього року.

Нині тернівчани вже роблять пожертвування на будівництво храму. Звертаємося до всіх жителів району, які небайдужі до святої справи, зробити посильний вклад у будівництво церкви у Тернівці. З пропозиціями просимо звертатися до настоятеля храму **отця Василя** та сільського голови **П.С.Семенця**.

Василь Когут, бібліотекар Тернівської шкільної бібліотеки.

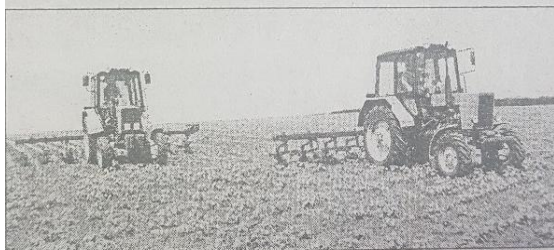
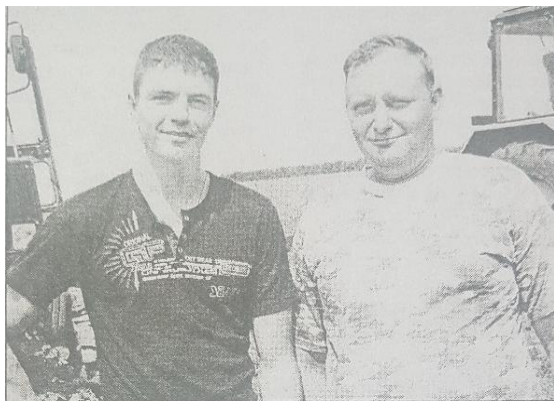
17.05. Вшанували ветеранів.

*День Перемоги – це хвилююче свято для всіх. Бо Велика Вітчизняна війна своїм чорним крилом торкнулася кожної людини. У Тернівці, за традицією, напередодні Дня Перемоги місцеві керівники відвідують сільчан, ветеранів, які є свідками тих подій. І цього року делегація у складі директора ПП "Новий світ" **В.М.Малого**, заступника директора господарства **В.І.Вендюка**, сільського голови **П.С.Семенця** відвідала 18 жителів села, привітавши їх зі святом і вручивши подарунки та грошову допомогу.*

Відвідали цього дня інвалідів Великої Вітчизняної війни **Григорія Івановича Мазуру** та **Василя Васильовича Циса**, учасників бойових дій **Івана Євгеновича Шарамка** (до речі Іван Євгенович колишній партизан, єдиний у районі, який дожив до цих святкових днів), **Івана Остаповича Горбенка**, **Варвару Василівну Ільків**, учасника бойових дій у Чехії **Івана Михайловича Чабана**, а також **Марію Василівну Однорал**, **Марію Петрівну Панасенко**, **Марію Василівну Шевченко**, **Катерину Павлівну Пасенко**, **Євгенію Федорівну Наточій** – дружин померлих чоловіків – учасників бойових дій за життя визнаних інвалідами, **Ольгу Іванівну Заїку** та **Марію Іванівну Мазуру**, батьки яких загинули під час війни.

Не обминули увагою і воїнів-афганців **Івана Анатолійовича Ковальчука**, **Михайла Петровича Кожухаря**, **Олега Васильовича Гусака** та сільчан-чорнобильців **Василя Івановича Журавля** й **Ірину Михайлівну Оліфіренко**.

9 травня у селі відбувся урочистий мітинг, після якого усіх цих людей запросили до їдальні за святково накриті столи, аби пом'янути тих, хто загинув на фронтах війни, і тих, хто не дожив до сьогоднішнього дня. Тут їм багато теплих слів адресували керівники, вітаючи зі світлим святом Перемоги. Ветерани ж, розчулені увагою і турботою, зі сльозами на очах згадували події тих далеких років, спілкувалися, співали фронтових пісень.

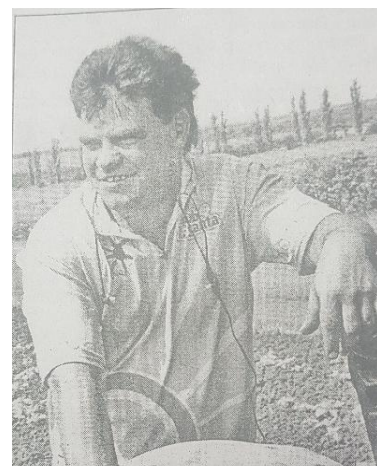
Спонсором заходів, присвячених 66 річниці Великої Перемоги, було приватне підприємство "Новий світ", яке очолює **М.В.Малий**, на свято господарство виділило понад 10 тисяч гривень.

Валентина Степанова, с. Тернівка.

07.06.

Дбаючи про збільшення врожайності зернових культур, у ПП "Новий світ" (с. Тернівка) ретельно ведуть догляд за посівами. Зокрема на міжрядному обробітку соняшника в господарстві стараністю відзначаються трактористи **В.А.Чабан**, **І.О.Чабан** і **Г.Л.Кейбало**. Ця трійка відмінно промотижила близько 700 гектарів соняшника.

*На фото: **І.О.Чабан** (ліворуч), **В.А.Чабан**; їхня техніка в роботі.*

18.06.

Механізатор ПП "Новий світ" **Дмитро Олександрович Рудь** кілька років поспіль значиться в числі кращих виробничників господарства. Він

бездоганно виконує будь-яке завдання в полі. Але особлива його заслуга, як працівника хімзагону. Щороку на його рахунок значить вагома частина площ, які він підживив міндобривами чи обробив гербіцидами.

На фото: Д.О.Рудь.

19.07. Працювали вибухотехніки.

12 липня у Тернівці працював аварійно-рятувальний загін спеціального призначення управління МНС.

Рятувальники виконали великий об'єм небезпечних робіт: знешкодили гранату Ф-1 часів Великої Вітчизняної війни, яка була на бойовому взводі і з'явилася на поверхні землі після дощів, а також дослідили імовірне знаходження німецької авіабомби на глибині до 3 метрів під дорожнім покриттям. На щастя, бомби у зазначеному місці не виявилися.

Сільська рада дякує жителям села **Василю Опанасовичу Вовку та Василю Васильовичу Цису** за те, що вони привернули увагу оточуючих до вибухонебезпечних предметів, а також голові ПП "Новий світ" **М.В.Малому** за сприяння у цій важливій справі, зокрема, за виділення техніки для пошукових робіт, якою керував **Анатолій Григорович Козицький**. Особлива подяка

особовому складу АРЗСП УМНС України в Кіровоградській області за їх ратну і небезпечну працю.

Звертаємося до жителів Тернівки з проханням і надалі повідомляти сільську раду у випадку виявлення предметів, що несуть небезпеку для оточуючих.

***Петро Семенець**, Тернівський сільський голова.*

***Василь Когут**, голова ради ветеранів села.*

03.09. Святкування в Тернівці.

24 серпня 2011 року в парку села відбулося святкування Дня незалежності України. В цей день, зазвичай, відзначаємо і свято села.

Розпочалося дійство покладанням квітів до пам'ятника загиблим воїнам. Цю місію виконали сільська медсестра **Т.І.Козицька** та головний інженер села **М.І.Шевченко**.

З 20 річницею Незалежності України жителів щиро привітав Тернівський сільський голова **П.С.Семенець**. Ведучою святкового дійства була заступник директора школи **Л.І.Коверга**.

В програмі свята були різноманітні конкурси, виставки декоративно-ужиткового мистецтва, дитячий конкурс на кращий малюнок, виставка продукції власного виробництва та святковий концерт.

Тепло вітали ветеранів Великої Вітчизняної війни **Г.І.Мазуру, В.В.Циса, І.Є Шарамка, І.О.Горбенка**, найстарішого жителя Тернівки **М.Ю.Ковергу**, якому виповнилося 99 років, подружні пари, які прожили в шлюбі більше 50 років. Це сім'ї **Горбенків, Мазурів, Дмитрашків**, їх всіх нагородили грамотами і грошовими преміями. Також було вручено грамоту та грошову премію батькам наймолодшого жителя села, який народився напередодні Дня незалежності, **Даніїла Волощука – Оксані і Руслану Волощукам**. Привітали з днем народження дев'ятикласника Тернівської школи **В.Говоруху**, вручивши йому подарунок. Визначили і кращого господаря, кращу господиню (ними стали **В.Рарій, Д.Скоморох, М.Шевченко, М.Панасенко**), кращих майстринь декоративно-ужиткового мистецтва, колективи Тернівського будинку культури, школи, аптеки, відділу зв'язку, сільської ради, ФАПу, ПП "Новий світ", соціальних працівників та багатодітних матерів **Н.Рудь та Н.Великосельську**.

Визначили господарів кращих дворів. Ними стали **С.Козицький, С.Данильченко, М. Максимук, М.Панасенко, Г.Шостака, М.Мазура, В.Данильченко, М.Шевченко** та інші. Відзначено кращих голів вуличних комітетів – **А.Чернецького, А.Козицького, Л.Глушкову, Л.Чабан**.

Концертну програму підготували працівники Тернівського будинку культури (директор **В.В.Степанов**) спільно з художнім керівником **В.В.Деменчуком**.

Активну участь у святі взяли **С.Поліщук, М.Тітаренко, В.Пуля, К.Руденко, В.Степанов, С.Носіков, В.Мазура**. В концертній програмі свята були вірші, пісні, танці у виконанні молоді села.

Всіх присутніх пригощали за щедро накритими столами, в приготуванні яких допомогли керівник ПП "Новий світ" **М.В.Малий** та тернівські господині. Продовжилось свято дискотекою та феєрверком.

Дякуємо сільському голові **П.С.Семенцю**, виконкому сільради, директору ПП "Новий світ" **М.В.Малому** та фермерам **П.В.Пулі, О.В.Бабчуку, А.А.Гордієнку, Д.О.Головату** за допомогу в організації свята.

***Л.Тітаренко**, бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки.*

01.10. Зворушливі слова для Євгеновича.

22 вересня з нагоди Дня партизанської слави до ветерана Великої Вітчизняної війни, учасника партизанського руху села Тернівка **Івана Євгеновича Шарамка** завітали директор територіального центру соціального обслуговування населення району **О.К.Белінський** і голова райорганізації ветеранів **В.М.Солонар**. Вони привітали ветерана і вручили йому квіти, подарунки, щиро дякуючи за проявлені в роки війни мужність і героїзм в боротьбі з фашистськими окупантами. Того ж дня ветерана вітали представники місцевої влади і громадськості села. В.М.Солонар від районної організації Комуністичної партії України також передав вітання.

На фото: **В.М.Солонар, І.Є.Шарамко, О.К.Белінський.**

19.11.

Вже чимало років поспіль у ПП "Новий світ"

трактористи **Василь Анатолійович Шарамко** і **Василь Володимирович Панасенко**, працюючи на потужних тракторах Т-150, виконують переважну більшість обробітку ґрунту в господарстві. Цієї осені на їхньому рахунку зафіксовано 40 відсотків дискування від загального об'єму робіт. Вони ж провели лущення (100 відсотків) і культивуацію (80 відсотків).

На фото: **В.А.Шарамко (ліворуч) і В.В.Панасенко.**

29.11. Мітинг-реквієм у Тернівці.

23 листопада в центрі села Тернівка зібралися жителі, вчителі та учні школи на мітинг-реквієм, присвячений 78 річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Перед присутніми виступили сільський голова **П.С.Семенець**, вчителі місцевої школи **Н.В.Деменчук, М.Ю.Рарій**, які розповіли про Голодомор в Україні. Було зачитано спогади очевидців тих страшних подій і список загиблих селян. Настоятель храму святого Миколая Чудотворця **отець Василь** звернувся до односельчан з проханням помолитися за душі померлих і провів молебень.

На місці встановлен ня пам'ятного знака жертвам

П.С. Семенець.

голодомору в Тернівці встановлено і освячено хрест. У кожного присутнього в руках були запалені свічки. Пам'ять жертв Голодомору, померлих в страшних муках, вшановано хвилиною мовчання, покладено кошики з квітами і вінки.

В.Когут, голова ради ветеранів, с. Тернівка.

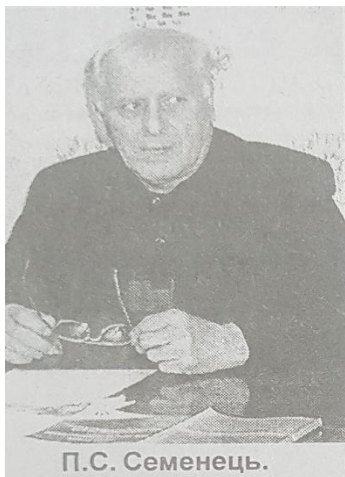
20.12.

У когорті передовиків ПП "Новий світ" (с. Тернівка) вже багато років поспіль значиться ім'я водія господарства **Сергія Володимировича Заїки**. Із 25 років водійського стажу останні 22 він працює на одному незмінному автомобілі ЗІЛ-130. А це свідчить про його дбайливе і відповідальне ставлення до довіреної техніки.

Своїм автомобілем **С.В.Заїка** виконує безліч вантажоперевезень сільгосппризначення. І завжди по класу "ЗІЛів" має кращий показник в роботі.

Колос" 2012 рік.

П.С. Семенець.

03.01. *Наша пошта.* Найперша увага - об'єктам соціальної сфери.

Очоливши громаду села Тернівка Петро Степанович Семенець найперше приділив увагу належному функціонуванню об'єктів соціальної сфери. Пріоритетні напрямки діяльності були сформовані в сільській програмі "Центральний регіон -2015". Одним із основних пунктів цього плану дій на п'ятирічку був ремонт дитячого дошкільного закладу, системи життєдіяльності якого давно застаріли і вийшли з ладу. Слова сільського голови не розійшлися з ділом – напередодні Нового року у стінах оновленої установи відбувся дитячий ранок.

Протягом 2011 року в другій домівці малят встановили 12 євровікон, 3 зовнішніх дверей, на що було використано майже 25 тисяч гривень, зробили поточний ремонт у кімнатах, поклеїли шпалери, пофарбували внутрішні двері, підлогу, застелили лінолеум. Установили бойлер на харчоблоці, раковини для миття рук, обклали кахельною плиткою стіни у їдальні та санвузлі, установили пральну машину-автомат, заново проклали систему водовідведення. На початку нинішнього року дві кімнати мають поповнитися новими дитячими меблями.

Тепер дітям, колективу й батькам приємно відвідувати дитячий садок і працювати в цих стінах, в яких підтримується належний температурний режим. Для цього в приміщенні змонтували систему водяного опалення, установили котел, вартістю 10 тисяч гривень, перепакували батареї, що використовувалися раніше.

Що стосується розвитку дошкільної освіти в селі, то залишилося зробити зовсім небагато – облаштувати в дитячій установі спортивний зал. Можна вважати, що цей пункт програми також буде втілений в життя, адже добрі починання сільського голови активно підтримали депутатський корпус, члени виконкому, спонсори **Микола Васильович Малий, Олександр Володимирович Бабчук, Олександр Васильович Пуля й мамі, татусі, дідуся й бабусі**, які брали участь у ремонті й надавали матеріально-технічну допомогу. Серед них **Сергій Іванович Козицький**, який доклав максимуму зусиль, монтуючи систему опалення, **Ігор Кофлик**, руками якого було встановлено бойлер, пральна машина-автомат, змонтовані системи водопостачання і водовідведення, **Іван та Ірина Лупали, Надія та Валентин Шуляки, Любов Іванівна Тітаренко, Дмитро і Альбіна Кейбали, Альона Мазура, Людмила Горіла, Іван Руденко, Олександр і Настя Данильченки**.

П.С.Семенець щиро вдячний всім благодійникам і добровільним помічникам, які не залишилися осторонь важливої справи, а перейнялися нею, як своєю особистою. Очільник громади вважає, що й надалі односельцям слід діяти гуртом, аби щороку оновлювати хоча б по одному об'єкту соціальної сфери. Зокрема, у 2012 році капітальний ремонт має відбутися в сільському Будинку культури. А минулого року косметичні ремонти провели в тому ж таки храмі культури, бібліотеці, сільській раді. За словами Петра Степановича Семенця, із 10 пунктів головного плану розвитку села в минулому році виконано всі. Так, в рамках програми "Дорога" освоєно майже 70 тисяч гривень. Проведено ямковий ремонт тернівських асфальтівок, а також прогрейдеровано і підсипано жорствою дорогу, що з'єднає село з райцентром. Було підсипано жорствою й перехід між двома частинами села (програма "Місток").

В селі нараховується майже 40 криниць. Минулого літа завдяки копіткій роботі сільради, кожному депутату на своєму окрузі вдалося згуртувати людей на облаштування цих життєво важливих об'єктів ("Чиста криниця"). В результаті 5 громадських криниць було вичищено, капітально відремонтовано, спеціально для них облаштували міні-будиночки і нехай на кожній вулиці вони мають свій дизайн, в залежності від наявності зібраних коштів, зате в них вкладені старання і зусилля селян.

Сільською радою і громадою зроблено чимало в рамках програми "Довкілля". Разом впорядкували кладовища на першій і другій бригадах, вирубили від самосіву та прибрали від побутового сміття велику територію парку, що в центрі села. Протягом двох тижнів активну участь у наведенні чистоти і порядку брали **С.І.Козицький, М.Д.Теслюк, Д.О.Рудь, О.М.Панасенко, І.В.Диниленко, О.О.Стеблина, Н.М.Шафаренко, О.Г.Журавель, С.Т.Трухан, М.О.Мазура, О.С.Гусак**. Тепер належний санітарний стан тут підтримується не тільки бригадою з числа безробітних, а й представниками різних установ і організацій. І це не випадково, бо парк – не тільки "зелені легені" й окраса села. На його території знаходиться меморіал загиблим в роки Великої Вітчизняної війни односельцям, а торік в рамках програми "Пам'ять" був установлений пам'ятний знак

жертвам голодомору. За словами Петра Степановича, в нинішньому році сільська рада зробить все можливе, аби об'єднати ці дві пам'ятки в єдиний меморіальний комплекс.

Заразом було проведено поточний ремонт стадіону та спортивного майданчика – для відродження колишньої спортивної слави села.

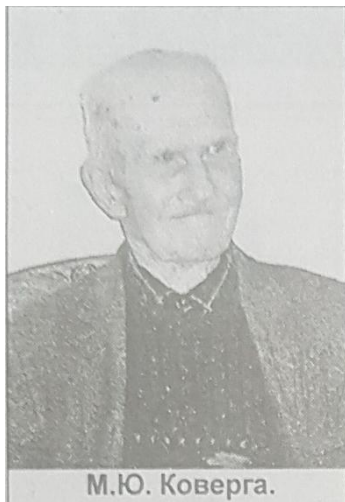
Програма "Духовність" передбачає облаштування храму. Для цього за кошти землячки, яка народилася в Тернівці, а нині проживає в місті Київ, в центрі села придбали будинок. Свою лепту внесли ПП "Новий світ" (25 тисяч гривень), спонсори з Києва (майже 30 тисяч гривень), жителі села, які здавали на благо справу по 100 гривень. Створені з числа місцевих жителів бригади перекрили приміщення, зводять на ньому купол. Ремонтні роботи ведуться всередині і ззовні. Нині в селі за кошти господарів будується три власних будинки (програма "Молодіжне будівництво"). Вже виготовлений третій проект на освітлення Тернівки. До кінця 2012 року планується встановити ліхтарні лінії на всій території села.

Задля втілення наміченого у життя сільська рада працює над питанням прозорого використання земельних ресурсів. Так, за рахунок податків за землю вдвічі зросли надходження до місцевого бюджету – з 350 тисяч гривень в минулі роки, до 570 тисяч гривень в 2011 році.

В Тернівці вміють як працювати, так і відпочивати. Розроблена окрема програма проведення різних заходів. Сформована творча група, яка з року в рік вітає односельців, в тому числі сивочолих ветеранів, працівників бюджетної сфери. В селі обов'язково відзначають 8 березня, День святого Валентина, День захисника Вітчизни, Івана Купала. Особлива увага приділяється святкуванню Дня Перемоги, Дня козацької слави, Нового року, Дня незалежності України. Це свято поєднане з Днем села. Минулого року святкування було особливо змістовним, з чудовою виставкою декоративно-ужиткового мистецтва, що розмістилася в парку села. Під завісу 2011 року **П.С.Семенець** у співпраці з керівником фермерського господарства **О.В.Бабчуком** запросили виступити перед жителями Тернівки народний ансамбль циганської пісні і танцю "Ягори" з обласного центру. Насичена концертна програма, що тривала майже дві години, включала пісні, танці та музичні композиції. Всі виступи артистів були нагороджені тривалими аплодисментами.

За два дні до зустрічі Нового року в Тернівській сільській раді відбулася сесія, на якій розглянуто 20 суттєвих питань. Вони стосувалися формування бюджету села, створення умов для розвитку дошкільної освіти, ремонту сільського храму культури, доріг, криниць, допомоги ФАПУ і школі, запобіганню бездоглядності дітей тощо. Тож роботи у сільського голови, виконавчого комітету і депутатського корпусу в 2012 році, як і в минулому, буде достатньо.

Л.Вишневська, с. Тернівка.

М.Ю. Коверга.

14.01. Наша пошта. Накувала зозуля 100 літ.

11 січня цього року Михайлу Юхимовичу Коверзі виповнилося 100 років. Довгожитель з Тернівки пережив чимало знакових подій: Жовтневу революцію 1917 року, голодомор, репресії, Велику Вітчизняну війну.

Народився він у багатодітній селянській сім'ї. З 17 років працював у колгоспі. Був їздовим, помічником механізатора, бригадиром тракторної бригади.

У 1935 році одружився з сільською дівчиною **Марією**. Виростили двох дітей – сина **Григорія** та доньку **Ольгу**. Сьогодні Михайло Юхимович має чотирьох дорослих внуків, вісім правнуків і

праправнука.

55 років **М.Ю.Коверга** працював у рідній Тернівці. 80-річним ще доставляв продукти харчування в дитячий садок та тракторні бригади.

Незважаючи на поважний вік, Михайло Юхимович рухливий та енергійний. Він і сьогодні любить рибалити, робити з риби тушонку. Власноруч готує собі їжу: варить супи, випікає запашний хліб та смачні пиріжки. Сам собі пере білизну, опалює хатину, а у вільний час переглядає телевізор, без окулярів читає книжки і газети.

Привітати ювіляра з цією знаменною датою прийшло чимало гостей, в тому числі й керівництво району. Адресували щирі вітання, найтепліші слова та вручали цінні подарунки **Т.М.Скрипка** – перший заступник

Вітас ювіляра П.С. Семенець.

Керівники району, села, односельці, родина з ювіляром М.Ю. Ковергою.

Я.Буланенко, с. Тернівка.

21.01. Наша пошта. І про соціальну сферу.

Приватне підприємство "Новий світ" пішло на співпрацю з агрохолдингом "Тагрон". Звісно, це викликало у багатьох читачів низку запитань, на зразок того, як житиметься селянам, що, до чого... Керівник господарства **М.В.Малий** погодився відповісти на наші питання.

Миколо Васильовичу, що спонукало на цей крок, адже ваше агроформування рахується у середняках?

- Так, ми дійсно пішли на співпрацю з інвесторами, бо таким господарствам як наше, рано чи пізно доведеться відважуватися на це, бо у ринкових умовах, тим більше під час земельної реформи, ми не зможемо достойно конкурувати з потужними агрохолдингами.

Що конкретно дасть господарству співпраця з інвесторами? Розкажіть детально про них.

- Це агрохолдинг "Тагрон". Підприємство, яке на сьогоднішній день на Україні має агроформування на Вінничині, Дніпропетровщині, Кіровоградщині. У структурі холдингу – орендовані землі, елеватори, переробні підприємства, власні банки і так далі. Ми сподіваємося, що наша співпраця з таким інвестором дасть змогу перейти на нові прогресивні технології господарювання, зберегти українське село, збільшити кількість робочих місць та заробітну плату селянам. При цьому буде збільшено також орендну плату за землю, що для власників земельних паїв факт немаловажний. Планується виділення значно більших коштів на соціальну сферу села Тернівка.

Миколо Васильовичу, а до укладання угоди про співпрацю з агрохолдингом, ваше підприємство виділяло кошти на розвиток соціальної сфери?

- Звичайно. Окрім плати за оренду землі, чимало коштів ПП "Новий світ" направило на різні заходи села у 2011 році. На ремонт дитячого садка у Тернівці наше агроформування виділило 80 тисяч гривень. Підтримали програму "Центральний регіон - 2015" Тернівської сільської ради, зокрема у плані освітлення вулиць. Було відновлено ліхтарну лінію центральної частини села, встановлено 10 ліхтарів і оплачено 3 тисячі гривень за використану електроенергію. Виділено кошти в сумі 3 тисяч гривень на проектну документацію щодо подальшого облаштування ліній освітлення. ПП "Новий світ" сприяло початку будівництва церкви у Тернівці, виділивши 25 тисяч гривень. Організували своїх працівників і техніку на проведення будівельних робіт ще на суму майже 30 тисяч гривень. На ямковий ремонт доріг по селі витрачено господарством у 2011 році 25 тисяч гривень. Крім цього наші працівники і, відповідно, техніка були задіяні на роботах по ремонту дороги "Тернівка-Новоархангельськ". Постійно допомагали пальним районним шляховикам, які грейдерували наші сільські дороги.

Минулої зими більше 7 тисяч гривень витрачено на прогортання доріг по селі у зимовий період. За кошти нашого сільгосппідприємства біло здійснено підсипання жорсткою доріг по сільських вулицях. Благоустрій села протягом року теж вимагав додаткових витрат, бо ж задіяні і техніка, і працівники (а це понад 10 тисяч гривень).

У нашому селі діє фельдшерсько-акушерський пункт, на який агроформування з року в рік виділяє кошти. Торік замінено вікна на металопластикові, огорожу, виконано поточний ремонт фундаменту. Окрім цього,

голова райдержадміністрації (вона передала вітальну адресу від Президента України В.Ф.Януковича, голови облдержадміністрації С.М.Ларіна та районної державної адміністрації), **П.С.Семенець** – Тернівський сільський голова, **О.К.Белінський** – директор територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Новоархангельського району, представники Київської компанії "**Тагрон**" та **М.В.Малий** – директор ПП "Новий світ", **В.Я.Когут** – голова ветеранської організації села. Учасники художньої самодіяльності, на чолі з директором сільського Будинку культури **В.В.Степановим**, підготували музичні вітання ювіляру.

М.В. Малий.

кожне свято, кожен масовий захід у Тернівці не обходиться без фінансування з боку ПП "Новий світ". Нещодавно вітали ювіляра М.Ю.Ковергу, якому виповнилося 100 років, і подарували йому кольоровий телевізор.

Наше сільгосппідприємство виділяє кошти не лише для соціального розвитку Тернівки, а й установ району – центральній райлікарні, стаціонарного відділення для обслуговування самотніх непрацездатних громадян у Надлаку (кошти і зерно).

Зазначу, це при тому, що із 800 гектарів земель запасу та резерву Тернівської сільської ради ПП "Новий світ" використовує лише 190 гектарів. Тільки наше агроформування сплачує прибутковий податок, так як всі інші орендарі не мають найманих працівників. Тож лівова частка наповнення бюджету сільської ради належить нашому агроформуванню. Основні програми сільської ради фінансуються при найбільшій дольовій участі ПП "Новий світ". Сподіваюся, інвестори агрохолдингу "Тагрон" примножать наш вклад у соціальний розвиток села Тернівка.

03.03. Доторкнімось до вічних цінностей.

Що може бути сьогодні більш високою нагородою для вчителя, ніж допитливі, запалені жагою знань очі його вихованців? Тиждень світової літератури, проведений нещодавно у нашій школі, довів, що інтерес молоді до книги, художнього слова не зник, школярі прагнуть пізнавати нове, розкривати власні інтелектуальні здібності, творити.

Літературні вікторини, захист літературних героїв, змагання "Слабка ланка", конкурс на краще декламування поезії, школа красномовства захопили учнів 5-11 класів, кожен відкривав для себе і в собі щось нове, долучався до перлин світового письменства.

Надзвичайну винахідливість проявили діти, випускаючи тематичні стіннівки "Великі казкарі", "Знайомтесь – літературні герої", "Цікава література", "Братання словом", "Дорогою світової літератури" – ось далеко не повний їх перелік.

Для учнів 1-4 класів відбувалась цікава мандрівка у світ казки, путівцями якого провели їх учениці 9 класу **Л.Рарій та А.Кушнір**. Найактивнішими учасниками тижня стали **С.Мазура, О.Шуба, О.Голубенко, Ю.Юрко, Л.Рарій, Ю.Мазура, А.Кушнір, В.Пуля, І.Задорожня, Т.Дніпровська, К.Руденко та В.Пуля**, які, як переможці, взяли участь у підсумковому брейн-ринзі, довівши, що вони уважні, досвідчені читачі, які уміють цінувати прекрасне, і, використовуючи його, формують себе як особистості. Тому що світова література – це невичерпна, захоплююча, збагачуюча духовний світ скарбниця.

Л.Коверга, учитель світової літератури Тернівської школи.

19.05. Аби згадати і вклонитися пам'яті.

Щороку у День Перемоги біля стели загиблим воїнам-односельцям у роки Великої Вітчизняної війни, що в центрі села, збираються вдячні тернівчани, аби доземно вклонитися всім солдатам, ветеранам війни і згадати полеглих в боях. І цього року з самого ранку тут звучали пісні воєнних років. На мітинг-реквієм, приурочений 67 річниці Великої Перемоги, зібралося майже все село. Біля стели застигли у почесній варті школярі. Мітинг відкрив сільський голова **П.С.Семенець**. Ведучі **О.Стеблина та О.Югова** зачитали імена загиблих односельців і подякували за подарований мир на землі, за ратний подвиг та мужність живих і полеглих. З святом Перемоги ветеранів і сільчан привітали заступник директора ПП "Новий світ" **В.І.Вендюк**, голова первинної ветеранської організації села Тернівка **В.Я.Когут**. Хвилиною мовчання присутні вшанували всіх, хто не повернувся з війни. Поминальну панахиду по загиблих воїнах-односельцях відправив настоятель Свято-Миколаївської церкви, **отець Василь**. Учні місцевої школи, всі присутні до підніжжя стели і до пам'ятника загиблим воїнам, що встановлений на сільському кладовищі, поклали кошики з квітами.

Учасники художньої самодіяльності сільського Будинку культури підготували прекрасний концерт. Особливо сподобався всім уривок з п'єси Б.Васильєва "А зорі тут тихі...", яку підготували учні місцевої школи та молодь села, зокрема **Аня і Таня Глушкови, Крістіна Руденко, Микола Тітаренко, Інна Задорожня, Таня Дніпровська**. На завершення дівчата роздали всім ветеранам та всім присутнім у залі хліб пам'яті.

Ввечері небо осяяли святкові феєрверки, присвячені Дню Перемоги.

Любов Тітаренко, бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки.

17.07. Жнива – 2012. Спільними зусиллями.

Спекотними днями, що передували довгоочікуваним дощам, успішно від жнивували в приватному сільськогосподарському підприємстві "Лан", де директором **Сергій Вікторович Головатенко**. На одному полі тут одночасно було задіяно 7 комбайнів. Серед них – новий красень "Case", довжина жатки якого сягає 7 метрів 62 сантиметри.

Нещодавня зміна керівництва в ПСП "Лан" не на жарт стривожила багатьох орендодавців. Власників пайів цікавило, як же господарюватиме нова команда? З'ясувалося, нові керівники і жнивуть, і будують, і про людей не забувають. Основне правило керівництва – дисципліна і контроль.

Основний тракторний стан цього сільгосппідприємства базується в селі Солдатське. А от збирали врожай і техніка, і люди на полях трьох агроформувань: безпосередньо ПСП "Лан", ПСП "Центр-Агро" і ПП "Новий світ". Тож наведені цифри стосуються і двох останніх господарств.

Жнива в трьох агроформуваннях розпочалися ще 24 червня. Хліборобам належало зібрати озиму пшеницю (1225 га), озимий ріпак (189 га), озимий ячмінь (593 га), горох (68,74 га). На черзі – кукурудза (1838 га), соняшник (1805 га), сортова соя (1900 га). Над вирішенням поставленого завдання організовано працювали всі – від керівників і спеціалістів до комбайнерів і водіїв. Вони з різних населених пунктів, але добре знають один одного, адже не один рік працюють в сільському господарстві. ... на "Дон-1500" – **Сергій Миколайович Божок і Віктор Анатолійович Чабан...** ЗІлами - ... **Олександр Тітаренко, Сергій Заїка, Олександр Носіков, Олександр Панасенко...**

Насіннєві ділянки озимого ячменю були розташовані в селі Тернівка, тож і насіння засипали у комори на місцевому току. Частину збіжжя доставили на базовий тік в Новоархангельськ, де ячмінь видаватимуть на паї і реалізовуватимуть. Взагалі, всі обмолочені культури, а це і озима пшениця, що видала по 32,5 центнера на коло, і ріпак, і горох, намолот яких склав по 20 центнерів з гектара, розподілили по трьох токах, в залежності від пропускної здатності кожного. Там зерно очищається від домішок і закладається на зберігання до потрібного моменту. Невисока врожайність обумовлена відсутністю дощів, хоча весь технологічний процес виробництва зернобобових і технічних культур був витриманий в повному обсязі.

Працівники току С.Г. Трухань та В.І. Ільків.

На жнивному полі.

В Тернівці ворохами зерна опікуються завідуючий током **Анатолій Тихонович Сугак**, завідувач складами **Світлана Григорівна Трухан**, працівники току **Наталія Володимирівна Рудь, Марія Анатоліївна Юрко і Василь Іванович Ільків**. Від ворохів до ЗАВа і вже очищене зерно у склади автомобілем ГАЗ-53 доставляє водій **Микола Олександрович Мазура**. Безперервно очищають намолочене збіжжя оператори ЗАВу **Анатолій Миколайович Положай і Олександр Сергійович Гусак**. Смачні страви для учасників жнив готують кухарки **Оксана Іванівна Ковальчук, Тетяна Іванівна Ладик, Людмила Миколаївна Матейчук**. Роботу всіх працівників організовує виконавчий директор **Валерій Іванович Вендюк**.

... Орендну плату в розмірі 3 відсотків від нормативної грошової оцінки землі можна отримати як сільгосппродукцією, так і коштами, і не тільки за нинішній рік, а й наперед, за 2013 рік.

Нові багатотонні ваги.

В залежності від розміру земельного паю і тієї ж нормативної грошової оцінки землі, орендна плата по трьох господарствах буде різною. Так, в ПСП "Лан" орендодавцям нараховуватимуть 3 тисячі 545 гривень,

пайовикам ПСП "Центр-Агро" – 2 тисячі 374 гривень, орендодавцям ПП "Новий світ" – 4 тисячі 526 гривень. На додачу пайовикам трьох господарств безкоштовно видаватимуть по 25 тюків соломи і оброблятимуть присадибні ділянки. Натуроплата і солома доставлятимуться людям, знову ж таки, безкоштовно.

Крім того, орендодавцям безкоштовно надаються юридичні консультації, здійснюється допомога в оформленні спадщини, отриманні державних актів тощо. За рахунок сільгосппідприємства щоп'ятниці з

А.М. Положай, О.С. Гусак.

Новоархангельська до Тернівки і в зворотньому напрямку курсує автобус. Проїзд у транспортному засобі безкоштовний.

Завівши мову про розрахунки, слід зазначити, що у працівників ПСП "Лан", ПСП "Центр-Агро" і ПП "Новий світ", починаючи від механізаторів і закінчуючи управлінцями, одна з найвищих заробітних плат в районі. Такі дані надав редакції начальник управління АПР райдержадміністрації Олександр Антонович Остапчук.

... від початку посівної і до закінчення сільськогосподарського року великий об'єм організаційних питань, в тому числі пов'язаних з агротехнологією вирощування культур, лежить на плечах заступника голови ПСП "Лан" **Михайла Михайловича Кирсті**. Цей відповідальний і грамотний фахівець дбає про нарощування обсягів виробництва сільгосппродукції, працює над втіленням в життя планів і задумів керівництва. Протягом дня автомобіль Михайла Михайловича можна побачити на різних об'єктах в Новоархангельську й Тернівці.

У шаленому темпі роботи немає часу на те, аби відволіктися і помилуватися красою навколишньої природи. Навесні – посівна, влітку – жнива, восени знову сівба. І так щороку, з короткою перервою на зимові місяці. Аграрії району виконують свою високу місію – забезпечують населення України продовольством, самовідданою працею сприяють підйому вітчизняної економіки.

Л.Вишневська.

25.08. Зміст діяльності – розвиток села.

*Для Тернівського сільського голови **Петра Степановича Семенця** нинішній рік видався особливо насиченим. Ще з весни в селі тривають роботи по втіленню в життя пунктів місцевої програми соціально-економічного розвитку "Центральний регіон - 2015". Тож кожен новий день додає нові видимі результати діяльності очільника сільської громади.*

П.С. Семенець.

Найперше, Петро Степанович подбав про наповнюваність бюджету сільської ради, оскільки для перспективного розвитку Тернівки потрібне міцне фінансове підґрунтя. При детальному вивченні даного питання з'ясувалося, що резерви надходження коштів є. Так, були додатково укладені договори на ненадані землі, на збільшення орендної плати з орендарями трьох ставків, сплачується орендна плата за використання земель під господарськими дворами, контролюється сплата податків громадянами, які самостійно обробляють земельні ділянки, а це 110 осіб. Укладені договори оренди не витребуваних земельних часток (паїв) і до сільського гаманця почала надходити орендна плата. Й результат не забарився – за два роки бюджет сільської ради зріс на 500 тисяч гривень.

За рахунок власних надходжень і благодійних коштів, наданих представниками аграрного сектору, розпочалася робота по розбудові об'єктів соціально-культурного призначення. Ремонтним майданчиком №1 став дитячий садок, на докорінне оновлення якого використано чималу суму грошей – понад 100 тисяч гривень. І зараз сюди завозяться будівельні матеріали – для ремонту спортивного залу та їдальні з одночасним проведенням протирадонових заходів.

Проведена значна робота по освітленню населеного пункту. Установлено 75 ліхтарів з фотореле – в центрі села, частково на вулиці Молодіжній і повністю на вулиці Набережна, що довжиною 2 кілометра. На зовнішнє освітлення використано понад 100 тисяч гривень. 12 тисяч 600 гривень надало ПП "Новий світ", яке є базовим сільгосппідприємством в Тернівці.

Проведено ямковий ремонт доріг з твердим покриттям, на суму 55 тисяч гривень. Завершується ремонт фойє в сільському Будинку культури, на черзі – оновлення парадного входу, цоколю та ремонт покрівлі приміщення.

А далі місцеві майстри приступлять до ремонту автобусної зупинки та пам'ятників на території села (один з них вже ремонтується). В перспективі – капітальний ремонт стели загиблим воїнам і будівництво пам'ятного знаку жертвам голодомору.

У Тернівці дбають, щоб на вулицях панували чистота і порядок. Задля цього на території викошуються бур'яни, наведено порядок на кладовищах, прогрейдеровані дороги з жорстканим покриттям. Є домовленість про виділення техніки ПП "Новий світ" для ремонту доріг, засипаних жорсткою.

Сьогодні сільська рада працює над виготовленням проектно-кошторисної документації на розмежування земель запасу і резерву, облаштування меж села, виготовлення проектно-кошторисної документації на капітальний ремонт сільського Будинку культури та повторної нормативної грошової оцінки земель населеного пункту. Значна частина коштів, що збирається на території Тернівської сільської ради,

передається до районного бюджету у вигляді субвенції на виконання районних програм в галузі охорони здоров'я, освіти, соціального захисту населення.

Дуже важливо, щоб кожне хороше починання сільського голови знаходило розуміння з боку громади і підтримувалося небайдужими людьми. За словами Петра Степановича, належним чином виконують свої професійні обов'язки і беруть активну участь в житті села працівники ФАПу **Тетяна Іванівна Вендюк і Тетяна Іванівна Козицька**, директор Тернівської школи, член виконкому **Олена Леонідівна Стеценко**, завуч **Людмила Іванівна Коверга**, шкільний бібліотекар, голова ради ветеранів села **Василь Ярославович Когут** та педагогічний колектив. Задіяний у спільних справах колектив дитячого садка, у складі завідувачої **Людмили Анатоліївни**

Носікової, вихователя змішаної групи **Наталії Дмитрівни Мазури**, помічника вихователя **Ольги Юріївни Безнес**.

Починаючи з весни і до осені активну участь

в ремонті об'єктів соціально-культурної сфери беруть працівники сільського Будинку культури – директор **Віктор Васильович Степанов**, художній керівник **Валерій Володимирович Деменчук**, **Михайло Хрипта**, майстер на всі руки **Сергій Самохатній**. Цього року до штату сільської ради введено штатну одиницю – спеціаліст з питань молоді і спорту, культурного розвитку та соціального захисту населення. Цю посаду обіймає дієва і енергійна **Світлана Вікторівна Степанова**.

Активністю відзначаються депутати сільської ради **Сергій Вікторович Мазура**, **Олександр Григорович Коверга**, **Микола Якимович Ковальчук**, **Валентина Михайлівна Циганко**, **Людмила Василівна Мисник**, **Ольга Петрівна Стеблина**, **Юлія Миколаївна Чабан**, **Антоніна Миколаївна Моїсєєва**, члени виконкому **Тетяна Іванівна Козицька**, **Тетяна Миколаївна Мазура**, **Анатолій Федорович Носіков**, **Микола Дмитрович Пасенко**, **Олена Леонідівна Стеценко**, голови вуличних комітетів **Анатолій Михайлович Чернецький**, **Наталія Дмитрівна Мазура**, **Іван Анатолійович Ковальчук**, **Людмила Михайлівна Глушкова**, **Лариса Миколаївна Юрчук** та пенсіонери **Григорій Іванович Мазура**, **Ольга Василівна Кармазіна**, **Анатолій Федорович Петухов**, **Степан Іванович Штанько**, **Лідія Петрівна Линчук**, **Тетяна Павлівна Пацай**, **Марія Павлівна Дубиняк**, **Анатолій Федорович Носіков**, **Олександр Іванович Пасенко**, **Микола Григорович Мазура**.

Постійну допомогу у вирішенні багатьох питань надають керівники агроформувань **Микола Васильович Однорал**, **Олександр Васильович Пуля**, **Дмитро Олександрович Головатий**, **Олександр Володимирович Бабчук**, **Сергій Вікторович Головатий**.

Слід зазначити, що керівництво ПП "Новий світ" усіляко підтримує соцсферу села. В новому навчальному році господарство взяло на себе обов'язки безкоштовно харчувати учнів 5-11 класів, відповідно. За рахунок сільгосппідприємства щоп'ятниці тернівчани мають змогу безкоштовно поїхати автобусом у справах до райцентру і повернутися додому.

Прямий тісний зв'язок із закладами сфери села установив Всеукраїнський благодійний фонд "**Фонд Сергія Тігіпка**". Зокрема, Тернівській школі було надано 16 тисяч гривень. За ці кошти відремонтовано систему опалення, придбано меблі, спортінвентар, килимове покриття. Суттєва допомога надана фельдшерсько-акушерському пункту. Благодійні кошти виділено й для купівлі холодильника, електроплити та меблів у дитячий садок.

Л.Вишневська.

25.09. Вітали Івана Євгеновича.

22 вересня – у День партизанської слави жителі с. Тернівка, ветерана Великої Вітчизняної війни, учасника партизанського руху **Івана Євгеновича Шарамка** вітали зі святом перший заступник голови райдержадміністрації **Т.М.Скрипка**, Тернівський сільський голова **П.С.Семенець**, представник благодійного фонду "Відродження покоління" (засновником якого є кандидат у народні депутати **В.А.Грушевський**) **Ю.М.Асаула**. Вони привітали фронтовика-партизана і вручили подарунки.

Іван Євгенович подякував за увагу і поділився спогадами про ті буремні роки. Незважаючи на свій вік, він добре пам'ятає ті події. Йому на той час було 14 років. Його батько **Євген Карпович Шарамко** був старостою села і це давало можливість бути в курсі справ, які відбувалися у німців, і таким чином допомагати партизанам цінною інформацією.

У Івана кипіла люта ненависть до фашистів. Він мав нестримне бажання знищити хоча б одного. Але батько зупинив сина.

Т.М. Скрипка вітає І.Є. Шарамка.

Ю. Асаула, П. Семенець, І. Шарамко.

- За одного фашиста німці розстріляють 500 селян. А це життя наших людей. Найцінніше, що є.

Після закінчення Великої Вітчизняної війни І.Є. Шарамко відслужив 7 років в армії. Потім повернувся у село. Працював все життя у місцевому господарстві механізатором, комбайнером, завідувачим фермою №2, головою сільської ради, був знатним пасічником. Керівництво господарства високо цінувало його сумлінність і відповідальність, добросовісне ставлення до роботи. Портрет Шарамка постійно знаходився на колгоспній Дошці пошани.

Енергійний, швидкий у роботі, з військовою виправкою і у військовій формі... Таким пам'ятають його селяни. А ще Євгенович влучно стріляв і знав усі стежки в лісі. Тому мисливці обирали його своїм бригадиром. Мав колишній партизан авторитет і повагу в селі. Тому до нього завжди прислухалися, зверталися за порадами і допомогою.

25 вересня цього року у **Івана Євгеновича Шарамка – ювілей – 85 років з дня народження**. Вік поважний і згадати є що і зроблено чимало за життя. Ось тільки здоров'я підводить. Та ветеран не здається. Незламність духу допомогло йому не одне горе пережити...

Райдержадміністрація, районна рада, Тернівська сільська рада, представництво благодійного фонду "Відродження покоління" сердечно вітають ветерана Великої Вітчизняної війни, колишнього партизана ІВАНА ЄВГЕНОВИЧА ШАРАМКА з ювілеєм з дня народження. Зичать щиро міцного здоров'я на довгі роки.

"Колос" 2013 рік.

19.03. Птахи в нашому житті.

Птахи – прекрасні створіння природи, які захищають ниви, ліси та сади від шкідників, радують нас своїм щебетанням, привносять у наше життя красу і гармонію. Пам'ятайте про їхню користь, оберігайте, не руйнуйте їхніх гнізд, коли приходите до лісу, аби мати можливість насолоджуватися їхнім співом. В Тернівській школі було проведено природоохоронну акцію "Допоможи птахам, які зимують". Активними її учасниками були учні початкових класів. Вони виготовили годівнички і тепер

підгодовують пернатих. Дуже важливо, щоб птахам було добре на нашій планеті Земля.

*На фото: учні 1 класу Тернівської школи **Наталка Шуляк, Едуард Лупало, Олександр Козицький, Микола Безнис, Олександр Перепелиця, Каміла Юрко.***

06.07. Наша пошта. З хліборобського роду.

Автобіографічні дані **П.С.Семенця** скупуваті – школа, армія, інститут, колгосп. Спочатку, рідний, небелівський, бо народився і зростав у цьому селі, потім тернівський, куди обрали головою. А ще 5 років працював головою райдержадміністрації у Добровеличківці, ще кілька – генеральним директором потужної фірми. Останні роки Тернівським сільським головою.

П.С. Семенець.

Та за цими автобіографічними даними – життя, довжиною 60 років. З діда-прадіда Семенці займалися нехитрим хліборобським ремеслом. Працювали біля землі, передавали любов до неї у спадок своїм дітям та внукам, плекали жито-пшеницю, бо знали ціну шматочку хліба.

Батько, **Степан Іванович Семенець**, все життя трудився у колгоспі, був передовим механізатором, нагороджений орденом "Знак пошани". Мав запальний характер і непосидючу вдачу. Про таких у народі кажуть – у них робота кипить в руках. Його стежкою пішли **сини – Іван та Петро. Іван Семенець** працював всю дорогу у тракторній бригаді с. Кам'янець – механізатором, потім бригадиром, бо проживає з сім'єю там. **Петро**, після служби в армії, повернувся в рідну Небелівку у велику хліборобську родину, де працював його батько. Мали бездоганний авторитет за сумлінність в роботі.

За направленням колгоспу **Петро Семенець** вступив до Уманського сільськогосподарського інституту. Закінчивши навчання, повернувся у Небелівку дипломованим агрономом. Молодий, амбітний спеціаліст зарекомендував себе ще й як здібний організатор. Тож згодом був обраний головою колгоспу у Тернівці. 17 років керував цим господарством. Разом із трудолюбивими, завзятими і сумлінними тернівчанами Петро Степанович зумів вивести тодішній колгосп із відсталих у число кращих агроформувань району. І навіть, тоді, коли Україна штурмила економічна криза, тернівське сільгосп підприємство трималося на плаву.

Працював **П.С.Семенець** заступником голови Новоархангельської районної ради. Згодом його було призначено головою Добровеличківської райдержадміністрації. Працюючи на цій посаді, зробив чимало для поліпшення соціально-економічного розвитку цього району. Сім'я тим часом проживала в Тернівці. У цьому селі Петро Степанович побудував прекрасну оселю, разом з дружиною **Аллою Миколаївною** виростили двох дітей – **сина Олександра та доньку Інну**, тепер тішається **внуками Назаром і Златою**.

Куди б не закидала його доля, він завжди повертався у Тернівку, до хати, де панує затишок, створений руками дружини. Доля подарувала Петру Степановичу зустріч з цією жінкою, яка усі роки подружнього життя є його вірною супутницею, берегинею домашнього вогнища, порадицею, чудовою господинею. **Алла Миколаївна** – інтелігентна, з вишуканим смаком, гарна вродою і душею жінка.

За 30 років, відколи **П.С.Семенець** з сім'єю переїхав у Тернівку, він зріднився з людьми, йому до душі їхні традиції, як, зрештою, мальовнича природа, річка Синюха. Тут частка його душі, нервів, здоров'я, адже за 17 років головування довелося всього пізнати – і успіхів, і невдач. Петро Степанович має запальний характер, він той керівник, що не терпить розхлябаності, безгосподарності, байдужості у ставленні до роботи. Вимогливий до себе і до підлеглих. Одним це подобається, іншим – ні.

Якби там не було, а на виборах до місцевих рад у 2010 році жителі Тернівки обрали **П.С.Семенця** сільським головою. За це час, як господар села, разом з громадою пробрали і впорядкували село, частково відремонтували вулиці та очистили майже 40 сільських криниць, зробили вуличне освітлення. Сільський голова постійно допомагає ФАПу, школі, дитсадку. Ремонтується Будинок культури, в гарних умовах проживають вихованці дитячого садка.

Планів на майбутнє у сільського голови багато. Він із числа тих керівників, які ставлять вищу планку (хай це вимагає більше зусиль), і наполегливо працюють на результат.

Л.Береговенко.

О.М. Баліцька, С.І. Штанько, Т.М. Скрипка.

Привітали зі святом.

28 жовтня в Україні відзначили День визволення держави від німецько-фашистських загарбників. У цей день ми завжди віддаємо дань шани героям, які захищали нашу Батьківщину від ворогів у роки Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років. З нагоди цієї знаменної дати та з метою виконання завдання Президента України щодо поліпшення соціального та медичного захисту ветеранів Великої Вітчизняної війни голова районної ради **О.М.Баліцька**, перший заступник голови райдержадміністрації **Т.М.Скрипка**, заступник голови райдержадміністрації **Ю.М.Галкін** та заступник голови районної ради **А.М.Грох** відвідали палати для ветеранів війни у центральній районній лікарні та привітали зі святом учасника бойових дій **Степана Івановича Штанька** з Тернівки, який на даний час перебуває на стаціонарному лікуванні у неврологічному відділенні райлікарні.

19.11. Наша пошта. Крізь табірне пекло.

У свої 92 роки **Іван Остапович Горбенко** погано чує, має хворі ноги. Та пам'ять в нього краща, ніж у багатьох молодих забудьків. Вона видає такі подробиці воєнного і табірнього лихоліття, що у слухачів не витримує

психіка.

Ми часто розповідаємо на сторінках газети про подвиги фронтовиків, і оминаємо увагою тих, хто пройшов крізь пекло фашистських концтаборів. Між тим, їх долі теж позначені трагізмом, й у них так само боляче ятрають душевні рани.

Все його життя пройшло в Тернівці. З чотирирічною перервою на полон. У батьків (простих селян) **Остапа Григоровича і Одарки Яківни Горбенко** було п'ятеро дітей. Спочатку Господь обдарував їх сином, якого нарекли Іваном, а потім чотирма доньками. Їх уже немає в живих, а Іван Остапович 3 листопада нинішнього року відзначив свій черговий день народження.

І.О. Горбенко з дружиною Ніною Климівною.

В далекому 1939 році зі шкільної лави він ступав на вчительську стежину. Якось представник районного відділу освіти завітав до Тернівської школи і запропонував кращим учням пройти одномісячні курси вчителів молодших класів, в зв'язку з тим, що більшість педагогів-чоловіків була мобілізована до армії. По закінченні курсів вчорашній десятикласник вчителював у Федорівській семирічній школі, що діяла в сусідньому селі (нині Добровеличківського району). Згодом його перевели на роботу до рідної Тернівки. 29 квітня 1941 року юнак поповнив лави Радянської армії. Служив в Мінську рядовим у танкових військах. Ще не встиг звикнути до армійського життя, як через півтора місяця служби його втягнула у свій

вир Велика Вітчизняна війна.

Для молодих необстріляних бійців це було справжнє пекло. На мітингу командир частини об'явив, що їх дивізія буде діяти як стрілецька, через відсутність нової техніки. Склавши в перервах між обстрілами присягу, рушили пішки через болота на захід. З однією ціллю – якнайшвидше вирватися з оточення. Але в цілковитому хаосі, який на той час панував і в командуючому складі, і серед солдат, зробити це було складно. Найперше, не було чіткого й узгодженого плану дій. Виконуючи накази командирів, бійці рухалися то в одному, то в іншому напрямку. Стрімкому виходу із пекельного кола завадила й важко прохідна місцевість, сперезана болотами і лісами. Танки грузили на болотистих ділянках, їх намагалися витягнути за допомогою тросів іншими багатотонними сталевими машинами, та всі спроби були марними. До всього того розрізнені частини оточенців, виснажені голодом і тривалими переходами, безперервно бомбила ворожа авіація, обстрілювали німецькі війська. Врешті, закінчилися пальне і боєприпаси. Танки остаточно зупинилися. На постачання паливно-мастильних матеріалів, як і патронів, снарядів та продовольства, годі було й сподіватися. Солдатам видавали по одному сухарю і по дві тараньки на день. Від такого перекусу неймовірно мучила спрага. Але з незрозумілих причин командири не дозволяли вживати воду з місцевих криниць, обумовлюючи тим, що вона отруєна ворогом. Хоча на очах знесилених бійців білоруські жінки і діти без остраху користувалися джерелами питної води.

Настав момент, коли для виходу з оточення довелося розділитися на невеличкі мобільні групки. Та в одному з сіл вони таки потрапили в полон. Так, на 22 дні війни перебування у діючій армії для Івана Горбенка закінчилося, натомість потягнулися чотири довгих роки табірної існування. У концтаборі Шталягу 61 йому присвоїли особистий номер 38513. Насувалася зима. Щоранку полонених відправляли на будівництво бараків та інших будівель. Під час однієї з номерних перекличок через суперечку двох ув'язнених він не розчув свого номера. А посварилися через те, що один з чоловіків запропонував іншому обміняти цигарки на шматочок хліба. І коли отримав дорогоцінний кусіньчик, миттю проковтнув його приховавши табак. Через цей випадок Іван не відгукнувся на запит наглядача і як покарання одержав побиття ковінькою. Виконував вирок шеф барака – поляк, призначений німцями. Бив розмахисто, з насолодою, так, що на сьомій палиці "підсудний" упав без свідомості.

Холодного зимового дня вони виконували земляні роботи на залізничній колії. Полонені ледь рухалися, перекидаючи пісок із щебенем. Залізничнику, який спостерігав за усім із теплої будки стрілочника, не сподобався їх повільний темп, і він "показав" як слід працювати – швидкими рухами прикидав заживо одного з бранців...

Після того, як половина утримуваних фашистами вимерла, в'язнів перевели до так званого лазарету, де згідно заведеного розпорядку кожні чотири години на холоді, босоніж, в колодках вони робили довготривалу зарядку. Це було відкрите знущання над живими людьми. Від "оздоровчого ефекту" таких

процедур кількість ув'язнених невинно зменшувалася. Їх доповнювали новими бранцями і відправляли каторжно працювати на різні об'єкти: меблеву фабрику, цегельний, ливарний завод, завод по випуску сіножаток. З наступом союзних військ німецька територія все частіше піддавалася бомбардуванню. Під час нальоту авіації контроль над в'язнями слабшав. Скориставшись такою нагодою, Іван з напарником здійснили втечу. Блукаючи незнайомими місцями натрапили на обійстя заможних господарів. У них і дочекалися звільнення американцями.

Одягнувши знову військову форму, розпочав службу писарем в одній із радянських частин. Та за наказом Сталіна про демобілізацію колишніх військовополонених в 46-му повернувся додому.

42 роки Іван Остапович Горбенко вчителював. Викладав німецьку мову в Розсохуватці і Тернівці. Свого часу закінчив факультет іноземних мов Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. В 67-му його призначили завучем Тернівської школи. З цієї посади і пішов на заслужений відпочинок. За довготривалу й плідну працю на освітянській ниві та виховання підростаючого покоління має цілий стос грамот і подяк.

І дружину знайшов собі серед шкільної спільноти. В 1949 році одружився на двоюрідній сестрі свого колеги, яка мешкала в Малій Висці. **Ніна Климівна** весь час працювала вчителькою молодших класів, устигала і дома, і на роботі, й до цього часу залишається його надійною супутницею життя. У серпні наступного року їх шлюб виповниться 65 років. Разом Горбенки виростили двох чудових синів, дали їм освіту, благословили на вдалий самостійний шлях. Їх діти – шановані в районі люди, знавці своєї справи. Старший син – **Володимир Іванович**, за відмінні знання шкільної програми отримав золоту медаль, працює слюсарем контрольно-вимірювальних приладів і автоматики ПАТ "Новоархангельський сирзавод". Менший – **Валентин Іванович** Горбенко, закінчив школу зі срібною медаллю, обіймає посаду начальника абонентської дільниці Новоархангельського РЕМ. Обоє здобули вищу освіту в Київській сільгоспакадемії.

Достойними продовжувачами цієї хорошої у всіх відношеннях родини, стали внуки. Обидва сини Валентина Івановича закінчили економічний факультет Міжнародного університету цивільної авіації. Один з братів – **Сергій**, працює начальником експортного відділу компанії "Наша Ряба", володіє англійською мовою, побував з робочими поїздками в багатьох країнах світу. Торік подзвонив у Тернівку з Кельну, міста, де дідусь перебував у полоні. Іван працює на таможні. Син Володимира Івановича – **Андрій**, є начальником Новоархангельського ретранслятора. Тішить старших Горбенків чотирирічна правнучка **Влада** і дворічний правнук **Костик**. За першої ліпшої нагоди діти, внуки і правнуки приїздять до простої сільської хати, де їх зустрічають, як найдорожчих і найповажніших гостей.

Брак здоров'я у Івана Остаповича – через поважний вік і неймовірні поневіряння в молодості. Однак він жодної хвилини не сидить без діла: перекопує грядки, загрибає листя, косить траву для домашньої живності. Учасник бойових дій не звинувачує нікого в тому, що випало на його долю, намагаючись менше згадувати про минуле і з оптимізмом сприймати складне сьогодення. За хоробрість, стійкість і мужність **І.О.Горбенко** нагороджений Орденом Вітчизняної війни II ступеня, орденом "За мужність" III ступеня та багатьма ювілейними медалями.

Л.Вишневська, с. Тернівка.

Л.П. Гожа, В.В. Букчур, Л.В. Сергієнко, Н.В. Мойсєєнко, О.Л. Стеценко.

14.12. Наша пошта. Учитель – це майстер: майстер слова, майстер думки, майстер емоцій і настрою.

29 листопада 2013 року на базі районного методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту райдержадміністрації відбувся районний тур Всеукраїнського конкурсу "Вчитель року - 2014" в номінаціях "Директор школи", "Початкові класи", "Світова література", "Географія" та "Трудове навчання".

Сходами педагогічного олімпу крокували 18 педагогів навчальних закладів району. Директор Тернівської школи **Олена Леонідівна Стеценко** одночасно і лідер педагогічного колективу, і партнер підлеглих у процесі вирішення проблем навчальної діяльності. Свої зусилля спрямовує на те, щоб життя в школі було цікавим і щасливим. А для цього щоденно проявляє інтелектуальну та соціальну компетентність у своїй управлінській діяльності. На змагальному шляху їй було легше від інших, тому що на участь у конкурсі своєї номінації заявила лише вона, знайшовши для цього і час, і бажання, і слова для переконання журі...

...Кожен з учасників конкурсу продемонстрував креативність, творчий підхід, глибокі знання психологічних особливостей дітей, почуття гумору та зумів показати свою методичну підготовку на всіх етапах, яка стала вирішальною під час підбиття підсумків та визначення переможців. Ними стали: у номінації **"Директор школи"** – **Олена Леонідівна Стеценко (Тернівська школа)**...

...Конкурс "Учитель року" хоча й передбачає певні випробування, але завжди стає справжнім святом творчості, майстерності, шани до Вчителя.

Оксана Коваленко, методист районного методичного кабінету.

Д.А. Зубов, Г.І. Мазура з донькою Валентиною, О.М. Сова, П.С. Семенець

"Колос" 2014 рік.

13.05. Наша пошта.

Дзвін медалей та орденів, квіти в руках ветеранів війни, на обличчях яких одночасно радість і гордість, біль і смуток... Щороку, у ці травневі дні ми вшановуємо тих, хто ціною власного життя відвоював мир, вклоняємось визволителям. У переддень Великої Перемоги за доброю традицією керівники району – голова райдержадміністрації **Дмитро Андрійович Зубов** та голова районної ради **Олег Миколайович Сова** разом із сільським головою **П.С.Семенцем** відвідали ветерана Великої Вітчизняної війни **Григорія Івановича Мазуру**, який проживає у с. Тернівка. Під час зустрічі вони

вручили ветерану орден, Почесну Грамоту облдержадміністрації та обласної ради, а також цінний подарунок.

24.05. Наша пошта. Крізь призму прожитих років.

Ветеран Великої Вітчизняної війни Григорій Іванович Мазура міг би стати прекрасною знахідкою для телевізійників, авторів історичних романів чи ведучих військових хронік. Адже у свої 92 роки він має унікальну пам'ять та до дрібних деталей пам'ятає події кінця двадцятих років, коли пішов до початкової школи, тридцятих – колективізацію і голод, сорокових – період Великої Вітчизняної війни. Через десятки років він перелічує імена, прізвища та назви, безпомилково називає дати, коли відбувалися ті чи інші події. Його, від природи гострий розум і зараз дає реальну оцінку подіям, що відбуваються у нашому житті, а вроджене почуття гумору допомагає протистояти хворобам...

Г.І. Мазура.

Народився **Григорій Іванович** у далекому 1920 році, у селянській родині. Навчався у Тернівській школі. Коли розпочалася Велика Вітчизняна війна юнак був призваний на службу. Григорія відразу направили навчатися до Томського артилерійського училища.

У 1942 році вперше взяв участь в бойових діях під Сталінградом. Дорогами війни старший лейтенант, начальник розвідки артдивізіону **Г.І.Мазура** дійшов до Польщі. Був тяжко поранений в ноги. Довгих 8 місяців і 6 днів лікувався у госпіталі. За станом здоров'я не зміг продовжувати службу, тому інвалідом II групи повернувся додому. Його груди прикрашали медалі, якими відважний воїн був нагороджений за час перебування на передовій. У його скриньці налічується чимало медалей та орденів. Є серед них орден Великої Вітчизняної війни I ступеня, медалі "За бойові заслуги", а також "За відвагу", проявлену під час бою під Сталінградом.

Після демобілізації **Григорія Івановича Мазуру** запросили працювати в Тернівську школу вчителем фізичного виховання і військової підготовки. А

коли тут відремонтували клуб, він очолив колектив цього закладу. Згодом активного і принципового працівника призначили головою сільпо. Десять років він обіймав цю посаду. Сімнадцять років, аж до виходу на пенсію, працював секретарем Тернівської сільської ради. Відзначався неабиякою відповідальністю та пунктуальністю.

20 лютого 1949 року одружився з дівчиною **Ольгою**. Довго закохані йшли до свого сімейного щастя, оскільки її батьки не погоджувалися на цей шлюб, адже обранець її дочки був на вісім років старший. Та все ж таки Григорію Івановичу своєю добротою і увагою вдалося завоювати їхню прихильність. Новостворена сімейна пара оселилася в батьківській хаті чоловіка. Там і народилися син **Віктор** і донька **Валентина**. **Ольга**

Марківна все життя працювала в місцевому колгоспі на різних роботах, останні десять років перед виходом на пенсію – на птахокомплексі. Коли траплялася вільна хвилинка, ця чудова господиня займалася вишиванням. Зараз вже й не полічити скільки тих речей вишито для дітей, а потім внуків. Григорій Іванович полюбляв лагодити техніку та грати на музичних інструментах: гітарі, балалайці, гармошці.

Коли діти вже навчалися в школі, поряд із старою хатою Мазури звели свою власну. Звідси і пішли син і донька кожен своєю стежиною. **Віктор** мешкає із сім'єю в Перегонівці. **Валентина** присвятила себе сільському господарству. Здобула професію ветеринара і все життя працювала і рідному селі на фермі. Також має сім'ю. Разом з чоловіком **Анатолієм Федоровичем** виростили двох доньок. З допомогою батьків вивчили їх. Тепер вони обидві, **Світлана Шамрай** і **Олена Середня**, працюють медсестрами у центральній районній лікарні.

Вже 65 років у цій дружній родині панують любов і повага. Відданими один одному були і залишаються старші Мазури, з теплотою і шаною ставляться до них діти, 4 внуків і 5 правнуків. Дай Бог кожному подібне сімейне щастя!

Яна Буланенко, с. Тернівка.

10.09

Днями у Тернівці відбулася довгоочікувана подія для прихожан – освячення купола та встановлення його на церкві. **Отець Василь Палюга**, за підтримки спонсорів і прихожан відремонтував старе приміщення, де тепер знаходиться сільський храм.

А от із встановленням купола справа затяглася. Та завдяки **отцю Василю** і **Валентині Карлівні Степановій** справу вдалося завершити. Посприяли цьому і директор ТОВ "Новий світ" **Микола Васильович Малий** та начальник філії "Новоархангельська ДЕД" **Микола Якович Залізко**, який виділив автокран для встановлення купола на храмі. Тепер священна споруда набула зовсім іншого довершеного вигляду.

24.09. Вчать працювати по-новому.

Першого вересня цього року видався напрощад гарний день. На урочистій лінійці, присвяченій Дню знань, було чимало гостей, які прийшли до Тернівської школи не з порожніми руками. І серед них – представники Всеукраїнського благодійного "Фонду Сергія Тігіпка".

Спонсорів у нашої школи багато – сільська рада; директор ТОВ "Новий світ" **Микола Васильович Малий**; фермер **Олександр Володимирович Бабчук**; місцеве приватне підприємство "Новий світ" і "Фонд Тігіпка". Наша співпраця з цією благодійною організацією розпочалася в 2012 році. Тоді ж між дирекцією школи і директором фонду **Аллою Вікторівною Семернею** відбулася конструктивна розмова про проблеми школи. Нас приємно здивувало, що Аллу Вікторівну цікавило все – забезпечення учнів підручниками, спортивним інвентарем, організація харчування учнів, створення умов для відпочинку школярів тощо. Того року саме стартувала Всеукраїнська акція "Дай руку, першокласнику". Тож ми висловили свої побажання щодо облаштування ігрової кімнати для шестирічок задля їх кращої адаптації до шкільного середовища...

...Сьогодні "Фонд Сергія Тігіпка" опікується закладами бюджетної сфери в 60 населених пунктах країни. Відрадно, що до їх числа належить і наша Тернівська школа.

В тому ж, 2012 році, для першого, другого і третього класів були придбані три меблеві стінки, три паласи та дидактичні і розвиваючі ігри більш як на 20 тисяч гривень. Також було закуплено спортивний інвентар та відремонтовано систему опалення.

В 2013 році список благодійної допомоги поповнився. Для кращої організації навчального процесу фонд придбав мультимедійний центр (8 тис. 238 грн.), ноутбук (4 тис. 252 грн.), для дозвілля учнів – сучасний тенісний стіл німецького виробництва (2 тис. 500 грн.). Алла Вікторівна подбала ще й про посуд для шкільної їдальні.

Цьогоріч за ініціативи **А.В.Семерні** до навчальних засобів і обладнання додалися сучасні стенди для кабінетів географії, української літератури, математики та інформатики (8 тис. 664 грн.), електронні підручники з усіх навчальних предметів (2 тис. 49 грн.), віртуальні фізичні і хімічні лабораторії, набори моделей з органічної і неорганічної хімії. Для змістовного відпочинку дітей придбано ще один імпортний тенісний стіл (2 тис. 500 грн.).

Таким чином, фонд надав нашій школі допомогу майже на 58 тисяч гривень. І нинішнього року

благодійники традиційно не залишили без уваги учнів, які вперше переступили поріг навчального закладу, подарувавши їм сучасні набори першокласників.

Разом з фондом велику поміч нам надає ПП "Новий світ", яке очолює **Михайло Михайлович Кирстя**. Приміром, підприємство виділяє кошти на харчування всіх без винятку школярів. Поясню, чому це так

Ігрова кімната для адаптації шестирічок у школі.

Дитячі меблі в ігровій кімнаті дитсадка.

Сучасні стенди у кабінеті географії.

важливо. Згідно законодавства, за державні кошти в школах країни харчуються лише учні 1-4 класів. Школярі 5-11 класів обідають за власний кошт. В Тернівській школі три роки поспіль учні молодших, середніх і старших класів харчуються безкоштовно. Якщо ж врахувати ще й кошти, які надаються ще й на літнє оздоровлення дітей, то допомога сільгосппідприємства на харчування нашій школі становить 40 тисяч гривень. Крім того, агроформування постійно надає кошти для благоустрою шкільної території та на вирішення ряду нагальних потреб...

...Я розповіла про діяльність "Фонду Сергія Тігіпка" як директор навчального закладу. Тепер розповім як член виконавчого комітету сільської ради і просто жителька села. На одній із сходок мої односельці звернулися до **Сергія Вікторовича Головатенка і Михайла Михайловича Кирсті** з проханням посприяти у забезпеченні автобусного сполучення Тернівки з Новоархангельськом. Керівництво агроформування надало для цього автобус, яким щоп'ятниці люди безкоштовно приїждять до райцентру і повертаються додому. Це дуже відчутне полегшення на сімейний бюджет всіх без винятку пасажирів – тих, хто приїждить до селища у власних справах, і тих, хто вирушає в поїздку, як кажуть, по роботі.

У моєї колеги, вчительки **Наталі Павлівни Говорухи** трапилося нещастя – повністю згоріла хата. Педколектив написав клопотання на ім'я директора фонду з проханням надати погорільцям фінансову допомогу. Минув тиждень і потерпіла сім'я отримала кошти – 50% від вартості новопридбаного будинку.

"Фонд Сергія Тігіпка" подбав і про Тернівський дитсадок,

закупивши сюди дитячі меблі для їдальні та ігрової кімнати, холодильник, електроплиту, стелаж для сушіння посуду. А навпроти дошкільного навчального закладу, в парку, за кошти фонду з'явилося ціле ігрове містечко для усіх маленьких мешканців села.

У фельдшерсько-акушерський пункт села фонд придбав медикаменти для надання невідкладної медичної допомоги, односекційну медичну шафу з сейфом, столик для медичних інструментів, трисекційну ширму, медичну кушетку з регульованим підголівником.

Задля швидкого і якісного обслуговування населення працівниками сільської ради фонд придбав для органу місцевого самоврядування комп'ютер і принтер.

Як бачите, "Фондом Сергія Тігіпка" та ПП "Новий світ" в нашому селі зроблено чимало добрих справ. Тому

висловлюю щирі слова вдячності на адресу працівників благодійної організації та керівництва сільгосппідприємства. Ці люди беруть на себе серйозні зобов'язання і завжди виконують їх. Тож нехай всі їх добрі починання увінчуються лише успіхом і вдячністю співвітчизників.

Олена Стеценко, директор Тернівської школи.

"Колос" 2015 рік.

30.04. Наша пошта. Наша спільна турбота.

Фельдшерсько-акушерські пункти сьогодні є найближчою до простих людей ланкою медицини, а фельдшери – найпершими рятівниками у білих халатах. Послугами ФАПів користуються різні верстви населення: пенсіонери, інваліди, ветерани війни і праці,

А.В. Семерня передає медикаменти завідувачій Тернівським ФАПом Т.І. Вендюк.

люди середнього віку, діти. Тому необхідно, щоб ці заклади на первинному рівні надавали кваліфіковану медичну допомогу, відповідно були оснащені сучасним якісним обладнанням та в повній мірі забезпечені лікарськими засобами. Для цього потрібні чималі бюджетні кошти, яких часто не вистачає. І тоді на допомогу приходять господарники.

Чудовим прикладом багатогранної, дієвої допомоги соціально відповідального бізнесу сільській медицині є **Всеукраїнський благодійний "Фонд Сергія Тігіпка"**. Другий рік поспіль з цією організацією плідно співпрацює Новоархангельський Центр медико-санітарної допомоги. В результаті оновлена матеріально-технічна база маніпуляційного кабінету, що діє в селищі на території колишньої восьмирічної школи, Солдатського, **Тернівського**, Мартинівського, Свердликівського, Копенкуватського ФАПів. Два останні взагалі заново облаштовані у наданих приміщеннях, а в Мартинівському проведено ремонт із заміною дверей і вікон. Водночас, медичні заклади забезпечувалися медикаментами. Тож вклад фонду у медицину району становить десятки тисяч гривень.

Основний напрямок діяльності "Фонду Сергія Тігіпка" – підтримка соціальної сфери на селі. Тривалий час фонд на практиці реалізує програму "Здоров'я". Цьогоріч його учасниками стали 39 сільських рад в різних кутках України. Не став винятком і наш район, на території якого ведуть товарне виробництво сільгосппродукції 4 підприємства, що входять до **ТОВ "ТАС АГРО"**. Минулого тижня під час медичної ради, яку проводила головний лікар ЦПМСД **Алла Юріївна Зубар**, директор "Фонду Сергія Тігіпка" **Алла Вікторівна Семерня** та директор об'єднаних господарств **Михайло Михайлович Кирстя** передали для фельдшерсько-акушерських пунктів Солдатського, **Тернівки**, Копенкуватого, Свердликового, Мартинівки і маніпуляційного кабінету, що діє в райцентрі, ліки для надання невідкладної медичної допомоги. Крім цього, в нинішньому році за кошти фонду заплановано ремонт ФАПу в селі Покровка.

Як зазначила директор благодійної організації А.С.Семерня, програмою фонду передбачена постійна підтримка місцевих громад, яка має цільовий характер. Дана співпраця не обмежується лише передачею медикаментів. Фонд проводить ремонти ФАПів, що включає заміну старих дверей і вікон, закуповує медичне обладнання та меблі, допомагає вирішувати інші нагальні проблеми.

У свою чергу М.М.Кирстя відмітив, що дирекція фонду через керівництво групи об'єднаних сільгосппідприємств надає необхідну допомогу школам, дитячим садкам та медичним закладам району. "Сьогодні, коли місцеві бюджети обмежені у фінансах, така підтримка особливо актуальна і потрібна", - наголосив Михайло Михайлович.

Алла Юріївна Зубар подякувала гостям за системну увагу до проблем місцевої медицини, яку "Фонд Сергія Тігіпка" проявляє не на словах, а на ділі. Їй це позитивно оцінюється жителями району. Також висловила сподівання на подальшу співпрацю, адже здоров'я людей – наша спільна турбота.

Л.Пташко.

21.05. Наша пошта.

Напередодні 9 травня директор ТОВ "Новий світ", депутат районної ради **Микола Васильович Малий** привітав з святом Великої Перемоги колектив підприємства. А учаснику антитерористичної операції **М.М.Хрипті**, який ще донедавна захищав на Сході України цілісність нашої держави, вручив грошову премію. Надав, також, роботу Михайлу Михайловичу. Хрипта нині працює водієм у колективі ТОВ "Новий світ".

Вшановуючи ветеранів.

8 травня в Тернівському будинку культури відбувся масовий захід, присвячений Дню пам'яті та 70 річниці Великої Перемоги над нацизмом. Дорогу ціну заплатив наш український народ за Перемогу у Другій світовій війні. Не забути того великого подвигу. У 2007 році у світовому банку "Меморіал" віднайшли матеріали про солдатів із нашої Тернівки, які вважалися зниклими безвісти. На цьому заході згадали їхні імена. Це **льотчик І.К.Козицький та стрілець П.М.Панасенко**. Корзину з квітами до пам'ятника загиблим воїнам в роки війни 1941-1945 рр. поклали **учасники АТО Д.С.Гусак та М.М.Хрипта**.

З вітальними словами до всіх ветеранів та присутніх у залі звернувся Тернівський сільський голова **П.С.Семенець**. Слова вдячності та поваги до ветеранів звучали із виступом вихованців дитячого садка (вихователь **Н.Д.Мазура**). Під керівництвом директора Будинку культури **С.В.Степанової** та художнього керівника **О.І.Кушнір** було організовано та проведено прекрасний концерт. Сподобалися глядачам виступи

учасників художньої самодіяльності **Алли Кушнір, Ігоря Кушніра, Світлани Поліщук та учнів місцевої школи.** Музичний супровід здійснював **І.В.Кушнір.**

Сільський голова **П.С.Семенець** вручив грамоти, подяки та грошову допомогу учасникам війни, солдатським вдовам, афганцям, учасникам АТО. Подяки також вручили батькам, сини яких служать на Сході України. Учні школи, одягнені в українські вишиванки, виконали також хореографічну композицію "Мир без війни". Присутнім у залі роздали хліб пам'яті.

А 9 травня, вранці, біля стели у почесній варті стояли школярі, покладали квіти до пам'ятника тернівчани, вклонялися подвигу героїв-земляків. У Тернівській сільській бібліотеці оформлено виставку, присвячену 70 річниці Перемоги. Спонсорами свята були **Тернівська сільська рада, ПП "Новий світ" та фермер О.В.Бабчук.**

Л.Тітаренко, с. Тернівка.

03.11. Повідомлення про результати виборів Тернівського сільського голови.

За результатами місцевих виборів, що відбулися 25 жовтня 2015 року Тернівським сільським головою обрана **Степанова Валентина Карлівна**, 1965 р.н., громадянка України, освіта – середня спеціальна, безробітна, місце проживання – с. Тернівка, безпартійна, самовисування.

Повідомлення про результати виборів депутатів Тернівської сільської ради в одномандатних виборчих округах:

Ігошин Анатолій Костянтинович, Циганкова Валентина Миколаївна, Чабан Юлія Миколаївна, Козицька Тетяна Іванівна, Моїсеева Антоніна Миколаївна, Степанова Світлана Вікторівна, Шендеренко Людмила Василівна, Кушнір Ольга Іванівна, Коверга Олександр Григорович, Юрчук Лариса Миколаївна, Стеблина Ольга Петрівна.

По округу №4 відбудеться повторне голосування.

О.І. Кушнір, М.П. Кожухар, С.Ф. Вовк, Л.І. Тітаренко, В.В. Химич, В.К. Степанова, В.А. Сиволап, С.В. Степанова, О.А. Очеретній.

"Колос" 2016 рік.

03.03. Пам'ятаємо, віримо, любимо.

15 лютого, 27 років тому, територію далекого Афганістану залишив останній солдат тодішньої Радянської Армії. Вже стало традицією у нашому селі щороку вшановувати воїнів-інтернаціоналістів, зокрема афганців. І цього року сільський голова **В.К.Степанова** запросила селян – воїнів-інтернаціоналістів **Михайла Петровича Кожухаря, Олега Васильовича Гусака, Івана Анатолійовича Ковальчука** до сільської ради і від імені тернівчан вручила пам'ятні подарунки та подякувала чоловікам за мужність і героїзм, за те, що

повернулися додому живими.

Напередодні Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав у Тернівці побували голова Новоархангельської районної організації Української спілки ветеранів Афганістану **Олександр Андрійович Очеретній** та воїни-інтернаціоналісти **Валентин Володимирович Химич, Віктор Андрійович Сиволап, Сергій Федорович Вовк.** Гостей зустріла Тернівський сільський голова. Вони побували на двох кладовищах, де поклонились світлій пам'яті **Івана Михайловича Чабана**, який ніс службу в Чехії, та воїна-афганця **Віктора Володимировича Данильченка.** До їх могил побратими поклали квіти.

Як квітка папороті.

Кохання подібне до квітки папороті – всі її шукають, багато про неї говорять, але тільки обраним вдається відчутти її чарівний дотик до серця, і переконатися в тому, що життя прожите не дарма. Про це високе почуття написано багато віршів, пісень, воно в усі часи надихало сильну половину людства на лицарські вчинки. Не випадково, саме День святого Валентина є Днем закоханих, бо це свято освітлює людей любов'ю і щастям, робить їх романтичними, щирими, добрими.

В Україні День закоханих, або День святого Валентина відзначається не так давно. Але це свято швидко знайшло своїх шанувальників. Тож вечір відпочинку, який відбувся у Тернівському сільському будинку культури, зібрав і дорослих, і малих. Присутніх із цим прекрасним святом привітала сільський голова **В.К.Степанова.** А потім на сцену запросили подружжя **Мамонтових – Валентина і Валентину та їхню внучку Валентину**, а також іменинницю **Валентину Леонтіївну Кофлик.** Сільський голова привітала Валентинів і вручила їм подарунки. Для них прозвучали і музичні вітання.

Розважальна програма вечора була насичена цікавими жартівливими ворожіннями, музикою, піснями, танцями, конкурсами, в яких активну участь взяли подружні пари **Сергій та Тетяна Козицькі, Тамара і Сергій**

Данильченки, Петро і Тетяна Шмиголі, Юрій і Таїсія Шаповалови, Сергій і Наталія Юрко, наймолодші учасники Аліна Ігошина та Анюта Мазура.

У конкурсі на кращий вірш про кохання перемогла **Маргарита Пуля**, у грі "Пазли" – **Катерина Шевченко**. Гра "Дуель" підкорила усіх глядачів у залі. Яких тільки слів одне одному наговорили її учасники! І теплих, і добрих, і глузливих... У "Дуелі" перемогла пара **Сергій Козицький і Наталія Юрко**, а в танці з кульками – **Олег Дніпровський та Альона Мазура**. Усі учасники дійства за активну участь у заході були нагороджені подарунками. Про це подбала сільська рада.

Впродовж усього вечора звучали задушевні ліричні пісні у виконання директора Будинку культури **Ігоря Кушніра**, а також **Юлії Юрко, Маргарити Пулі, Лілії Сидоренко**.

Вечір відпочинку хоч ненадовго полонив і всіх присутніх, і учасників своєю невимушеною атмосферою, відволік від буденних проблем, наповнив серця людей позитивом і радістю. Свято закінчилося та гарні враження залишилися.

***Ольга Кушнір**, художній керівник Тернівського сільського будинку культури.*

31.03. Й життя буде цікавим та насиченим.

Напередодні 8 березня у нашому Будинку культури відбулося прекрасне свято, яке додало селянам гарного настрою, позитивних емоцій та незабутніх вражень. А ще – справжнього відчуття приходу весни. Бо тюльпани є її провісниками. У цьому плані нам допоміг наш спонсор, людина щира і відкрита **Олександр Володимирович Бабчук**. Для створення весняного настрою у наших жінок, він придбав 100 штук цих дуже гарних квітів. Завдяки йому кожна жінка, присутня у залі, отримала їх. А **Надія Сергіївна Шуляк** надала штучні квіти для прикрасення сцени.

Після урочистої частини відбувся КВК, під час якого організовувалися різноманітні конкурси, учасники яких нагороджувалися подарунками і призами. Кошти на їх придбання виділив директор групи об'єднаних агроформувань, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО", **Михайло Михайлович Кирстя**.

Щиро вдячний **О.В.Бабчуку, М.М.Кирсті**, сільському голові **В.К.Степановій, Н.С.Шуляк**, художньому керівнику Будинку культури **О.І.Кушнір**, заступнику директора Тернівської школи з виховної роботи **О.В.Вендюк**, учасникам команд КВК та художньої самодіяльності за участь і допомогу у проведенні святкового заходу. Тільки разом ми зможемо зробити своє життя цікавим і насиченим.

***Ігор Кушнір**, директор Тернівського СБК.*

30.06. Залишайтеся такими, якими є.

*2016 рік подружжю Мазурів з Тернівки подарував золотий ювілей. Півстоліття **Леонтій Олександрович і Лідія Петрівна** навпіл розділяють усе, що уготувала їм доля. Та, незважаючи на всі її випробування, вони не розгубили головного – взаємоповаги, уміння завжди і в усьому знаходити спільне рішення.*

Леонтій Олександрович і Лідія Петрівна Мазури.

Мазури – корінні тернівчани. Тут жили їхні батьки, тут пройшло і все їхнє життя. Леонтій з молодшим братом рано залишилися без батька – пішов на фронт. Мама сама ставила дітей на ноги. Тяжко працювала в полі, весь час намагалася огорнути хлопців теплом і любов'ю, за двох – за себе і за батька. Та найбільшим ударом для неї було те, що після війни чоловік, батько її дітей, не повернувся додому. Бо у Москві у нього була своя сім'я.

Після закінчення школи (хлопцеві було усього 14 років) **Леонтій** вирішив поїхати до батька у Москву. Там він вступив до промислового училища і здобув професію токаря. Невдовзі повернувся додому і продовжив навчання у Кіровоградському технікумі механізації сільського господарства.

Трудовий шлях **Леонтій** розпочав з бригадира колишнього колгоспу імені Литвинова. Потім за комсомольською путівкою його направили у Казахстан – на підняття цілини. Тоді там дуже були потрібні фахові спеціалісти, зокрема, будівельники, механізатори, водії, інженери та інші. Досвід, набутий на цілині, став йому у нагоді у подальшому житті. У рідне село повернувся з чималим багажем знань і умінь. Це додавало впевненості і вагомості його особистості. Згодом молодого чоловіка правління колгоспу призначило головним інженером. На цій посаді він працював аж до виходу на пенсію. За багаторічну сумлінну працю (понад 45 років загального трудового стажу) має чимало відзнак і нагород, серед яких і орден Трудового Червоного Прапора.

Ліда народилася у багатодітній родині. У сім'ї було четверо дітей – **Ганна, Василь, Тетяна і Ліда**. Батьки працювали у колгоспі зранку до ночі. Тож діти зарані подорослішали, бо всі домашні клопоти лягли на їх плечі. До речі, всі вони створили власні сім'ї і жили у рідному селі. На жаль, **Ганни і Василя** вже немає серед живих. Закінчивши 7 класів, **Ліда** також пішла працювати у місцеве господарство. Спочатку - на різних роботах, потім у рільництві, тваринництві (була дояркою). Після народження сина, а потім доньки, жінка змушена була перейти на іншу роботу – техпрацівницею у тракторну бригаду, бо за донечкою потрібен був особливий догляд. Оля – інвалід дитинства. Це було справжнім випробуванням для сім'ї. Та Леонтій Олександрович і Лідія Петрівна Мазури не опустили рук. Мужньо витримували біль і труднощі. Сельчани помічали за Мазурами, що уміють все вирішувати дружно, разом, знаходити компромісне рішення у будь-якій ситуації.

Обоє Мазурів мають золоті руки. Все в їхньому обійсті зроблене з любов'ю. Збудували власну оселю, криницю у дворі, заасфальтували подвір'я, посадили гарний садок, облаштували чималу пасіку. А довершеного вигляду обійстю додають квіти, які вирощує господиня. І на вулиці, і в обійсті, і в оселі – скрізь вони радують зір своєю красою і неповторністю. Колись, у молоді роки, жінка захоплювалася й вишиванням, тож своїми витворами прикрасила оселю. А ще Лідія Петрівна дуже смачно готує, а її кваснина – просто неперевершена.

Славляться Мазури своєю гостинністю, хлібосольністю, привітністю і доброзичливістю. Колись, у далекі роки молодості, Леонтій Олександрович брав участь у художній самодіяльності, любив співати, цікаво читав гуморески. Він завжди був душею компанії – веселий і жартівливий. Можливо це й допомагало перебороти всі труднощі, витримати всі випробування.

Повагою Мазури користувалися завжди. І в колективі тракторної бригади, де обоє працювали, і в сельчан. – Хороша, порядна, дружна, хазяйновита сім'я, - кажуть про них односельці, - завжди готові прийти на допомогу.

Справжньою опорою і підтримкою для батька і матері є син **Сергій**. Мешкає він у Кіровограді. Та часто приїздить до батьків з дружиною і сином, внуками, або навідати їх та допомогти, підставити своє плече у скруту, розрадити.

Мазури не зчулися, як за щоденними клопотами пролетіло ціле життя, як на порозі з'явилася вагома дата – 50 років у шлюбі. Із золотим ювілеєм їх вітали найрідніші люди, друзі, сусіди, односельці, а також сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**. Всі бажали ювілярам довгих років життя, родинного щастя і благополуччя, а ще зичили завжди залишатися такими, як вони є. Хай легким і безхмарним буде їхній життєвий шлях.

Ольга Кушнір, с. Тернівка.

02.07. Учений-біолог родом з Тернівки.

Учений-біолог Анатолій Сафронович Коверга – лауреат державної премії СРСР. Тривалий час працював директором Нікітського ботанічного саду. Народився він у селі Тернівці Новоархангельського району. Там пройшли його дитячі та юнацькі роки. В 1920 році пішов добровольцем у Червону Армію. Після тяжкого поранення в 1921 році повернувся в рідне село. Працював у комсомолі, сільській раді. В 1927 році отримав направлення на робітфак при інституті народної освіти в м. Луганськ, після закінчення якого у 1930 році вступив до Ленінградського університету й по його закінченні був залишений в аспірантурі при кафедрі фізіології та біохімії рослин.

А.С. Коверга.

Якось Анатолію Коверзі запропонували поїхати в Державний Нікітський ботанічний сад, відвідати який він давно мріяв. Коверга вивчав фізіологічні і біологічні процеси досягання плодів. Накопичені в саду дані стали основою дисертації, яку Анатолій Коверга захистив у 1939 році. Молодий вчений розкрив таємниці механізму саморозкладу персиків, абрикосів, черешень і слив. Було зроблено ряд важливих висновків щодо режимів зберігання цих плодів та поліпшення їх перевезень у північні райони. Праця зацікавила садівників і працівників торгівлі. Всесоюзна академія сільськогосподарських наук рекомендувала кандидата біологічних наук доцента Ленінградського університету А.С.Ковергу на посаду директора Нікітського ботанічного саду.

А потім... війна. Анатолій Сафронович у лабораторіях зібрав залишки хімікалій і разом з ялтинськими школярами виготовляв запальники для пляшок з легкозаймистими рідинами.

Одного разу науковці отримали завдання – знайти заміник імпортованому медичному препарату – лобеліну. Його потребував фронт. Анатолій Сафронович пригадав, що зустрічав складову лобеліну у насінні субтропічної рослини з поетичною назвою "Золотий дощ". У саду зібрали 1314 кілограмів зерна цього декоративного чагарнику – понад сім мільйонів доз. Директор саду сам супроводжував цінний вантаж до столиці. Доставили його спеціальним літаком, що весь час ішов на бриючому польоті, уникаючи нападу фашистських літаків.

Сумно виглядав сад після гітлерівської навали. Фашисти вивезли надзвичайно цінний для науки гербарій, який комплектувався 125 років.

Тисячі кілометрів фронтів доріг з'їздив полковник А.С.Коверга, розшукуючи цю колекцію. Нарешті йому поталанило – в Сілезії було знайдений кинутий напризволяще гербарій кримської флори.

Всі матеріали підсушили, відсортували і відправили на Батьківщину десятки тисяч гербарних аркушів, гордість саду та всієї України.

Всі свої знання і сили віддав ініціативний директор на відновлення саду, поглиблення дослідницької діяльності, впровадження наукових досягнень у виробництво, розширення площі саду та збільшення видового складу його флори. Разом з ученими І.М.Рябовим, О.А.Ріхтером, К.Ф.Костіною і Н.К.Арендт він вивів 27 нових цінних сортів південних і субтропічних плодів, які нині культивуються на півдні України, а Молдові та на Кавказі. За цю наукову працю А.С.Коверга в 1952 році був удостоєний звання лауреата Державної премії СРСР.

Більше 40 опублікованих наукових праць належить перу вченого. За успіхи в розвитку науки А.С.Ковергу було нагороджено орденами Трудового Червоного Прапора і "Знак Пошани", двома Почесними грамотами Президії Верховної Ради України.

У Державному Нікітському ботанічному саду Анатолій Коверга працював з 1939 року і до кінця своїх днів до 1989 року.

Багато матеріалів про життя і наукову діяльність вченого передала Кіровоградському обласному краєзнавчому музею його **дружина Єлизавета Львівна** – соратник і вірний його помічник.

30.07 Жнива – 2016. Спрацювали відмінно.

На критому току в ПСП "Лан" – гори пшениці. Золотим зерном заповнений увесь простір аж до самого верху. Тонни пшениці знаходяться і поруч на асфальті, і в довжелезних силосах, закладених тут же на полі просто неба. А на тік безперервним потоком поспішають і поспішають автівки, заповнені новим збіжжям.

*Гарно спрацювали хлібороби під керівництвом **Михайла Михайловича Кирсті**. Не соромно ні перед людьми, ні перед державою. В новому врожаї – і достаток працівників, і продовольча безпека країни, і сила нації.*

Згідно сівозмін під озимий клин була відведена площа на території ПСП "Лан". 611 гектарів ячменю вже зібрали та затюкували соломі з-під нього. Швидкими темпами змолотили і озиму пшеницю, під якою знаходилося 1967 гектарів. Діяли дружно і злагоджено. На одному полі одночасно працювало вісім сучасних комбайнів. Зернові порадували не тільки кількістю, а й якістю. Так, озимий ячмінь видав по 38,5 центнера на коло, а врожайність озимої пшениці склала 45.5 центнерів з гектара.

На косовиці працювали комбайнери: ...**В.А.Чабан** і **О.І.Чабан**.

Доставляли зерно на тік водії: ...**В.О.Мазура**, **М.М.Майданюк**, **О.А.Носіков**...

Іноземними перевантажувачами, яких не зустрінеш в інших господарствах району, механізатори ... **В.В.Панасенко** і **В.А.Шарамко** перевозили пшеницю з-під критого току до силосів іспанського виробництва, закладених на обширній території токового господарства. Кілька силосів розміщені на краю скошеного пшеничного поля, що біля тракторної бригади агроформування.

Навантажували і розвантажували тюки **В.О.Степовик** і **В.А.Чабан**. Тюковані рештки виробництва доставляли пайщикам у Новоархангельськ, Торговицю,

Свердликове, Тернівку, Копенкувате, Мартинівку, Покровку та інші села, де проживають орендодавці, трактористи ... **С.О.Наточій, Р.С.Блінов, О.С.Гусак...**

Не гаючи часу трактористи ... **І.О.Чабан** приступили до оранки площ, готуючи основу під майбутній урожай. Перед обробітком ґрунту тракторист **В.О.Степовик** агрегатом "Амазон" вносив мінеральне добриво.

Тракторист С.О. Наточій.

... Честь і хвала усім цим працюючим людям!

Л.Вишневська, смт. Новоархангельськ, с. Солдатське, фото В.Кухаря.

22.10. Щоб радували церковні куполи!

В нашому селі довгий час не було церкви. Та завдяки спільним зусиллям небайдужих тернівчан наша мрія почала поступово втілюватися в життя. Найперше, **Людмила Василівна Дудник** подбала про приміщення для церкви. Суттєву фінансову допомогу на придбання різноманітних будівельних матеріалів надали **Микола Васильович Малий і Олександр Володимирович Бабчук**. А **отець Василь Палюга** власноруч виконав цілу низку будівельних і оздоблювальних робіт. В результаті в центрі села постала церква.

Та будівництво ще триває.

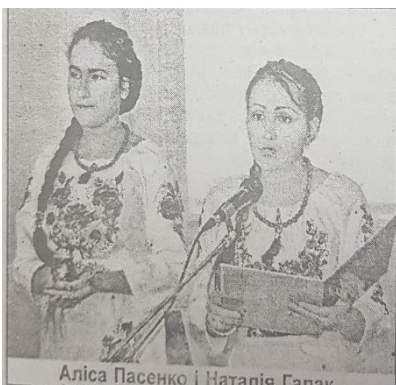
Завершити ми його плануємо до 19 грудня, коли святкується День святого Миколая. Однак нам, на жаль, не вистачає коштів. Тож просимо всіх небайдужих людей району, вихідців з Тернівки та односельців допомогти у цій святій справі. Будемо раді будь-якій допомозі.

Чекаємо пропозиції за телефоном:....

Тамара Данильченко, староста Тернівської церкви.

"Колос" 2017 рік.

25.02. "Мова рідна – найдорожчий скарб".

Аліса Пасенко і Наталія Галак

Так називався районний огляд-конкурс, що відбувся минулої п'ятниці в районному Будинку культури. На нього завітали аматори художнього слова з різних куточків району. Їх майстерність оцінювало журі у складі начальника відділу культури, туризму та культурної спадщини райдержадміністрації **Ольги Степанівни Григоренко**, керівника народного аматорського хорового колективу "Дивоцвіт", Заслуженого працівника культури України **Інни Вікторівни Денисенко**, методиста жанру районного Будинку культури **Микола Григоровича Іванченка**.

На районній сцені виступили: ... **Аліса Пасенко, Наталія Галак** з Тернівки.

Журі по достоїнству оцінило виступи самодіяльних артистів, і за участь у огляді-конкурсі нагородило всіх представників Будинків культури та сільських клубів Грамотами відділу культури, туризму та культурної

спадщини райдержадміністрації.

Організатори дійства щиро дякують аматорам розмовного жанру та сільським головам і спонсорам, які допомогли читцям взяти участь у заході районного рівня.

Вітання від М.М. Кирсті.

Вірно сказано, що все минає, а слово лишається. Тож хай живе, переживає століття й покоління найбільше диво – рідна мова!

Любов Апостолова, інструктор методист районного Будинку культури.

30.03. Наша пошта. "Шляхетна тернівчаночка".

Під такою назвою у Тернівському будинку культури відбулося святкове дійство з нагоди Міжнародного жіночого дня, на яке зібралися і дорослі, і малі. Завітали до тернівчан і гості із сусідніх сіл – Тарасівки, Мартинівки, а також Федорівки, Попівки Добровеличківського району.

Урочисту частину відкрила сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**. Вона тепло привітала всіх жінок Тернівки. Учні місцевої школи **Микола**

Безнис, Сергій Шевченко, Олексій Мазура, Артур Рудь, Євген Матейчук, Євген Кофлик, Сергій Шуляк, Ростислав Павлишин подарували жінкам віршовані рядки, пронизані теплотою, щирою і безмежною вдячністю, найкращими побажаннями.

За традицією **Валентина Карлівна** привітала і вручила подарунки іменинникам, які народилися цього дня, зокрема, **Богдану Данильченку, Євгену Кофлику, Івану Івановичу Штаньку**.

Завершила урочисту частину заходу пісня "Материнська любов" у виконанні директора Будинку культури **Ігоря Кушніра**, під звучання якої учасник АТО **Олександр Рижиков** та юнаки місцевої школи **Дмитро Юрчук, Максим Мисник, Олексій Рарій, Євген Матейчук** кожній жінці, присутній у залі вручили квіти.

Далі свято продовжилося конкурсno-розважальною програмою "Шляхетна тернівчаночка". Змагалися сім учасниць, які демонстрували свою майстерність і вишуканий смак, вміння, талант. Зокрема, проявили все це у конкурсах "Привітання", "Святкове меню", "Намалюю" (конкурс малюнків на мольбертах із зав'язаними очима), "Доярочка". У кулінарному конкурсі дівчата показали, які вони хазяєчки – кожна приготувала свою фірмову страву, а потім презентувала її журі і глядачам. Були і салати, і запіканки, і риба фарширована, і качка запечена, і торти, і тістечка.

У конкурсі "Мій талант" для учасниць взагалі не було меж. **Юлія Мисник з доньками Анастасією і Вікторією** подарували присутнім пісню "А сорочка мамина", полонивши їх своїми голосами.

Зачаровували пісенним виконанням і **Юлія Юрко та Ольга Попович**. **Світлана Божок** додала ще більше гарного настрою гуморескою "Мати і донька". **Аліса Пасенко** зі своєю командою – пасажирками маршрутки (у їх ролях були донька **Аліси – Валерія, Аліна Руденко, Наталія Шуляк, Наталія Рудь, Діана Рудь, Аня Шафаренко Євген Пасенко**) виконали жартівливий танок на пісню "Три педалі, дві ноги". Інсценізацію "Баба Галя на точці" підготувала **Галина Руденко** зі своїми помічниками **Романом Бліновим, Артуром Рудьом, Євгеном Матейчуком, Олексієм Рарієм**. **Раїса Майданюк** провела дефіле "Пори року", показ сучасних зачісок, макіяжу, манікюру. Її помічницями у цьому були **Наталія Базилько, Інна Чабан, Світлана Кейбало**.

Паузи між номерами заповнювали піснями і жартами **Ігор кушнір та Сергій Шуляк**, ведучі заходу **Руслан Рудь та Інна Чабан**. Перед початком святкового дійства кожному, хто заходив до Будинку культури, було вручено квиток (усього 160 штук. На жаль, усіх їх ще й не вистачило). Тож під час конкурсу "Глядацьких симпатій" учасниці спустилися до зали і зібрали квитки. Найбільше їх виявилось у **Аліси Пасенко**. Їй і було присвоєно титул "Міс Глядацьких симпатій" та "Міс Оригінальність". **Юлія Мисник** - "Міс Усмішка", **Юлія Юрко** - "Міс Талановитість", **Галина Руденко** - "Міс Енергійність", **Раїса Майданюк** – "Міс Вишуканість", **Світлана Божок** - "Міс Загадка". Титулу "Шляхетна тернівчаночка" удостоїлась **Ольга Попович**. Дівчатам було вручено стрічки з відповідними титулами, дипломи, подарунки та квіти.

Море гарного настрою, емоцій, енергії і запалу під час свята отримали всі – і учасники, і глядачі. Ми щиро вдячні всім учасникам і організаторам за прекрасний захід. А також спонсорам за постійну співпрацю і фінансову підтримку, завдяки яким це свято було цікавим і завдяки яким було придбано подарунки, квіти для учасниць (троянди) і всіх жінок (сто гвоздик), та інше, потрібне для його проведення. Зокрема, директору групи об'єднаних господарств, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО", **Михайлу Михайловичу Кирсті**, директору ТОВ "Новий світ" **Миколі Васильовичу Малому**, Тернівському сільському голові **Валентині Карлівні Степановій**, а також **Тамарі Василівні Данильченко, Надії Сергіївні Шуляк та Михайлу Петровичу Кожухарю**, який здійснював технічне забезпечення святкового вечора.

Ольга Антоненко, Валентина Кожухар, с. Тернівка.

01.04. Добре слово про людину. З чіткою життєвою позицією.

Все, що стосується Тернівки, близьке її серцю. Валентина Карлівна Степанова народилася на Заході України – в селі Волочиськ Тернопільської області, та Новоархангельщина стала для неї другою рідною домівкою.

Мама - **Ніна Антонівна Ненько**, виховувала двох доньок **Світлану та Валентину** в любові і повазі до людей. Ту науку вона пронесла через усе життя. "Чуйна, привітна, турботлива, уважна", - так відгукуються про Валентину Карлівну односельці. Недаремно у 2015 році висловили їй велику довіру та обрали сільським головою. На цій виборчій посаді розкрився ще один її природний дар – тямущого керівника, вмілого організатора численних добрих справ. Важливі проекти, фінансовані сільською радою, один за одним втілюються в життя задля блага жителів Тернівки та на знак пошани і пам'яті загиблих в роки війни 1941 – 1945 років тернівчан. За керівництва **В.К.Степанової**, вважайте, почався новий етап розвитку села.

Виважена у діях, поміркована, толерантна, й водночас тверда у своїх

В.К. Степанова.

переконаннях, Валентина Карлівна має чітку життєву позицію. Полягає вона у любові до України, вродженому патріотизмі, який надихає на гідні вчинки. За це її поважають і цінують оточуючі.

Як нитка невідступно рушає за голкою, так само вона приїхала вслід за своїм чоловіком **Миколою Івановичем Степановим** до нашого краю. Позналилися молоді люди в місті Олександрія. **Валентина Карлівна** навчалася там в будівельному технікумі, а **Микола Іванович** працював фрезерувальником на заводі. В Тернівці, з огляду на активність і дієвість, В.К.Степанову обрали головою профкому КСП "Тернівське". Після реорганізації сільгосп підприємства Валентині Карлівні довірили ще одну відповідальну посаду – головного бухгалтера ПП "Новий світ". А два роки тому вона очолила громаду села, яке стало їй рідним і близьким.

За довгий час не розгубили Степанови гарного й теплого ставлення один до одного. Збудували та облаштували будинок. Прикрашають обійстя клумби, які вражають односельців різноманітними різнобарвними квітами. Має подружжя двох дітей – **Олесью та Антоном**. Донька навчалася в місті Кропивницький, в КНУКІМ за спеціальністю "Документознавець державної влади". Син опановує спеціальність "Фінанси та кредит" в Київському НАУ. Валентина Карлівна дбайлива мама, гарна господиня та надійний друг. Нам пощастило жити і працювати поряд з такою приємною людиною.

27.04. Наша пошта. Бо це наш спільний дім.

З настанням весни кожна господиня поспішає навести порядок не лише у власній оселі, а й в обійсті та біля двору. Адже, так хочеться зустріти всі свята причепуреними, щоб не соромно було перед гостями та сусідами. Так і кожен сільський голова, як господар села, о цій порі, насамперед, дбає про порядок на території. Бо у Пасхальні травневі свята, і поминальні дні з різних куточків з'їжджаються гості, аби відвідати своїх рідних – і нині живущих, і тих, кого вже немає у світі живих.

Тож тернівчани також долучилися до загальнообласного суботника, відповідно до Всеукраїнської акції з благоустрою "За чисте довкілля". У його рамках було проведено цілий ряд заходів, спрямованих на впорядкування і облаштування території. 8 квітня понад 35 осіб – працюючих і непрацюючих жителів села вийшли на прибирання найбільш захламлених вулиць. Вирубували чагарники, вигрібали сміття та минулорічне листя і сухі трави, підрізали дерева.

Напередодні поминальних днів знову організовано вийшли на ще один суботник і впорядкували центральну вулицю Тернівки. До цього долучилися всі сільчани, яким небайдужа доля їхнього села і те, як воно виглядає. Розчистили насадження, знищили чагарники, прибрали сміття, підрізали дерева. Прибрали і центральний парк. Крім цього, сільською радою заплановано вирізати сухі дерева у парку, а на їх місці висадити молоді деревця.

Також до поминальних днів було впорядковано два кладовища, які є на території села.

Аби центральна садиба села – сільська рада виглядала привабливіше, біля неї спорудили квітник – вимурували основу, завезли чорнозем і висадили багаторічні квіти, висіяли насіння чорнобривців. Вже сьогодні тюльпани, нарциси, петунії милують зір відвідувачів своєю красою і різнобарв'ям, додають гарного настрою.

Взялися цього року і за ремонт доріг у селі. Насамперед, грейдером розрівняли всі ґрунтові дороги. Також відремонтували три найскладніші – одну ґрунтову і дві з твердим покриттям. На них асфальт частково знищено, натомість утворилися дуже глибокі вибоїни. Ними не те що транспортним засобом, а й пішоходам було складно рухатися. Грейдером їх розрівняли, засипали сумішшю щебеню з мучкою (товщина шару 15 см.), утрамбували, зверху засипали жорсткою і закоткували. Цей об'єм робіт було виконано технікою філії "Новоархангельська ДЕД", де начальником **Микола Якович Залізко**. Тепер мешканцям села зручно пересуватися цими ділянками доріг, які донедавна були непрохідними. Таким чином, не лише центр села, а й дальні його вулиці преобразилися, ними приємно пройти.

Сільчани щиро вдячні Тернівському сільському голові В.К.Степановій за те, що вона, як справжня господиня дбає про порядок у нашому спільному домі – тернівці та про її розквіт і розвиток. Ми завжди готові підтримувати її у цьому. Щиро зичимо **Валентині Карлівні** невичерпної енергії, творчого натхнення, нових хороших задумів та здійснення усіх намічених планів як на благо села, так і на благо родини.

О.Кушнір, с. Тернівка.

29.04. Наша пошта. Чорних дат у людства є немало.

"Чорних дат у людства є немало, кожна з них – це міна під прогрес, Найстрашніше, що нас усіх спіткало, вибух на Чорнобильській АЕС..."

26 квітня 2017 року на кладовищі №2, що в селі Тернівка, проведено мітинг-реквієм (див. фото) "І знову здвентить Чорнобильський дзвін", присвячений 31 річниці Чорнобильської трагедії. Згадати ті події та сільчан, які боролися з невидимим ворогом прийшли педагогічний та учнівський колективи місцевої школи,

представники дошкільного навчального закладу, сільської ради, Будинку культури, рідні та близькі померлих ліквідаторів, жителі Тернівки.

Провела захід бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки **Л.І.Тітаренко**. Виступаючи перед присутніми, вона зазначила, що Чорнобильська трагедія зламала долі мільйонів громадян, відібравши найцінніше, здоров'я і життя. Чорнобиль – це не лише велика трагедія, а й символ безмежної мужності тисяч українців, в тому числі й наших земляків, які ліквідовували наслідки цієї страшної аварії. Зокрема, це наші односельці **Микола Васильович Сидоренко, Василь Іванович Журавель, Василь Михайлович Химич**. На жаль, вже немає серед живих **Михайла Івановича Олефіренка та Сергія Григоровича Рудя**. Людмила Іванівна подякувала їм за

немеркнучий подвиг, мужність і відвагу, за врятоване їх зусиллями людство і побажала усім здоров'я, родинної злагоди і достатку.

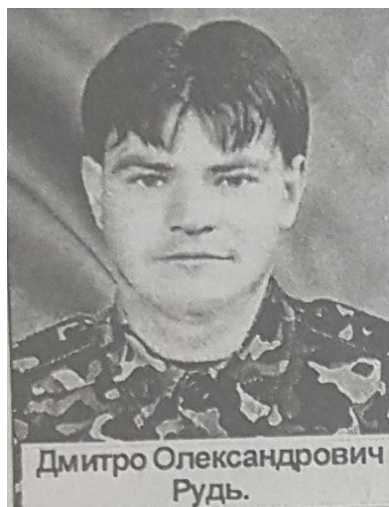
Учасники зібрання хвилиною мовчання вшанували світлу пам'ять тих, кого немає серед живих, поклали квіти на могили померлих ліквідаторів-односельців і запалили свічки пам'яті. Настоятель храму **отець Володимир** відправив поминальну панахиду.

с. Тернівка.

03.06. Наша пошта. Чоловіча робота – Вітчизну захищати.

*В історії сучасної Тернівки почесне місце займають воїни-атовці, які відстоюють цілісність України на Сході держави. Серед них і **Дмитро Олександрович Рудь**, донедавна тракторист ПП "Новий світ", а нині – вмілий танкіст-контрактник.*

Родом він із селища Побузьке Голованівського району. Та коріння його в Тернівці. Тож не випадково душею прикипів до нашого села, його привітних людей. Завітавши якось в гості до рідних, познайомився з місцевою дівчиною **Танею**. Одружився, влаштувався на роботу в місцеве господарство. Працював трактористом. Тяжка це праця, але молодий чоловік не боявся труднощів і сумлінно виконував виробничі завдання.

З початком бойових дій на Сході Дмитра турбувала доля України. Впродовж року він опановував військову службу у вітчизняних Збройних Силах по мобілізації. На відмінно пройшов навчання за фахом механік-водій танка Т-64Б. Має бойовий досвід та нагороди за відмінну службу.

Демобілізувавшись, **Дмитро** повернувся у село, на своє місце роботи. Разом з дружиною **Тетяною** виховував трьох дітей. У грудні 2016 року підписав контракт з військовою частиною на три роки. Дружина не відмовляла чоловіка, розуміючи, що такі спеціалісти потрібні зараз нашій армії, як ніколи.

Разом з американськими та канадськими вояками Дмитро підвищував бойову майстерність та злагодженість на Яворівському полігоні. Держава забезпечила своїх захисників новою, більш потужною технікою і новим обмундируванням і годувала бійців за стандартами НАТО. Крім того,

сьогодні контрактники отримують стабільну заробітну плату в розмірі 7800 гривень. До того ж, за службу на передньому краї їм оплачується 6200 гривень, а за службу на другому рубежі – 4200 гривень.

За час служби по контракту держава здійснює повне безоплатне продовольче, речове та інше забезпечення, безоплатну медичну допомогу для військовослужбовців та членів їх сімей. Учасники бойових дій надається 75% знижка за комунальні послуги. В залежності від вислуги років збільшується щорічна відпустка – від 30 до 45 календарних днів.

Швидко пролетіли місяці навчання. І підрозділ Дмитра готовий до майбутніх бойових випробувань. Подяки і ще одна медаль говорять про те, що навчався він добросовісно, досконало оволодівши бойовою технікою.

Зараз солдат у заслуженій відпустці. Але не сидить без діла. За час його відсутності вдома накопичилося багато роботи. Тому Дмитро намагається встигнути переробити якнайбільше нагальних справ, щоб зі спокійною душею за сім'ю і далі служити на благо України.

У сім'ї **Дмитра Олександровича Рудя** підростають дві доньки і син, яких чоловік дуже любить. Він не

заперечуватиме, якщо син **Руслан** піде стежкою батька, бо то чоловіча робота – Вітчизну захищати. Доброго тилу тобі, солдате, ратної служби та військової удачі!

Василь Когут, начальник відділення військового обліку та бронювання солдат і сержантів запасу Новоархангельського райвійськкомату.

Н.К. Горбенко серед гостей.

08.06. *Наша пошта. ...і 90 червоних тюльпанів.*

Ніна Климівна Горбенко – корінна тернівчанка.

Народилася в далекому 1927 році. Батьки огорнули її своєю любов'ю, турботою і теплом. Та, на жаль, дитинство дівчинки, як і багатьох її ровесників, тоді забрала війна 1941-1945 років.

Так сталося, що доля закинула її сім'ю в Маловисківський район. Там Ніна закінчила 7 класів і вступила до Одеського педагогічного училища. Бо мріяла бути вчителем. Після його закінчення приїхала працювати у Розсохуватецьку школу. Одного разу, коли були в гостях у друзів у Тернівці, познайомилася з **Іваном Горбенком**. Невдовзі одружилися. Ніна переїхала до рідного села. Подружжя пододало довгий шлях, розділяючи навпіл все, що уготувала їм доля. А життя було нелегким. Бо випали на їхню долю і голод, і війна, і післявоєнна розруха, і відродження села з руїн. Та вони

витримали все, не зламалися, а навпаки, загартувалися, стали сильнішими і мудрішими.

Все життя Горбенки робили спільну справу – виховували і навчали дітей – своїх і сільських, передаючи їм всі свої знання, уміння, любов до життя і до праці, до рідної землі і свого села. Іван Остапович присвятив школі понад 40 років, навчаючи дітей німецької мови, Ніна Климівна – майже 30. Вона була вчителем початкових класів, виховала не одне покоління учнів, уміло підбираючи ключик до кожного дитячого серця. Довіряючи їй своїх дітей, батьки були впевнені, що вони потрапляють в надійні руки. І не помилялися. Без її уваги, підтримки, без її зусиль неможливо було б досягти головної мети – виховати з кожної дитини Людину з великої літери. Вона переживала за кожного не менше, а може, навіть, і більше, ніж самі батьки. Діти любили її і щоразу намагалися пригостити улюблену вчительку чимось смачненьким – яблуком, печивом, цукеркою. Ніна Климівна, аби не образити нікого, приймала ці маленькі подаруночки і складала на одній з полиць у шафці. А в кінці тижня, коли всім класом робити прибирання, вона діставала всі гостинці і роздавала їх дітям. Вона ніколи не підвищувала голосу, ніколи нікого не виокремлювала у своїх улюбленців. Для неї всі діти були однаково рідними і дорогими. Незважаючи на всі випробування долі, жінка не розгубила свої найкращі якості характеру. Порядність, людяність, душевність, щирість, доброта завжди були їй притаманні. Сила волі і жіноча мудрість допомагали долати все.

Разом Горбенки виростили двох хороших синів, дали їм освіту. Старший **Володимир** із золотою медаллю закінчив школу, потім сільгоспакадемію в Києві, працював слюсарем контрольно-вимірювальних приладів і автоматики на ПАТ "Новоархангельський сирзавод". Молодший **Валентин** також закінчив школу з золотою медаллю, як і старший брат навчався в Київській сільгоспакадемії, працював начальником абонентської дільниці Новоархангельського РЕМ. Горбенки-старші гордяться своїми синами, невістками **Галиною і Тетяною**, внуками **Сергієм, Іваном, Андрієм**, тішаться правнуками **Владом, Міланою, Костиком**.

Нещодавно **Ніна Климівна** відзначила поважний ювілей – 90-річчя з дня народження. Вся велика родина зібралася, аби привітати дорогу людину, сказати найщиріші слова вдячності. З вітаннями і подарунками завітали і Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, голова первинної територіальної ветеранської організації **Тетяна Іванівна Козицька**, соціальний працівник **Людмила Михайлівна Глушкова**, завідувач Тернівської школи **Олена Леонідівна Стеценко**. Привітали іменинницю і учні місцевої школи **Настя і Віка Мисники, Сергій Шевченко, Світлана Бавольська, Марія Данильченко** з вчителькою початкових класів **Марією Юрївною Рарій**. Діти подарували ювілярці вірші, пісні та 90 червоних тюльпанів. Від імені випускників 1979, 1982 та 1985 років свою вчительку привітали **Валентина Циганко, Тетяна Козицька та автор цієї статті**.

Незабаром **Горбенки** відзначатимуть 68 річницю подружнього життя. Тож нехай доля подарує їм міцне здоров'я, родинне тепло, достаток і довголіття.

Ольга Кушнір, випускниця Тернівської школи 1982 року.

03.08. Жнива – 2017. Незважаючи на погоду.

Швидко поставити завершальну крапку у нинішній жнивній кампанії хліборобам, під керівництвом **Михайла Михайловича Кирсті**, завадив один з останніх дощів. Він добре зволожив землю в Тернівці, де, згідно сівозмін, цього року знаходився озимий клин групи об'єднаних господарств, що входять до складу ТОВ "ТАС-АГРО". Це 1844 гектарів ячменю. До ранніх зернових належить і горох, який виростили в ПСП "Центр-Агро" на 211 гектарах.

Обмолот проводили одним зернозбиральним загonom, в підпорядкуванні якого сім імпорتنих комбайнів. На косовиці були задіяні комбайнери: ... **Віталій Сергійович Божок...**, **Віктор Анатолійович Чабан** і **Олександр Іванович Чабан**.

Відвозили зерно від комбайнів на токи водії: ... **Микола Миколайович Майданюк...** **Олександр Анатолійович Носіков...**, **Олександр Олександрович Стеценко**, **Олександр Миколайович Тітаренко**, **Сергій Володимирович Заїка...**

Гуртом впоралися за 20 робочих днів. Вже дозбирували останні гектари пшениці, як пройшов дощ і відправив техніку і людей на вимушений простій.

Вагар С.М. Солопун і завоком Н.М. Король.

Озимий ячмінь цього року видав на круг 35,86 центнерів з гектара, озима пшениця – 34,7, горох – 21 центнер з гектара. Звичайно, це не та врожайність, яку планували отримати, згідно бюджету підприємства, враховуючі минулорічні показники. На врожай цього року значною мірою вплинули погодні умови – посушлива осінь, холодна і затяжна весна та літня спека. І все ж люди працювали на совість, аби зібрати без втрат вирощений тяжкою сільськогосподарською працею врожай.

Керуючий ПП «Новий світ»
В.І. Вендюк.

В Тернівці на току також приймали зерно нового врожаю. Очищали його на ЗАВі **Анатолій Миколайович Положай** і **Володимир Володимирович Рудь**, ворохи формували працівники току **Світлана Григорівна Трухан**, **Валентина Леонідівна Кофлик**, **Марія Василівна Юрко**, **Василь Іванович Ільків**. Ретельний догляд за збіжжям здійснювала завідувача током **Наталія Миколаївна Король**. Активну участь у збиранні ранніх зернових брали начальник бригади **Микола Іванович Шевченко**, обліковці **Надія Миколаївна Шафаренко** та **Людмила Миколаївна Наточій**. Кухарки **Людмила Миколаївна Матейчук** і **Ольга Вікторівна Гусак** готували смачні страви. Керував усім процесом надходження, очищення та складування зерна керуючий відділком **Валерій Іванович Вендюк**. А на полях ПП "Новий світ" від початку і кінця очолював зернозбиральну кампанію агроном **Петро Васильович Черчик...**

Доставляли тюки пайовикам (в кількості 25 штук на кожен пай) у Новоархангельськ, Торговицю, Свердликове, Тернівку, Копенкувате, Мартинівку, Покровку та в інші села, де проживають орендодавці... **Олег Анатолійович Чабан...**, **Роман Сергійович Блінов**.

Після обмолоту на поля вийшли трактори ХТЗ та Т-150 в агрегатах з лушильниками ЛДГ-10 та ЛДГ-15. Лушення стерні проводили механізатори ... **Василь Володимирович Панасенко**.

За словами М.М.Кирсті, у безперервному процесі, пов'язаному з вирощуванням сільгосппродукції задіяно багато працівників різних професій. Це ...трактористи **Василь Анатолійович Шарамко**, **Олександр Сергійович Гусак...**, водії **Микола Олександрович Мазура**, **Ігор Зіновійович Кофлик...** Від кожного з них у тій чи іншій мірі залежить успіх об'єданого агроформування, достаток родин членів колективу та пайовиків.

А того дня, коли ми завітали на жнива в ПСП "Лан" і ПП "Новий світ", комбайнери, зробивши проби зерна на вологість, продовжили збирання пшениці і впоралися з цим завданням за лічені години.

Л.Вишнеvsька, смт. Новоархангельськ – с. Тернівка.

09.09. Наша пошта. Це в її характері.

Так важливо, щоб соціальний робітник, яка опікується людьми похилого віку, мала чудові людські якості. Такою є наша дорога **Людочка Мазура**. До

недавнього вона обіймала іншу посаду, і коли їй запропонували роботу по догляду за односельцями, вагалася, чи впорається з цим непростим завданням. Та одразу припала всім нам до душі і серця.

Під опікою у молодій жінки дев'ять осіб похилого віку. Дев'ять неповторних людських дол, дев'ять особистостей, зі своїми проблемами і потребами. Та у Людочки вистачає тепла, турботи і терпіння на всіх. Вона привітна, добра і швидка в роботі. Ми дуже дякуємо їй за чуйне ставлення до тих, чиє здоров'я відібрали роки важкої праці, за те, що так відповідально ставиться до виконання своїх професійних обов'язків і дарує нам радість спілкування.

Людмила Володимирівна Мазура чудова дружина і мама двох хлопців. Її чоловік **Сергій** працює в школі оператором котельні, старший син **Сергій** навчається в аграрному коледжі, а молодший **Олексій** у сьомому класі. І вдома Люда несе на собі значне фізичне навантаження – сім'я утримує чимале підсобне господарство. Та за щоденними клопатами вона знаходить час для свого улюбленого заняття – вирощування кактусів, яких у неї багато видів. Також вона найкраща у світі сестричка. Бо допомагати іншим – це одна з головних рис її характеру.

У святкові для нашої країни дні, **25 серпня**, **Людмила Володимирівна Мазура** відсвяткувала своє день народження. Ми радо відаємо їй з цим сімейним святом і бажаємо: **здоров'я міцного, щастя без краю, усього найкращого щиро бажаємо, щоб серце твоє зігрівало тепло, щоб завжди в душі панувало добро, краси і наснаги, здоров'я без ліку, і довгого-довгого щедрого віку.**

Євгенія Голубнюк, Ганна Пасенко, Ольга Бутенко, Марія Мазура, Одарка Вовк, Надія Мазура, Ольга Панасенко, Марія Ляш, Фросина Анастасій, с. Тернівка.

М.П. Панасенко
з внучками Марією (зліва) і Тетяною.

14.09. 1. На таких тримається життя.

На журналістських перехрестях мені до душі зустрічі з людьми похилого віку. Попри видиму фізичну неміцність вони мають незламну міцність духу. В них – сила матінки-землі, скарбничка знань і мудрості, зразок відданого служіння своєму народу. Тай як не шанувати тих, хто жив по совісті, й створив основні матеріально-технічні цінності, які слугують не одному поколінню українців.

Однією з представниць когорти людей, загартованих війною і ударною працею, є **Марія Петрівна Панасенко** з Тернівки. Нинішній рік для неї ювілейний – 24 березня Марії Петрівні виповнилося 90 років. Це стало приводом не тільки для сімейного святкування. В Тернівській сільській раді давно існує гарна традиція вітати сивочолих ветеранів, які перетнули дев'яносторічний рубіж. От і того березневого дня двері до хати ювілярки були широко відчинені, а в оселі аж тісно стало від шанованих людей. До М.П.Панасенко з квітами завітали секретар сільської ради **Світлана Вікторівна Степанова**, соціальний працівник сільської ради **Тетяна Іванівна Козицька**, соціальний робітник територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Новоархангельського району **Людмила Михайлівна Глушкова**, керуючий ПП "Новий світ" **Валерій Іванович Вендюк**, інспектор по паях даного господарства **Тетяна Анатоліївна Бебко**. Марія Петрівна була розчулена до сліз такою увагою. Зраділа і спілкуванню, і дарункам, особливо ж – квітам. А тому ще довго зберігала засохлі троянди.

За розмовами згадалося нелегке, сповнене турбот, випробувань і праці, життя, яке з раннього дитинства і до глибокої старості пройшло в рідній Тернівці.

- Більш за все я любила роботу, - ці слова Марії Петрівни якнайкраще характеризують її заповзятую вдачу. Працелюбністю вона вдалася у батьків – **Петра Никифоровича і Ганни Гнатівни Зубців**, які були передовими колгоспниками. Тато працював причіпником, їздовим, а мама – в ланці. **Марія Гнатівна** була старшою з чотирьох доньок. За нею в сім'ї підростали **Таїсія, Олександра та Ніна**. До війни дівчина закінчила сім класів школи, відзначаючись активністю у навчанні й позашкільних заходах.

... Німці заходили в село темної пори доби. Освітлюючи собі дорогу, підпалювали людські хати. Марія з рідними сховалася у погребі. А коли ворожі солдати ступили на їх подвір'я, вийшла з укриття і заговорила до них по-німецьки. Почувши рідну мову чужинці пом'якшали і залишили цілою хату Зубців. У цей час вже палав сусідський хлів, в якому мукала корова...

Окупанти змушували місцеве населення виконувати тяжку фізичну працю. Дорослі і малі вручну збирали врожай, граблями згрібали на нивах пшеничні колоски. 18-річний **Гриша Коверга** мав необережність

назбирати їх у кармани. За цей вчинок комендант привселюдно висік його нагайкою. Виснажливо трудитися доводилося не тільки в сільському господарстві. Людей відвозили до Тишківки копати окопи, будувати бруківку тощо.

Визвольного березня 1944 року **Петро Никифорович Зубець** був призваний у ряди діючої армії. В карман гімнастерки він бережно поклав маленьку іконку із зображенням Богородиці, яка тримає на руці Ісуса Христа. Святий образ оберігав чоловіка на усіх фронтових дорогах. Він виходив живим і після мінометних обстрілів, і після бомбардування, коли все навколо було у вогні, а земля стовпами здіймалася вгору, і падаючи донизу, ховала під товстим шаром техніку і бійців. Лише одного разу його руку зачепило осколками.

Село поступово поверталось до мирного життя. Чоловіків бракувало. Ті, що повернулися з війни, були поранені, або мали каліцтво. Тому дівчата виконували не притаманну для них роботу. **Марія Вовк, Варя Панасенко** та інші були трактористами, а **Марія з Оленою Говорухою** – плугочистами, очищали від високих, в людський ріст бур'янів, плуги тракторів.

У той час населення мало потребу в одязі. Часто селянам ні в чому було вийти навіть на роботу. Тож голова колгоспу, знаючи, що Марія вміє шити на швейній машинці "Зінгер", наказав їй очолити швейну майстерню. З притаманним ентузіазмом вона взялася за цю справу. Згуртувала навколо себе таких же кравців-самоучок, як і сама – старого чоловіка **Антон Шубу**, молодого мельника **Олександра Ковергу**, який шив кожухи, "діжурки". Вони виготовляли одяг із шинелей, і з військових наметів, маючи взамін велику вдячність односельців. А машинка-тружениця до цього часу займає в помешканні Марії Петрівни чільне місце.

Люди тоді були не тільки напіводягнуті, а й напівголодні. Виходили на роботу у поле, не маючи що покласти у торбину. Найсмачнішою їжею для багатьох була юшка, зварена кухарками у великому казані просто неба. Заправляли її крупною та олією. На кожного видавали по шматочку хліба. В колгоспному виробництві трудилися майже всі сільчани. Сорок п'ять осіб налічувала лише одна ланка. А таких колективів сапальниць було четверо-п'ятеро. Жили тоді бідно, та як не дивно – з піснею, весело, дружно. Не поривалися до багатства, натомість сповідували одвічні морально-етичні цінності.

У 1947 році Марія Петрівна вийшла заміж. Чоловік **Іван Тимофійович Панасенко** пішов на фронт 22-річним юнаком. За "баранкою" автомобіля здолав тисячі кілометрів доріг. Визволяв Сталінград, по замерзлому Ладозькому озеру доставляв вантажівкою продукти до блокадного Ленінграда, у 1945 році переганяв до Тегерану американські автомобілі "Студебекери". Він розповідав дітям і внукам про суворі військові будні, і навіть залишив їм записи, наповнені цікавими історичними фактами і подіями.

Після війни його водійський талант пригодився якнайкращим чином. Голова колгоспу запропонував чоловіку зібрати з трофейних німецьких автомобілів одну робочу вантажівку. Так в селі з'явилася перша машина. Називали її жартома "Панасенкова фордиця". День і ніч Іван Тимофійович возив нею пшеницю з поля. А до цього збіжжя доставляли на тік волами.

Молоде подружжя купило хату-розвалюху. Гроші на покупку заробила Марія Петрівна. Вона навчила дочку голови колгоспу **Фросину Анастасій** шити на швейній машинці, за що отримала заробіток – 1000 карбованців. Їх і витратили на житло. Поступово в помешканні зробили ремонт, обжилися. У цій же хаті народилися двоє синів – **Василь і Олександр**. Чоловік Марії Петрівни працював водієм, потім – завскладом. Вона трудилася на різних роботах, до виходу на пенсію – на відомому в районі тернівському пташнику.

Старший син, **Василь Іванович Панасенко**, проживає по сусідству з мамою. Він – воїн-інтернаціоналіст, проходив службу в Чехословаччині. Працював на Новоархангельському РЕМ. Як і батько – майстер на всі руки. Побудував кузню, ще за життя тата – лазню. Має двох доньок – **Світлану і Наталію**, дорослого внука **Дмитра**. Та як би далеко їх не заводили життєві дороги (Наталія працювала в Польщі, зараз – в Німеччині, а Дмитро мешкає в сусідній країні), стежина все одно повертає їх до бабусиної і прабабусиної хати. Цього літа рідні люди, приїхавши з-за кордону, звично провідували Марію Петрівну.

Менший син Панасенків – **Олександр Іванович**, є гордістю не тільки своєї родини, а й Тернівки і Новоархангельського району. Наш земляк – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри токсикологічної та неорганічної хімії Запорізького державного медичного університету. Майже 30 років очолює профспілку даного навчального закладу, а до цього був головою студентської профспілкової організації.

З юнацьких літ його вабили медицина і фармація. Закінчивши з похвальним листом вісім класів Тернівської школи, вступив до Кіровоградського медичного училища. В середині сімдесятих проходив військову службу в Німеччині старшим фельдшером приймально-сортувального взводу. Після армії закінчив факультет Запорізького медінституту. Навчання поєднував з активною студентською, громадською діяльністю, був

старостою курсу. Трудову діяльність розпочав з посади старшого лаборанта кафедри фармацевтичної хімії. Згодом закінчив аспірантуру, став працювати асистентом кафедри токсикологічної та неорганічної хімії, яку зараз очолює. Захистив кандидатську та докторську дисертації, тема яких стосувалася пошуку нових біологічно-активних речовин. Разом з колективом кафедри розробив та впровадив імунomodulatory для ветеринарії, а також противірусний препарат "Авестим".

Взагалі, у фармацевтичній справі О.І.Панасенко з 1982 року. Тридцять п'ять літ він крокує однією дорогою, заходить в одні й ті ж двері, ставшого рідним, університету. Олександр Іванович надає велику допомогу молоді нашого району, бо знає, як важливо людині, особливо з сільської місцевості, мати хороше підґрунтя для реалізації своєї мрії. Всього в житті він досяг самостійно, спираючись на надійне батьківське плече, тож тепер намагається, щоб іншим було легше розкрити свій внутрішній потенціал.

Його дружина – **Тамара Володимирівна**, з якою в юності разом навчався на фармацевтичному факультеті, працює доцентом кафедри хімії Запорізького національного університету. Олександр Іванович і Тамара Володимирівна – дуже привітні, відкриті, приємні у спілкуванні люди. Виростили двох доньок. Тетяна – лікар-кардіолог, кандидат медичних наук за спеціальністю "Кардіологія", працює на кафедрі клінічної фармакології, фармації і фармакотерапії та косметології Запорізького державного медичного університету. Чоловік Тетяни завідує відділенням в обласній клінічній лікарні гематології. В сім'ї підростає син **Андрійко**, якому два з половиною роки. Свого часу Марія Петрівна гляділа півторарічну **Тетяну**. Внучка часто приїздила у село й на літніх канікулах, разом з місцевими друзями брала участь у художній самодіяльності. І тепер навідує бабусю та надає їй кваліфіковану медичну допомогу. Тож Марія Петрівна жартує, що вигляділа собі лікаря.

Друга внучка названа безпосередньо на її честь – Марією. Дівчина навчається на шостому курсі Запорізького медуніверситету.

Попри високе звання і займану посаду Олександра Івановича постійно тягне в Тернівку. Де пройшли його дитячі роки, сповнені безтурботних розваг і домашньої праці, де чекає найрідніша на світі людина – дорога матуся і живе пам'ять про батька. Любов чоловіка до батьківщини розділяє дружина. От і цього річну відпустку містяни провели у селі.

В хаті та обійсті Марії Петрівни панує зразкова чистота, якій можуть позаздрити набагато молодші господині. Дотримання порядку і належного зовнішнього вигляду жінка завжди вимагала й від синів, за що Олександр Іванович зараз їй щиро вдячний. Незважаючи на поважний вік, Марія Петрівна рано просипається, годує собаку, курей, готує собі їжу, пере, спілкується з рідними по мобільному телефону, з задоволенням порається у квітнику. При цьому, дуже полюбляє квіти фіолетового кольору. Вона живе життям громади села, тож самостійно відвідала виборчу дільницю під час останніх виборів. **Марію Петрівну**

оточують увагою сусіди: **Ольга Іванівна Суховенко, Олена Володимирівна Теліга, Марія Павлівна Дубіняк**, а також тернівчани **Анатолій Тихонович і Надія Миколаївна Сугак**. Односельці її люблять і поважають.

Л.Вишневецька, с. Тернівка.

2. Володимир Мазура з села Тернівка, проходить строкову військову службу у місті Бровари. 18 жовтня 2016 року він був призваний у військову частину Збройних Сил України, де став розвідником.

Прийшов нещодавно у відпустку, тож батьки – **Володимир Олександрович та Наталя Іванівна** заспокоїлися, вляглися хвилювання щодо перебування сина на службі. У військовій частині нормальні умови для військовослужбовців, нормальні відносини між офіцерами та солдатами, нормальне харчування та забезпечення формою. Володимир задоволений службою і вважає, що кожен юнак має виконати свій військовий обов'язок. Бо захист Батьківщини – це святе.

05.10. Славна талантами Новоархангельська земля.

Фестиваль "Вересневі самоцвіти" щорічно збирає на кіровоградській землі - у колысці українського національного театру, найкращі колективи України. Цього року 47 Всеукраїнське свято театрального мистецтва присвячене 135-річчю утворення українського професійного театру та відкриттю 135 театального сезону. Проходило воно з 26 вересня по 1 жовтня.

На Новоархангельщині традиційний районний огляд-конкурс театральних колективів "Вересневі самоцвіти" відбувся минулої п'ятниці, 29 вересня. Численних гостей гостинно зустрічала щедра тернівська земля. Сюди з'їхалися представники творчих делегацій з усіх куточків нашого району.

Відкрив святкове дійство хореографічний аматорський колектив "Перлина" Тернівського СБК. Почесним гостям – голові райдержадміністрації **С.С.Васильченку**, голові районної ради **О.М.Сові**, Тернівському сільському голові **В.К.Степановій** головні герої композиції – Тато (учасник АТО, який нині перебуває у відпустці) **Євген Данильченко**, Мама – **Аліса Пасенко** та Донька – **Валерія Пасенко** піднесли на вишитих рушниках хліб-сіль.

Потім запросили усіх до Будинку культури. Тут, у фойє, бажаючи мали можливість переглянути виставку робіт народних майстрів і умільців Тернівки.

А потім урочисто, під оплески глядачів, ведуча заходу **Любов Апостолова** запросила до залу творчі колективи на чолі з сільськими головами: аматорські театральні колективи Тернівського сільського будинку культури – сільський голова **В.К.Степанова**, директор Будинку культури **І.В.Кушнір**, художній керівник **О.І.Кушнір**...

Голова райдержадміністрації **Сергій Сергійович Васильченко** та голова районної ради **Олег Миколайович Сова**, вітаючи присутніх із святом, зазначили, що у народі немає нічого дорожчого за його культуру. Кожен з учасників театрального свята несе у маси українську культуру, зберігаючи і примножуючи славні традиції нашого краю, надихаючи нас на добрі справи. Бо кіровоградська земля –

колиска національного театрального мистецтва, де творили відомі корифеї українського театру **Марко Кропивницький**, **Марія Заньковецька**, **Іван Карпенко-Карий**, родина **Тобілевичів**. Від душі побажали усім аматорам сцени успіхів і творчого натхнення, акцентувавши увагу на тому, що на цьому святі немає переможених. Увесь творчий колектив Новоархангельщини є переможцем.

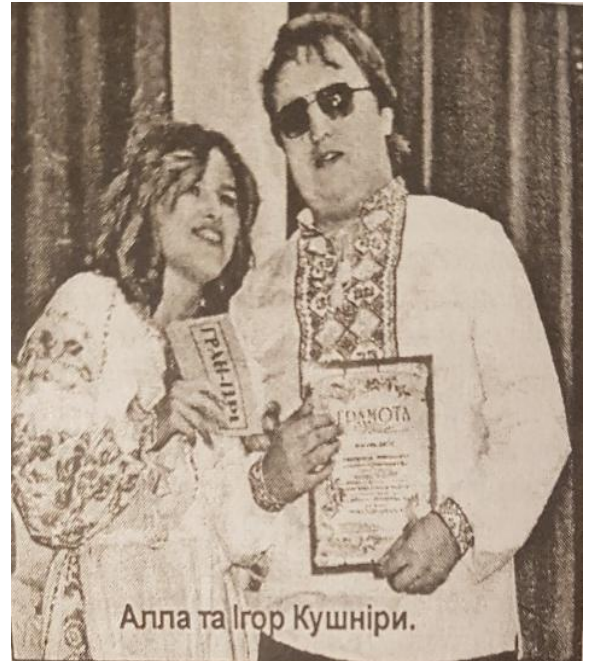
- Тернівка вдруге зустрічає на своїй землі шановних гостей, - зазначила Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**. – У 2002 році у нас відбувся 32 районний огляд-конкурс театрального мистецтва "Вересневі самоцвіти", цього року – 47, присвячений 135 річниці утворення українського професійного театру. Щиро вітаю усіх аматорів сцени з святом, нехай ніколи не вичерпується джерело вашого творчого натхнення, нових ідей і креативних задумів, хай славиться наша земля талантами.

У Тернівці здавна живе хороша традиція – у день, коли відзначається якась подія, обов'язково вітати іменинників. Валентина Карлівна привітала **Аню Глушкову** (студентку Уманського педагогічного коледжу імені Шевченка) та **Ольгу Шафаренко**, які народилися 29 вересня, побажала їм успіхів в житті та вручила подарунки.

Перед початком конкурсної програми було обране компетентне журі у складі: заступника голови райдержадміністрації **Л.Л.Поліщук**, начальника відділу культури, туризму та культурної спадщини райдержадміністрації **О.С.Григоренко**, керівника народного аматорського хорового колективу "Дивоцвіт", Заслуженого працівника культури України **І.В.Денисенко**, керуючого відділком ПП "Новий світ" **В.І.Вендюка**, завідувача Тернівської школи Підвисоцького НВО **О.Л.Стеценко**, директора районного Будинку культури **В.І.Ільченка**.

Віссаріон Белінський писав: "Що ж таке театр? О, це істинний храм мистецтва!". "І якби суть театру полягала лише в захоплюючому видовищі, можливо, і не варто було б вкладати в нього стільки сил. Але театр – це мистецтво відображати життя", - писав Костянтин Станіславський. Свято театрального мистецтва відкриває перед нами талант, розум, щедрість та гумор нашого народу, широту української душі.

... **Володарем Гран-прі** став аматорський театральний колектив Тернівського Будинку культури, який був нагороджений грамотою та грошовою премією. Призерів та всіх учасників заходу було нагороджено Грамотами відділу культури, туризму та культурної спадщини райдержадміністрації та Подяками – Тернівського сільського голову **Валентину Карлівну Степанову**, директора групи об'єднаних агроформувань, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО" **Михайла Михайловича Кирстю**, а також нагороджено народних умільців і майстрів села – **Тамару Василівну Данильченко**, **Антоніну Миколаївну Мойсееву**, **Тетяну Іванівну Козицьку**, **Миколу Володимировича Шафаренка**, **Ольгу Іванівну Шумиленко**, **Тетяну Миколаївну Мазуру**, **Юлію Вікторівну Мисник**, **Людмилу Михайлівну Глушкову**, **Ольгу Григорівну Журавель**, **Ніну Климівну Шостаку**, **Світлану Григорівну Ковальчук** – Подяками і цінними подарунками.

Заступник голови райдержадміністрації Л.Л.Поліщук, начальник відділу культури, туризму та культурної спадщини райдержадміністрації О.С.Григоренко подякували всім учасникам заходу за активну участь у "Вересневих самоцвітах" і від імені всіх учасників заходу подякували всім керівникам агроформувань, сільським головам, спонсорам за фінансову допомогу та господарям свята – сільському голові Валентині Карлівні Степановій, працівникам Будинку культури, дошкільного навчального закладу, місцевої школи, сільської ради, ФАПу та багатьом жителям Тернівки за теплий прийом і прекрасну організацію цього чудового дійства.

Після свята господарі гостинно запросили усіх учасників заходу до святкового столу. Тут належне слід віддати тернівським господарям, які всю свою душу, уміння і вишуканий смак вклали у різноманіття страв. Відповідала за його організацію і естетичне оформлення професійний кухар **Лариса Миколаївна Юрчук...**

Л.Апостолова.

16.11. Ювілей. Через усі літа. (Читати у розділі "Гордість нашого села").

07.12. Точка зору. Всьому свій час.

Прочитав у районній газеті "Колос" від 21 жовтня 2017 року матеріал під заголовком "Це право власників землі". Автор пише про те, що власники землі мають можливість самостійно хазяйнувати на своїй земельній ділянці. Як кажуть, Бог в поміч.

Так склалося в моєму житті, що я працював механізатором, головним агрономом, головою колгоспу, головою райдержадміністрації у Добровеличківці, сільським головою у Тернівці. І не з чіхось слів, а з власного досвіду знаю сільське господарство, його підводні рельєфи. Тож вважаю, що на даний час найбільш ефективною формою господарювання є крупні агроформування, такі як ТОВ "Агрофірма "Авангард ЛТД", ПОП імені Гагаріна, ТОВ "Вись", фермерське господарство "Гранд", ПСП "Еліт", ПСП "Підвисоцьке", ПП "Заповіт", СТОВ "Ятранське", ПСП "Синюха", де керівниками Василь Лаврентійович Крамар, Микола Миколайович Коваленко, Людмила Олександрівна Чирка, Іван Васильович Кучеренко, Юрій Михайлович Притула, Юрій Григорович Соловей, Микола Дмитрович Марахівський, Володимир Михайлович Джугостранський, Ольга Пантелеївна Голобородько.

По-перше, тут дотримуються технологій вирощування сільськогосподарських культур. Тут мають потужні техніку, вносять в ґрунт потрібну кількість мінеральних добрив. Тобто, щоб мати високий урожай, ведуть належний догляд за культурами, і, відповідно, за землею.

По-друге, орендодавці, крім орендної плати, забезпечені роботою. А якщо виникають скрутні життєві обставини, селяни звертаються до керівників і беруть в рахунок орендної плати кошти на придбання автомобілів, купівлю будинків, на лікування рідних і т.д.

По-третє. Як на мене – головне. Крупні агроформування є потужними платниками податків до бюджетів різних рівнів. Наш район аграрний і основне джерело надходження до бюджету це продукція рослинництва. Цього року ТОВ "Агрофірма "Авангард ЛТД" сплатила 11 мільйонів гривень податків. А тепер зважмо, скільки сплатять податків одноосібники? Є серед них такі, які, утримуючи від 5 до 200 гектарів землі, показують у деклараціях, що отримали в рік 300 гривень прибутку. Звісно, це не так. Бо при найменшій урожайності, прибуток певний є. От лише власник землі ним не ділитиметься.

На крупних сільгосппідприємствах тримається бюджет району, розвивається матеріально-технічна база господарства, виплачується офіційно заробітна плата селянам (і вони мають гарантований соціальний захист), вирішуються соціально-економічні проблеми району, отримуючи податки від агроформувань, сільські ради мають чималі кошти у сільських бюджетах. Зрештою, окрім вищезгаданого, наші крупні аграрники тісно співпрацюють з благодійним фондом "Розвиток Новоархангельщини", сплачуючи сюди по 20 гривень за кожен гектар оброблюваної землі. Ці кошти, а 2017 року це більше мільйона гривень, фонд використав в основному на ремонт дитячого відділення у центральній районній лікарні. У райгазеті "Колос" від 30 листопада цього року було про це написано. А скільки попри цьому керівники сільгосппідприємств допомагають школам, дитячим садкам, лікарні, учасникам АТО, жителям району...

Я хоч і категоричний у багатьох ситуаціях, але у цій скажу так. Можливо хтось із одноосібників і допоміг, і допомагає комусь, тільки то зовсім мізерні суми. Певна частина одноосібників існує завдяки агроформуванням, як справедливо зауважує голова ПСП "Еліт" Юрій Михайлович Притула, бо є де позичити пального, міндобрив чи найняти комбайна та іншу техніку. Тож всьому свій час.

П.Семенець, с. Тернівка.

14.12. *Наша пошта.* На згадку про теплу зустріч.

6 грудня в Україні відзначався День Збройних Сил України. Це свято тих, хто носить звання захисника України, тих, хто уособлює всі етапи розвитку нашого славетного війська, хто вів смертельний двобій із фашизмом, брав участь у так званих локальних воєнних конфліктах, миротворчій діяльності, тих, хто сьогодні несе нелегку військову службу, захищаючи кордони неньки-України.

Тематичний захід, присвячений Дню Збройних Сил України, було проведено і в Тернівці. До затишного залу засідань сільської ради за святково сервіровані столи ведучі – художній керівник Будинку культури **Аліса Пасенко** та завідувача дошкільним навчальним закладом **Інна Чабан** під звучання патріотичних мелодій запросили учасників заходу – воїнів-інтернаціоналістів, воїнів-афганців, атовців та батьків, чиї сини нині несуть службу в зоні антитерористичної операції та служать в українській армії.

З часу заснування села і до сьогоднішніх днів Тернівка відзначалася мужніми і хоробрими людьми, справжніми патріотами Батьківщини. Доказом цьому є молоді хлопці та дівчата, які брали та беруть участь у антитерористичній операції на Сході країни. Це, зокрема, **Сергій Миколайович Пуля, Родіон Юрійович Шаповалов, Сергій Вікторович Щербина, Василь Ярославович Когут, Дмитро Олександрович Рудь, Віталій Вадимович Кошелєв, Денис Сергійович Гусак, Михайло Михайлович Хрипта, Олександр Володимирович Рижигов, Дмитро Григорович Кейбало, Євген Сергійович Данильченко, Дмитро Сергійович Данильченко, Євген Олександрович Коверга, Анатолій Анатолійович Марчак.** Ми звикли до того, що День Збройних Сил України є суто чоловічим святом. Та XXI століття вносить свої корективи. І сьогодні багато представниць жіночої статі пов'язують своє життя з військовою справою і нарівні з чоловіками служать в армії, беруть участь у бойових діях. У їх числі і тернівчанка **Тетяна Сергіївна Терещенко (Глушкова)**, яка є достойним прикладом для земляків.

Взірцем для нинішніх воїнів-захисників є й воїн-інтернаціоналіст **Василь Іванович Панасенко**, який свій військовий обов'язок виконував в Чехії, воїни-афганці **Михайло Петрович Кожухар, Олег Васильович Гусак, Іван Анатолійович Ковальчук.** Нині виконують свій військовий обов'язок перед Батьківщиною – несуть строкову військову службу у лавах Української армії сини родин **Наталії Іванівни Мазури, Світлани Вікторівни Степанової, Миколи Івановича Степанова – Володимир, Владислав, Антон,** які є гордістю своїх батьків.

Усіх присутніх із святом привітали Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, голова територіальної первинної організації ветеранів села **Тетяна Іванівна Козицька.** Їхні виступи були пронизані теплотою і щирою вдячністю за те, що сельчани, які живуть серед них, є справжніми патріотами вітчизни та своєї маленької батьківщини. Віршовані рядки подарували учні місцевої школи **Діана Кошелева, Євген Кофлик, Анна Шафаренко, Микола Безнис, Діана Рудь.** Колишні і нинішні солдати ділилися спогадами, згадували своїх друзів по службі. Кожному із запрошених Валентина Карлівна на згадку про цю теплу зустріч вручила подарунки.

Хвилиною мовчання присутні вшанували світлу пам'ять тих, хто віддав своє життя за мир, незалежність і свободу в роки Другої світової війни, героїв "Небесної сотні", бійців АТО.

Ольга Кушнір.

"Колос" 2018 рік.

03.02. *Наша пошта.* І линуть до родинного гнізда.

*Недавно **Марія Сергіївна Чернега** з Тернівки зустріла свій поважний ювілей – 90-річчя з дня народження. За традицією ювілярку прийшли привітати сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, директор ПП "Новий світ" **Михайло Михайлович Кирстя** та інспектор по паях **Тетяна Анатоліївна Бебко**, секретар сільської ради **Світлана Вікторівна Степанова**, голова територіальної первинної організації ветеранів **Тетяна Іванівна Козицька.** А ще зібралася вся велика родина ювілярки. Всі бажали іменинниці довголіття, міцного здоров'я, родинного тепла і всякого добра. І, звичайно ж, прийшли з подарунками та квітами. Все це разом залишило у серці **Марії Сергіївни** яскравий і незабутній слід.*

М.С. Чернега.

На свої 90 жінка не виглядає. Гарна вродою, чепурненька, доглянута. Навіть роки не змогли відібрати її душевну і природну красу. Вона була великою трудівницею, чудовою господинею, все своє життя працювала тяжко і нині, хоч чим може, намагається допомогти онукам.

Життя її довге і нелегке, сповнене найтяжчих випробувань. Народилася у 1927. Тож роки голодомору пізнала сповна. Добре пам'ятає й роки війни 1941-1945, коли німецький чобіт топтав нашу землю, пам'ятає, як фашисти знущалися над людьми. При згадці тих подій на її очах з'являються сльози, а тіло ніби обпікає

нестерпний біль від німецької нагайки, який тоді обперізував її. Марії ще не було 15 років, як її, разом з іншими молодими людьми, мали вивезти до Німеччини на каторжні роботи. Тоді батько, аби врятувати дочку, порадив їй покурити дурману. Коли дівчинку привели до лікарів на медогляд, вона ледь трималася на ногах, падала, нічого не могла сказати внятно. Це й урятувало її. Фашисти залишили Марію в спокої.

Коли Новоархангельщину було звільнено від німецько-фашистських загарбників, дівчина разом з усіма пішла працювати в колгосп. Не цуралася ніякої роботи. Переважно трудилася в рільництві, а взимку – на птахофермі, молочнотоварній фермі. Важко тоді працювали. Але й мали все – і городину, і молоко, й м'ясо...

Після війни життя поступово налагоджувалося. Невдовзі Марія Сергіївна зустріла свою долю – **Олексія Михайловича Чернегу**. Одружилися. Побудували власне житло. Потім на світ з'явилося двійко дітей – **Таня і Володя**. Ростили їх батьки в любові і злагоді, привчали змалку до праці, навчали добру, поваги, жити по совісті. Обом дали освіту. **Тетяна Олексіївна** всю дорогу працювала у тваринництві, останні 16 років – техніком штучного осіменіння. **Володимир Олексійович** був механізатором. Обоє їх поважали у колективах, де вони трудилися, у селі.

На жаль, вже немає серед живих вірного і надійного супутника Марії Сергіївни – чоловіка **Олексія Михайловича**, немає й сина **Володимира**, внука **Бориса**. Цей біль глибоко ятрить серце і душу жінки. Однак вона тримається, бо наділена справжнім українським духом і сильним характером. Нею пишаються рідні: **донька Тетяна, невістка Людмила, внуки Лариса, Інна, Наталія, правнуки Дмитро, Олександр, Ліля, Олексій, Євген, Юлія**, які є її радістю і надією.

У свої 90 Марія Сергіївна ще любить почитати газети, причому, без окулярів, особливо про погоду і про ціни. І якщо за життєвою суєтою донька Таня, яка вже 13 років доглядає маму, не встигає прочитати свіжу пресу, матуся обов'язково її переповість. А колись, ночами, незважаючи на втому, при світлі гасової лампи Марія Сергіївна вишивала гладдю рушники, наволоки, бо дуже любила це заняття. І зараз цим займалась би. Та руки зовсім не слухаються. Рядна, доріжки на ткацькому верстаті колись ткала. Тепер все це залишилося у її спогадах.

Рідні обожнюють свою матусю, бабусю, прабабусю. Завжди линуть до родинного гнізда і просять Бога, аби якнайдовше продовжив їй життя та дав міцне здоров'я.

Тетяна Козицька, с. Тернівка.

О.М. Мазура.

24.02. Наша пошта. Життєвих сил на довгі роки.

*Кажуть, коли на світ з'являється дитя, на небі загоряється нова зірка, яка осяває увесь її життєвий шлях. Для **Ольги Марківни Мазури** – корінної тернівчанки долею був уготований довгий і нелегкий шлях з випробуваннями і розчаруваннями, перемогами і досягненнями, наповнений і щастям, і болем. Як і багато її однолітків, жінка пізнала всю гіркоту та радість життя, пережила голодомор 1932-1933 років, страшні події війни 1941-1945 років. І досі в її пам'яті спливають ті жахіття, які неможливо забути.*

Ще до війни Оля закінчила 4 класи. Навчатися далі не було можливості. Тож пішла працювати в місцевий колгосп, якому присвятила усе своє життя. Адже загалом має майже 50 років трудового стажу. Працювала на різних роботах – на птахофермі, в рільничій бригаді, на току... І скрізь, у якому б колективі вона не була, відзначалася сумлінністю і наполегливістю. Такою виростили її батьки, змалечку привчаючи її до праці. За свій нелегкий труд має нагороди – медалі "За трудову доблесть", "Ветеран праці", а також почесний знак "До 50-річчя визволення України" та численні грамоти і подяки.

Свою долю Ольга Марківна поєднала з гарним хлопцем **Григорієм Івановичем Мазурою**. У любові та злагоді вони прожили 67 років! За усі ці літа не розгубили головного – взаємоповаги один до одного, завжди і в усьому знаходячи спільне рішення. Будь-яку роботу виконували разом, були підтримкою одне для одного. Цій сімейній ідилії, гармонії, які панували у їхніх стосунках, по-доброму заздрили рідні, друзі, сусіди і ставили їх пару у приклад. Зокрема, сусіди Мазурів кажуть, що Ольга Марківна найщасливіша жінка, бо мала такого прекрасного чоловіка, який у всьому був підтримкою для неї, з великою і невідкупною любов'ю дбав про родину. Подружжя Мазурів завжди користувалося авторитетом і великою повагою у селян ще й тому, що Григорій Іванович пройшов тяжкими бойовими шляхами війни 1941-1945 років, захищаючи рідну землю від німецьких загарбників. Він був інвалідом, ветераном війни, за мужність і героїзм, проявлені у боях, мав низку бойових нагород.

Виростили Мазури двох хороших дітей – сина **Віктора** і доньку **Валентину**. Мають чотирьох внуків і п'ятьох

правнуків. Кожному з них вони віддавали часточку своєї душі і серця, щирої любові. Та, на жаль, вже немає серед живих Григорія Івановича і всім рідним, особливо Ользі Марківні, так не вистачає його тепла і турботи. Немає в живих і невістки Галини. Цю велику втрату жінка пережила разом з рідними.

Справжньою підтримкою для своєї старенької матусі тепер є **син Віктор**, який після смерті батька переїхав до неї, і **донька Валентина**, яка також мешкає в Тернівці, та **внучка Світлана**, яка для бабусі і лікар, і радник. Вона крапельницю поставить старенькій, якщо раптом прихворіє, і зробить ін'єкцію, і порадить, яку пігулку можна прийняти у тому чи іншому випадку. І **Світлана**, і **Олена** – медики, живуть у Новоархангельську, працюють у рай лікарні, **Раїса** живе у Перегонівці, **Руслан** у Києві працює будівельником-висотником на новобудовах. Правнук **Олександр** мешкає у Києві, там працює адвокатом, **Юля** навчається в Уманському педагогічному університеті, **Валерія** та **Ілля** – школярі, **Марійка** – готується до школи. Усіх внуків і правнуків дуже любить Ольга Марківна, гордиться ними і з радістю розповідає про їхні успіхи та досягнення. А коли вся родина збереться разом у бабусі Олі – в хаті голці ніде впасти.

Ольга Марківна завжди любила зустрічати гостей, пригощати власноруч приготованими стравами. І на цьогорічне Різдво вона з нетерпінням чекала на дорогих їй людей – дітей, онуків і правнуків. І страви до святкового столу, незважаючи на поважний вік, готувала сама. Котлети, холодець, риба смажена, млинці, пиріжки, узвар... Все для них. Та й інакше вона не вміє. У молоді роки Марківна на все село славилася кулінарними здібностями. Її страви мали надзвичайний смак і аромат, бо готувала їх у печі. Своїми таємницями приготування охоче ділилася з іншими. Вона завжди була гостинною, доброзичливою, щиросердечною, привітною людиною, з відкритою душею і серцем, завжди за всіх переживала – чи то рідні, чи друзі, чи сусіди, останньою крихтою хліба ділилася, бо з власного досвіду знає, що таке голод.

Любила свого часу вишивати, шити на швейній машинці різні речі. Було набере кілька метрів тканини у магазині і через деякий час для когось із дітей, чи онуків готовий подарунок – комплект постільної білизни. А ще жінка дуже любить квіти, особливо фіалки, айстри, чорнобривці, хризантеми. Навіть такий поважний вік не заважає їй доглядати за улюбленими рослинами. То насіння з них збирає, то викопує, щоб не померзли взимку. Та й взагалі не звикла вона сидіти без діла.

У січні цього року **Ольга Марківна Мазура** переступила 90 сходинку свого життя. Привітати ювілярку за доброю традицією прийшли Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, голова територіальної первинної ветеранської організації **Тетяна Іванівна Козицька**. Квіти, подарунки, теплі, щирі слова адресували довгожителі. Не забули колишню працівницю господарства і в ПП "Новий світ". Керівник сільгосппідприємства **Олександр Сергійович Трипуз** та інспектор по паях **Тетяна Анатоліївна Бебко** також завітали до іменинниці з подарунками і зворушливими словами.

Життєвих сил вам, міцного здоров'я, шановна Ольго Марківно, на довгі роки.

Любов Титаренко, бібліотекар Тернівської сільської бібліотеки.

24.03. Вражали, дивували, підкоряли.

Вже стало традицією у Тернівці щороку відзначати Міжнародний жіночий день 8 Березня у формі КВК. І цього року тернівчанки дивували глядачів своєю креативністю, вражали фантазією і оригінальністю, підкоряли акторською грою, елегантністю та вишуканістю. Бо це жінки, а їм все під силу.

Упродовж усього заходу в залі Будинку культури панували піднесена святкова атмосфера, гарний настрій, сміх та жарти. До речі, щороку на святковий захід у Тернівку приїждять гості з сусідніх сіл. Тут є на що подивитися та отримати заряд позитивної енергії. Нинішнього року із Федорівки приїхав автобус з людьми.

Ведуча заходу **Інна Чабан** привітно запросила всіх до залу. Урочисту частину відкрила учасниця Міжнародного багатожанрового фестивалю "Творча країна", який нещодавно проходив у Дніпрі, **Аліна Ігошина**, присвятивши жінкам прекрасні слова, що глибоко западали в душу.

Привітати чарівне жіноцтво із святом Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, директор групи об'єднаних агроформувань, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО" **Олександр Сергійович Трипуз**. Вони адресували жінкам найтепліші і найщиріші слова, дякували за сумлінну та наполегливу працю, за те, що, незважаючи на всі труднощі, які випадають на їх долю, вони достойно, з гідністю долають їх, не втрачаючи при цьому своєї чарівності та жіночності. Багато теплих, щирих слів адресували мамам, бабусям, сестричкам учні місцевої школи **Анастасія Щербина**, **Стас Кейбало**, **Наталія Шуляк**, **Артур Рудь**, **Микола Безнис**, **Наталія Рудь**, **Едуард Лупало**, **Євген Кофлик**, **Євген Матейчук**. Музичні вітання дарували **Юлія Юрко** і **Наталія Гаюс**. **Аня Шафаренко** на суд глядачів представила дефіле. Всі сукні були виготовлені із покидькового матеріалу, проте, вражали своєю оригінальністю.

За доброю традицією, яка давно живе у Тернівці, **Валентина Карлівна** привітала іменинників цього дня – **Євгена Кофлика** та **Івана Штанька** і вручила їм подарунки. Також було виконано ще одну приємну місію –

кожній жінці та дівчинці, присутній на святі, було вручено тюльпани. ПП "Новий світ" придбало ці квіти, які є символом весни.

Свою силу демонструє «Тернівський лісапетний батальйон».

Команда «Шкільні метелики» під час дефіле.

Після урочистої частини відбувся клуб веселих та кмітливих. Змагалися дві команди: збірна школи "Шкільні метелики" та збірна села "Тернівський лісапетний батальйон". Чого тільки тут не було! Учасники навіть виїздили на сцену на мотоциклах, скутерах, велосипедах. А щоб вони "не заблукали" - впродовж усього їхнього шляху було встановлено вказівні знаки.

Змагалися команди у десяти конкурсах. Оригінальним було представлення команд: збірна села "Тернівський лісапетний батальйон" зібрала до свого складу енергійних, запальних, артистичних учасників. Це **Наталія Рудь, Раїса Майданюк, Анна Глушкова, капітан команди Валентина Мазура**. Збірку школи "Шкільні метелики" представили життєрадісні, творчі, емоційні, чарівні учасники. Це **Наталія Мазура, Марія Рарій, Олександр Роман, капітан команди Олена Стеценко**.

Свій інтелект учасники демонстрували у інтелектуально рухливому конкурсі "Склади слово", фантазію – у "Креативне намисто".

Та українські жінки вміють все. Бути справжніми хранительками домашнього вогнища, долати кар'єрні сходинки, бездоганно виконуючи свої професійні обов'язки, і в той же час мати гарний, привабливий вигляд, бути лагідними, турботливими мамами, люблячими дружинами,

берегинями роду. Тож конкурс "Перепиляй колоду" для наших жінок не склав особливих труднощів. У конкурсі "Майстер на всі руки" – забивали цвяхи. В конкурсах "Ой, мій милий вареничків хоче", "Доярочка", "Порахуй", "Друге життя використаних речей" учасники показували не тільки своє вміння, а й швидкість, винахідливість, хазяйновитість, все, на що вони здатні.

Сподобався присутнім у залі і конкурс з глядачами, який викликав багато сміху та емоцій.

Вельмишановному журі у складі **Юрія Григоровича Шаповалова, Василя Ярославовича Когута, Ігоря Зіновійовича Кофлика, Олександра Сергійовича Трипуза та голови журі Валентини Карлівни Степанової** важко було визначитися з оцінками, адже кожна команда демонструвала високий рівень та креативність, винахідливість та кмітливість. І практично весь час між ними тривала цікава напружена боротьба і розрив в один бал. За підсумками усіх конкурсів розрив між командами також склав один бал на користь команди "Тернівський лісапетний батальйон", яка отримала перемогу. Приз глядацьких симпатій дістався команді "Шкільні метелики".

Святкове дійство мало шалений успіх. Всі присутні в залі глядачі і учасники святкової програми отримали масу емоцій і гарного настрою. Від імені всіх сільчан ми вдячні за це директору Будинку культури **Ользі Іванівні Кушнір**, художньому керівнику **Алісі Пасенко**, учасникам обох команд, а також усім, хто підготував концертну програму і взяв у ній участь, спонсорам заходу, завдяки яким кожна жінка і дівчина отримала квіти, а учасники святкового дійства – квіти і подарунки. Це, зокрема, Тернівська сільська рада (сільський голова **В.К.Степанова**), ПП "Новий світ" (директор **О.С.Трипуз**), приватний підприємець **Микола Якимович Ковальчук**.

Вдячні глядачі: Валентина Кожухар, Таїсія Шаповалова, Юлія Чабан, Антоніна Моїсєєва, Ольга Безнис, Ліза Попович, Наталія Король та ще майже 40 підписів.

26.05. Продовжуючи традиції.

Нещодавно групу об'єднаних підприємств, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО", очолив **Сергій Григорович Душко**. Дані агроформування: ПСП "Лан" і "Центр-Агро", що в Новоархангельську, та ТОВ імені Юрія Гагаріна (с. Свердликове) і ПП "Новий світ" (с. Тернівка), продовжують діяти на теренах району, нарощуючи обсяги виробництва зернових і технічних культур та справно сплачуючи до бюджетів різних рівнів вагомі суми податків. Тільки за перший квартал 2018 року до державного бюджету сплачено 1 мільйон 664 тисячі 120 гривень, до місцевого бюджету – 2 мільйони 714 тисяч 908 гривень. А за нового керівництва підприємства мають сягнути подальшого витка розвитку.

Багато кому, особливо пайовикам, цікаво знати, що ж то за чоловік сидить у кріслі директора. Сергій Григорович інформації про себе не приховує: народився на Вінниччині, відслужив в армії, закінчив Вінницький сільськогосподарський університет. Відтоді нерозривно пов'язаний з сільським господарством. Останні сім років працював на Чернігівщині – три роки агрономом і чотири – заступником директора з виробництва. З 16 квітня нинішнього року став у керма чотирьох господарств в нашому районі.

"Спадок" йому дістався чималий – майже 10 тисяч гектарів земельних угідь. З них три тисячі були засіяні з осені озимини. Іншим потрібно було дати лад в короткі агрономічні строки. Тож часу на "розкачування" не було. Отак, у шаленому темпі, в щоденних робочих клопотах і відбувалося знайомство нового очільника господарств з чисельним колективом, керуючими відділками, механізаторами, водіями, а також

В.К. Степанова, М.П. Панасенко і Л.П. Король.

Водій В.О. Редько, охоронник В.М. Левченко, тракторист О.С. Гусак.

пайовиками, які гарячої весняної пори зверталися до директора з низкою нагальних питань...

...Зокрема, в посівній були задіяні трактористи...**Олександр Гусак, Василь Шарамко, Роман Білов...**

...На внесенні засобів захисту рослин працювали механізатори...**Вадим Степовик, Іван Чабан...** Підсобляли їм водії, доставляючи

воду та агрохімію: ...**Олександр Носіков, Сергій Заїка, Микола Майданюк...**

Не менш важливу і об'ємну роботу – обробіток присадибних ділянок пайовиків здійснили механізатори...**Олег Чабан, Сергій Наточій...**

...Для даних господарств, крім виробничої діяльності важливою є соціальна спрямованість агробізнесу. Підприємства займаються благодійною діяльністю через відому благодійну організацію "**Фонд Сергія Тігіпка**". Впродовж багатьох років фонд активно співпрацює з закладами соціальної сфери нашого району, надаючи допомогу школам, дитячим садочкам, ФАПам, Будинкам культури на території Новоархангельської селищної та Тернівської, Свердликівської, Покровської, Мартинівської, Копенкуватської сільських рад. Сума допомоги фонду Сергія Тігіпка бюджетним закладам району у 2017 році склала 517 тисяч гривень.

...**С.Г. Душко**, зазначив, що, як і його попередники, також співпрацюватиме з місцевою владою.

...Так, восьмого травня, напередодні Дня Перемоги, незважаючи на щільний робочий графік, Сергій Григорович разом з Тернівським сільським головою **Валентиною Карлівною Степановою** та інспектором по паях ПП "Новий світ" **Людмилою Петрівною Король** особисто відвідав десяток жителів Тернівки – людей, обпалених воєнним лихоліттям, та вручив їм подарунки. Серед тих, по чиїх долях прокотилася війна, хто зазнав голоду і холоду – дійсний учасник бойових дій **Іван Остапович Горбенко**, його дружина **Ніна Климівна Горбенко**, **Марія Іванівна Мазура** та її сестра **Ольга Іванівна Заїка**, які у війну залишилися круглими сиротами, **Ніна Миколаївна Шарамко**, **Варвара Василівна Ільків**, **Марія Іванівна Штанько**, **Наталія Іванівна Цис**, **Марія Петрівна Панасенко**, її син **Василь Іванович Панасенко**, який виконував військовий обов'язок на території Чехословаччини. Гості тепло привітали людей поважного віку з величним святом, на адресу кожного з них Валентина Карлівна висловила багато приємних, вдячних, особливо хвилюючих слів. Старенькі були зворушені такою увагою, мозолястими, натрудженими руками витирали з очей непрохані сльози, які з'являлися від почуттів, що переповнювали їх зболені серця.

Директор С.Г. Душко.

Вірність синівському обов'язку для Сергія Григоровича Душка – не порожні слова. Його дід – Арсеній Васильович Гречановський пройшов усю війну і мав дуже багато бойових нагород. Тож, того переможного святкового дня душевним теплом були охоплені двадцять троє причетних до буремних подій сорокових років мешканців Новоархангельська, Тернівки та Свердликового. Всі вони отримали подарунки від "ТАС-АГРО".

Л.Вишневська, фото В.Кухаря.

23.06. "Щасливе дитинство моє".

Таку назву мало свято, яке об'єднало в собі дві події – Міжнародний день захисту дітей та випуск дітей дошкільного навчального закладу до школи. Відбулося воно у Тернівці, у святково прикрашеному залі Будинку культури, на яке зібралося багато сільчан, гостей, батьків. Приходили цілими родинами. Одні подивитися на святкове дійство, інші – привітати дітей, адже, 1 червня – це свято абсолютно всіх дітей планети.

Під чудові звуки вальсу випускників дитсадку запросили на сцену. Цього року шкільну родину поповнять **Валерія Пасенко, Каріна Шмиголь, Кіра Горбатко, Вадим Кошелєв, Анастасія Теліга, Анна Журавель**. Діти розповідали вірші, співали пісні. Дякували своїм вихователям і всім працівникам дошкільного закладу за виховання, навчання, за створення затишку і тепла у дитсадку, за смачні страви, чистоту і комфорт. Зокрема, **завідуючій Інні Василівні Чабан, вихователю Наталії Дмитрівні Мазурі, помічникам вихователя Юлії Вікторівні Мисник, Ользі Григорівні Журавель, кухарці Ларисі Миколаївні Юрчук**.

Багато теплих слів хлопчикам і дівчаткам адресували учні місцевої школи, наймолодші вихованці дитсадку, Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, завідувача дошкільним навчальним закладом **Інна Василівна Чабан**, інспектор по паях ПСП "Лан" **Олег Павлович Поліщук**. Також на святі були присутні директор групи об'єднаних агроформувань, що входять до ТОВ "ТАС-АГРО" **Сергій Григорович Душко**, інспектор по паях ПП "Новий світ" **Людмила Петрівна Король**. Винуватцям свята – випускникам були вручено подарунки, набори першокласника, квіти, а також їм і всім дітям – іграшки.

Батьки дітей-випускників для дитсадку в знак вдячності також зробили пам'ятний подарунок – м'ячі і пазли з літерами та цифрами, що знадобляться малюкам у навчанні.

На всіх дітей цього дня чекав ще один сюрприз – було запрошено аніматорів з Тального, які підготували справжнє святкове дійство: різні цікаві конкурси, які проводились з дітьми на майданчику біля Будинку культури, дидактичні ігри, малюнки на асфальті, а також казкові герої – Маки Маус, Черепашка Ніндзя, Пірат, які "запалювали" дітей своєю енергією і позитивом. Подбало про це ПП "Новий світ", а ще про морозиво і повітряні кульки, печиво і солодощі, соки для всіх дітей, про призи за участь у конкурсах.

Море гарного настрою і вражень отримали діти від свята, яке назавжди залишаться у їхній пам'яті.

Ольга Кушнір, директор Тернівського будинку культури.

07.09. Після події. Тернівці – 265 років!

24 серпня жителі Тернівки, які і всі мешканці нашої країни, святкували величне державне свято – День незалежності України. Але у тернівчан воно було подвійним, адже цього дня традиційно відзначали ще й день села, якому виповнилося вже 265 років!

Незважаючи на пік городніх робіт, люди прийшли до сільського парку цілими родинами, аби взяти участь в урочистостях, перепочити від важкої праці, поспілкуватись з односельчанами у приємній атмосфері та поринути у світ української пісні. Це було справжнє масштабне свято, на яке зібралося майже все село. Сюди ж завітали гості: директор Благодійного фонду Сергія Тігіпка **Роман Іванович Польовий** та виконуюча обов'язки директора ПП "Новий світ" **Ніна Павлівна Томенко**.

Святкову атмосферу створювали установлені курені, декоративні парканчики, соняшники. Багато учасників дійства були у вишитих сорочках та сукнях. На головах у дівчат красувалися віночки. Тут же була організована виставка художньо-ужиткового мистецтва та виставка робіт з тіста. Всі роботи, виготовлені вмілими руками сільчан, знайшли достойну оцінку, а їх виконавці у кінці свята отримали цінні призи.

Організатором святкування 27 річниці незалежності України і Дня села виступила сільська рада, зокрема, надавши кошти на придбання призів та подарунків. Велику частку своєї праці доклали директор сільського Будинку культури **Ольга Іванівна Кушнір**, колектив даного закладу та дитячого садка, працівники сільської ради.

Одним із спонсорів заходу стало приватне підприємство "Новий світ". Для цьогорічного святкування від господарства також були виділені кошти на привітання жителів села та вручення їм цінних подарунків. Після завершення офіційної частини гостей свята за рахунок ПП "Новий світ" частували варениками.

Ведучими свята були **Тетяна Іванівна Козицька** – соціальний працівник та секретар Тернівської сільської

ради **Світлана Вікторівна Степанова**.

Розпочалися урочистості покладанням квітів до стели загиблим воїнам у роки Другої світової війни. Цю почесну місію виконали завідувач Тернівської школи **Олена Леонідівна Стеценко** та учасник антитерористичної операції **Сергій Щербина**. Присутні схилили голови у хвилині мовчання – за тих, хто не повернувся до рідного дому у буремні роки війни, тих, хто став Небесною Сотнею, і тих, хто поліг у зоні АТО. Діти виконали тематичну хореографічну композицію "Маки".

Указом Президента України від 23 серпня 2004 року "Про святкування Дня Державного прапора України" затверджено щорічне урочисте відзначення цього свята. З цієї нагоди діти в українських костюмах з жовто-блакитними полотнами виконали хореографічну композицію "Прапор України".

До громади села з вітальними словами звернулася Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**.

- Шановні односельчани, прийміть найщиріші вітання від виконавчого комітету та депутатів Тернівської сільської ради з Днем незалежності України – найбільшим національним святом. Бажаємо вам щастя, добра і злагоди. Нехай невичерпним буде джерело віри, надії й любові до України! До життя!

Майже три століття тому на березі річки Синюха з'явилося красиве і квітуче село Тернівка. З того часу багато води сплигло, і багато змін відбулося, але незмінними залишаються жителі села – щирі, працьовиті та гостинні люди. І сьогодні нам з вами випала доля святкувати вже 265 річницю від дня заснування Тернівки.

Дорогі тернівчани! Низький уклін і велика шана вам! Висловлюю слова глибокої вдячності усім за любов та вірність рідному селу. Дякую всім, хто не тільки на словах, а й конкретними справами розбудовує та прикрашає свій будинок, свій двір, вулицю, все наше село.

Сьогодні ми всі – працівники Тернівської сільської ради, дошкільного навчального закладу, Будинку культури хочемо, щоб ви залишили думки про повсякденні турботи і відпочили, - сказала В.К.Степанова.

Валентина Карлівна прочитала вірша, складеного про рідне село: *"Тернівка – гарне і пишне село, скільки літ вже існує воно, Фальківка, Панасенківка, Центр, ГЕС та Донщина, скільки вуличок, скільки доріг, будьмо горді ми свого села, бо історія наша така. Цінувати людей й шанувати, добре їхні діла пам'ятати, гордість й сила усього села, то збудована церква нова, а молитви святого отця оберегом є всього села. Розквітай же, моя Батьківщино, хай збуваються мрії твої, тут початок бере Україна, на багатій тернівській землі"*.

Слово для привітання було надане Роману Івановичу Польовому. Вітаючи жителів Тернівки, директор Благодійного фонду Сергія Тігіпка побажав громаді усіляких гараздів, процвітання та передав щирі вітання із головним державним святом від компанії "ТАС-АГРО". Він наголосив, що найбільший ухил компанія робить на задоволення потреб підростаючого покоління. У Тернівці за рахунок фонду встановлено чудовий дитячий майданчик, системно виділяються кошти на оновлення обладнання і навчальних матеріалів у школі та дитячому садочку. Цього року в школі за кошти фонду було замінено вікна, на суму 100 тисяч гривень. Вже виділяються кошти, а саме 25 тисяч гривень, для Тернівського дитячого садочка, де також буде проведено заміну вікон. Взагалі, за шість років плідної співпраці на потреби дошкільного навчального закладу, Будинку культури, школи, ФАПу, бібліотеки було отримано більше шестисот тисяч гривень благодійної допомоги. На ці кошти закуплено: різноманітні меблі, побутову та комп'ютерну техніку, медикаменти, апаратуру, дидактичні ігри, сценічне вбрання, спортивний інвентар, спортивну форму і тренажери, обладнано ігрову кімнату, встановлено дитячий майданчик і нову огорожу на території сільської ради. Директор фонду зауважив, що компанія та благодійний фонд і надалі співпрацюватимуть із соціальними закладами села задля вирішення нагальних питань та проблем.

Р.І.Польовий вручив подяку: Тернівському сільському голові **Валентині Карлівні Степановій**, директору сільського Будинку культури **Ользі Іванівні Кушнір**, секретарю сільської ради **Світлані Вікторівні Степановій**, завідувачій дошкільним навчальним закладом **Інні Василівні Чабан**, завідувачу Тернівської школи **Олені Леонідівні Стеценко**.

Привітала місцевих жителів зі святом і Ніна Павлівна Томенко. Вона розповіла, що господарства, які входять до складу компанії "ТАС-АГРО" – це не лише найвідоміші підприємства Новоархангельського району, але й найбільші роботодавці, найвідповідальніші платники податків та лідери з надання допомоги місцевим громадянам. Щороку на соціальну сферу району компанія виділяє понад 1 мільйон гривень. Крім цього, керівники групи місцевих господарств ніколи не відмовляють, якщо очільники громад звертаються до них по допомогу: взимку роз снігу дороги, допомагають із вивезенням непотребу під час весняного генерального прибирання тощо.

У господарстві, яке функціонує на території Тернівки, турбуються не лише про підростаюче покоління, а й про дорослих мешканців села. Особливо про тих, хто пов'язав своє життя із ПП "Новий світ". Тут працюють,

здебільшого, місцеві жителі. Більшість з них справжні професіонали своєї справи, здатні виконувати одразу кілька видів сільськогосподарських робіт. Це стосується, в першу чергу, механізаторів. Добросовісні трудівники завжди можуть розраховувати на розуміння і підтримку керівництва як компанії, так і господарства, у тому числі й матеріальну. На завершення виступу Ніна Павлівна запросила усіх присутніх після концертної програми скуштувати смачних вареників.

Валентині Карлівні Степановій вручили хліб на вишитому рушнику. Беручи до рук запашний коровай, вона промовила такі слова: "Спасибі люди, що зростили хліб, що доглядали всі зернятка і сходи, що у холодні ранки і спекотні дні важкої ви не кидали роботи. Спасибі, люди, що зростили хліб, за те, що доглядали кожну ниву, за руки, що їх вкрили мозолі, за кожну грудочку потом политу. Спасибі, люди, що зростили хліб, що на столі у нас свіжа хлібина, і пряники, і булки, і торти – все, за що б раділа Україна. За ночі недоспані, ваші вихідні, вашу працю, безкорисливу і щирю, дай Боже, людям, що дарують хліб, багатства, радості, злагоди, і миру". Святий хліб розділили між усіма присутніми, бо в ньому є частка праці кожного.

Чарівні тернівчанки виконали танець "Рушник" разом зі своїми дітьми: **Аліса Пасенко з донькою Валерією, Юлія Пасенко з сином Євгеном, Вікторія Пуля з донькою Машею, Раїса Майданюк з донькою Дашею, Надія Шуляк з хрещеником Сашею Пасенком та Ірина Лупало з Віталіком Пулею.**

Як вже зазначалося, з нагоди свята було оголошено проведення таких конкурсів: на найкращий виріб із тіста, вишитий рушник, вишиванку, віночок. Підвела підсумки конкурсів В.К.Степанова. Вона оголосила імена переможців і вручила їм нагороди. За вишиті вироби нагороди отримали **Євгенія Сергіївна Купренко, Катерина Дмитрівна Пасенко, Галина Іванівна Лупало, Тетяна Іванівна Козицька**, за чудові дерев'яні поробки – **Людмила Миколаївна Лесніченко**, в'язані іграшки – **Вероніка Григорівна Дегода**, вироби з тіста – **Марія Юріївна Рарій, Валентина Петрівна Мазура, Ольга Іванівна Суховенко**, за найкрасивіші вишиванки – **Антоніна Миколаївна Моїсеева, Аліса Костянтинівка Пасенко**, маленька україночка **Даша Майданюк та Євген Пасенко**, за віночки – **Ніна Шаповалова, Аня Мазура, Аня Шафаренко та Даша Степовик.**

Цінними подарунками Валентина Карлівна Степанова відзначила й багатьох інших односельчан. Зокрема, найстаршого жителя села **Івана Остаповича Горбенка**, якому виповнилося 97 років з дня народження. Привітали й наймолодшого **Макара Мисника**, який з'явився на світ у 2018 році.

П'ятдесят років прожили в парі **Дмитро Федорович і Тетяна Петрівна Пасенки**. 25 років – **Сергій Павлович і Людмила Миколаївна Глушкови, Олександр Васильович і Наталія Анатоліївна Пулі, Віктор Анатолійович і Любов Василівна Чабани.**

Аплодисментами і подарунками вшанували багатодітних мам: **Наталію Володимирівну Рудь, Олену Іванівну Ткаченко, Оксану Олександрівну Журавель.** В їх сім'ях виховується п'ятеро і більше дітей.

Поздоровили і поважних ювілярів, яким цього року виповнилося 80 літ. Це **Микола Павлович Пуля, Віра Федорівна Штанько, Іван Іванович Штанько, Ганна Афанасіївна Штанько, Тетяна Дмитрівна Теслюк.**

Також сільський голова вручила директору Тернівського будинку культури **Ользі Іванівні Кушнір** сертифікат – за наймасовішу хореографічну композицію "Перлина – Україна!", у якій взяло участь 47 осіб, віком від 3 до 37 років. Таким чином, був встановлений рекорд села по наймасовішому танцю.

Під час святкового концерту чарували тернівчан своїми прекрасними голосами **Ігор Валерійович Кушнір, Алла Валеріївна Кушнір, аматорка сцени Наталія Гаюс.** Баладу "Ми - українці" виконали **Марина та Іван Ільїни з Прилук.**

Тернівська сільська рада подбала про смаколики для усіх людей, які були на святі. Дівчата у вишитому одязі розносили наїдки та пригощали ними присутніх

односельців. Чого тут тільки не було: короваї, фрукти, цукерки, печиво, різноманітні вироби з тіста, компот, тернівський квас, який піднімає настрій. Приготували всю цю смакоту кухарка дитячого садка **Лариса Миколаївна Юрчук з помічницями Людмилою Анатоліївною Носіковою, Наталією Дмитрівною Мазурою,**

Ольгою Григорівною Журавель і Любов Іванівною Тітаренко.

Різноманітну технічну роботу виконали чоловіки: працівники сільської ради з благоустрою **Сергій Іванович Самохатній, Василь Богданович Матейчук** та працівник дитсадка **Валерій Іванович Юрчук.**

Щиро дякуємо за подарований гарний настрій, піднесені емоції, незабутні враження. День села ще більше згуртував громаду, додав барв у повсякденне селянське буття.

Валентина Кожухар, Таїсія Шаповалова, Ліза Попович, Галина Шведова, Наталія Чабан, Василь Мазура, Людмила Кубріна, Алла Малюгіна, Валентина Панасенко.

с.Тернівка.

01.11. Шевченко – як сама душа українського народу.

Минають роки, спливають віки, а Тарас Шевченко залишається в пам'яті нащадків. Він зорею сяє в прийдешнім віку, сходить хлібом духовним на рушнику, у розкриллі зелених і заобрійних трас височіє над світом Великий Тарас!

Минулої п'ятниці, 26 жовтня, у селі Тернівка відбулася знаменна подія – урочисте відкриття пам'ятника **Тарасу Григоровичу Шевченку.** У парку, що в центрі села, біля Будинку культури зібралися селяни, представники трудових колективів, установ, що діють на території села, учні місцевої школи, керівники району, благодійники, воїни-атовці та гості.

Привітати присутніх з цією подією ведучі заходу **Олександр Роман та Віталіна Ярова** запросили Тернівського сільського голову **Валентину Карлівну Степанову:**

- Майже три століття тому на березі річки Синюхи з'явилося гарне, квітуче село з милозвучною назвою Тернівка. Цього року ми відзначили 265 річницю його заснування. А сьогодні у нас велика подія, яка назавжди увійде в історію села. Адже ми доєдналися до когорти тих, хто високо цінує і шанує Шевченкове слово. Сьогодні ми горді з того, що урочисто відкриваємо пам'ятник відомому на увесь світ синові українського народу – Великому Кобзарю Тарасу Григоровичу Шевченку – поету, письменнику, художнику, мислителю, просвітителю, борцю за простий український народ. Він – як сама душа нашого народу, правдива і щира. А його невмируща творчість живе повсюдно – в наших краєвидах і в наших піснях, у кожному з нас. Це йому найбільше в світі встановлено пам'ятників – майже півтори тисячі. До цієї кількості віднині додався ще один – у селі Тернівка. На даний час вирішується питання про внесення скульптури до культурної спадщини України.

- Шановні тернівчани! Сьогодні ви долучилися до величезної родини волелюбних людей – Тернівка увійшла в ту кількість міст, містечок, сіл, у яких встановлено пам'ятники Тарасу Григоровичу Шевченку – українському пророку, культурному діячу, людині, яка своїм життям проклала нам шлях до незалежності. Він був багатогранною особистістю, людиною, яка відстоювала інтереси України, простого люду. Його життєвий шлях віддзеркалює той шлях, який проходить Україна, здобуваючи і утверджуючи себе, як незалежна держава. Бо ми українці, ми вільна нація. А творчість Шевченка живе в його нащадках, - зазначив голова райдержадміністрації **Сергій Сергійович Васильченко.** – Вітаю вас з цією подією. І дай вам, Бог, щастя жити на цій прекрасній землі, як заповідав Великий Кобзар, розвиватися, ростити дітей. І через багато років тут також зберуться вдячні нащадки, які згадуватимуть цей величний день. Впевнений, що та територія, де люди з такою пошаною ставляться до української історії, до пам'яті, житиме у віках.

- Відкриття пам'ятника Великому Кобзарю, поету, борцю за справедливість – подія в житті села тернівка та його мешканців, - звернувся до присутніх голова районної ради **Олег Миколайович Сова.** – Тарас Григорович Шевченко був нечастим гостем в Україні через поневолення. Він прожив усього 47 років, з яких 24 припали на кріпацтво, 10 – на заслання і лише 13 років поет був порівняно вільною людиною, якщо не вважати 4 років, прожитих під невсипущим наглядом царських жандармів. Однак, він був вірним сином рідної української землі. Саме тому Україна в його творчості постає в образі, овіяному любов'ю, тугою, бо для нього вона була далекою і недосяжною. Через це у віршах Шевченка – невичерпна мудрість. І ці його слова через роки є надзвичайно актуальними у наш час. Написавши вірш "І мертвим, і живим...", він ніби став пророком – бо передбачив братовбивчі війни, він застерігав людей, закликав пам'ятати власну історію і вірив, що рано чи пізно це лицемірство буде поборене. Жоден вірш українською мовою не здобув такого широкого визнання у світі, як Шевченків "Заповіт". Твір, пройнятий прагненням бачити прекрасну людину на прекрасній землі. Поет вірив у те, що Україна стане незалежною, люди прозріють, а брехню буде знищено. І ми повинні виправдати його сподівання, здолати всі труднощі на шляху нашої країни до щасливого майбутнього. Хай його "Заповіт" стане новим дороговказом, - наголосив Олег Миколайович Сова. – Вітаю всіх із цією подією. І нехай наша країна розвивається, стає європейською і процвітаючою державою.

Тернівчан і всіх присутніх привітав директор благодійного фонду Сергія Тігіпка **Роман Васильович Польовий.**

Впродовж усього заходу звучали твори Шевченка, покладені на музику, у виконанні хорового колективу **"Родина"**, чоловічого колективу **"Козацька рада"**, соліста, земляка **Сергія Кожухаря** з Дзездзелівського будинку культури Маньківського району Черкаської області, які приїхали на свято на запрошення тернівчан. Вірш про Тараса прочитав наймолодший учасник заходу другокласник **Євген Пасенко**.

Урочисту церемонію відкриття пам'ятника провели голова райдержадміністрації **С.С.Васильченко**, голова районної ради **О.М.Сова**, Тернівський сільський голова **В.К.Степанова**, директор благодійного фонду Сергія Тігіпка **Р.І.Польовий**. Після урочистого перерізання стрічки та зняття покриття з погруддя поета, перед присутніми став величний монумент українському Кобзареві.

Настоятель Свято-Миколаївського храму села Тернівка **отець Іван** провів освячення пам'ятника.

Хвилиною мовчання присутні вшанували героїв, які віддали життя за нашу Україну. А потім поклали квіти до пам'ятника Великому Кобзарю.

Керівники району, учасники бойових дій на Сході України, сільський голова та благодійники взяли участь у висаджуванні дубової алеї в парку села.

Кульмінацією заходу стала пісня "Рече та стогне Дніпр широкий" у виконанні хорового колективу **"Родина"**.

Після урочистостей всіх присутніх запросили до сільського Будинку культури на святковий концерт.

Минатимуть роки, спливатимуть віки, а великий співець свободи рідної нашої України залишатиметься у пам'яті нащадків. Бо є й буде Україна, і народ український житиме, як заповідав нам Шевченко, "в сім'ї великій, в сім'ї вольній, новій" під ясным мирним небом.

Під час висаджування дубової алеї.

Квіти до пам'ятника Тарасу Шевченку.

P.S. Ідея облагородження території парку і встановлення пам'ятника Т.Г.Шевченку у селі виникла ще три роки тому, коли, згідно Закону України про декомунізацію, 28 жовтня 2015 року було демонтовано пам'ятник Володимиру Леніну, - розповідає Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**.

Питання про те, що буде на місці пам'ятника, залишалося відкритим, виносилося на обговорення громади. Пропозицій надійшло декілька. Спочатку обговорювався варіант про встановлення пам'ятника Янгола-охоронця, який би оберігав село і його жителів. Але остаточно всі зупинилися на постаті Великого і Мудрого Пророка. Тому рішення було однаковим.

Автор скульптури – відомий український скульптор і культурний діяч, лауреат премії Осьмьоркіна і Вінтента – наш земляк, житель міста Кропивницький **Віктор Васильович Френчко**, який створив образ Шевченка в середньому віці. Погруддя виготовлене з бетону та патоніроване, п'єдестал – з бетону, вкритий мармуровою крихтою.

Втілити в життя цю ідею допомогли багато людей. Коштами, технікою, власною працею. І я щиро вдячна всім за підтримку і допомогу, за вклад кожного у культурний розвиток села. До цього долучилися і бізнесмени, і приватні підприємці, і фермери, і жителі села.

Це, зокрема, **Юрій Володимирович Касьянов**, **Сергій Петрович Мацюк**, **Микола Якимович Ковальчук**, **Олександр Васильович Пуля**, **Сергій Олександрович Пасенко**, **Микола Васильович Малий**, **Віталій Миколайович Малий**, **Віталій Миколайович Малий**, **Володимир Васильович Лупик**, директор групи об'єднаних агроформувань ТОВ "ТАС-АГРО" **Дмитро Олександрович Тяхін**, директор благодійного фонду Сергія Тігіпка **Роман Іванович Польовий**. Особливо вдячна всім працівникам Тернівської сільської ради, Будинку культури, дошкільного навчального закладу за максимум зусиль і праці, які вони доклали під час благоустрою території парку. Різноманітну технічну роботу виконували працівники сільської ради з благоустрою **Сергій Іванович Самохатній**, **Василь Богданович Матейчук**, працівник дитсадка **Валерій Іванович Юрчук**, а також будівництва п'єдесталу під погруддя та облагородження території, прокладання доріжки і

облаштування майданчика. До речі, тротуарну плитку для цього виготовили місцеві майстри **Михайло Петрович Поляк та Роман Олегович Гусак**.

Багато зусиль і творчої фантазії до написання цікавого змістовного сценарію, організації та проведення заходу доклала директор Тернівського будинку культури **Ольга Іванівна Кушнір**, завдяки чому ця подія набула урочистості і піднесеності.

І. Грицик. Фото В.Кухара.

29.11. Чим глибша пісня, тим ясніш душа...

"... Берег любові в далекому тумані, а допливеш, коли тільки удвох.

А допливеш, коли спільне бажання, берег любові та хвилі тривоги..."

Слова цієї пісні у виконанні дуету "Пізня зустріч" вже багато років поспіль звучать зі сцени Дзездзелівського будинку культури Маньківського району на Черкащині. Насолоджувалися його виступами і жителі Тернівки. Адже соліст дуету – їхній земляк **Сергій Кожухар**, який з дитинства закоханий в українську народну пісню, що таїть в собі велику духовну силу. Вона й засмутить, вона й заспокоїть, вона й підбадьорить та звеселить. Може тому так багато прекрасних пісень склав і співав наш український народ. **Сергій Петрович** віддає перевагу пісням з глибоким, філософським змістом. Тому в його репертуарі, та в репертуарі колективів, які він очолює, багато пісень на вірші Великого Кобзаря Тараса Григоровича Шевченка.

Сергій був третьою дитиною в сім'ї. Практично з перших днів життя йому пророкували творче майбутнє. Та й по-іншому й бути не могло. Бо народився він у співочій родині, де і батько, і мати, і старші брат та сестра гарно співали, грали на музичних інструментах. **Петро Михайлович Кожухар** був майстром на всі руки, знаним у селі ковалем і гармоністом, мав гарний голос. **Марія Дмитрівна** все життя працювала дояркою, була активною учасницею художньої самодіяльності, своїм голосом зачаровувала селян. **Михайло**, старший брат Сергія, як і батько, грав на гармошці, на гітарі – у складі вокально-інструментального ансамблю, що колись діяв на базі Тернівського сільського будинку культури, керівником якого був **Володимир Миколайович Коржевич**. Коли Сергій підріс, теж виступав разом з братом у складі ВІА, грав на ударних інструментах.

У 90 роках надзвичайно популярними були родинні співочі колективи. Були такі і в Тернівці. Зокрема, **Кожухарів, Пасенків, Мазурів**, які мали не тільки чудові вокальні дані, а й самі собі акомпанували, не один рік радуючи тернівчан своєю творчістю. Організовувались тоді й різні творчі конкурси, під час яких родини змагалися, демонструючи свій талант, співочу майстерність, акторські здібності, уміння триматися на сцені та інше. Це була славна традиція, яка об'єднувала кілька поколінь роду.

Ще навчаючись у школі, Сергій вирізнявся з-поміж інших дітей творчою натурою. Постійно відвідував музичні гуртки. Грав на флейті, сопілці, на гітарі, трубі. Він мав надзвичайне почуття гумору та уміння фантазувати, народжувати ідеї експромтом.

С.П. Кожухар та учасники хорового колективу «Родина».

- Якось наш клас мав виступати у якомусь конкурсі, - пригадує однокласниця **Сергія Кожухара Ольга Іванівна Кушнір**. – Вийшло так, що ми до нього зовсім були не готові. Та варто було з'явитися Сергію, як відразу ж народилася ідея, були розподілені ролі. Ми толком навіть не встигли все відрепетувати. Але, перемога була у нас в руках. І все це завдяки Сергію. Він справжній талант.

Після закінчення 10 класів, за підтримки **Володимира Миколайовича Коржевича**, який був його наставником, Сергій вступив до Олександрійського культосвітнього училища, факультет – хоровий спів.

Потім служба в армії, де він також брав участь в художній самодіяльності. Повернувшись додому одружився з дівчиною із сусідньої Черкащини. Познайомився з **Тетяною**, коли вона навчалася на кіномеханіка в Кіровограді. Не зміг юнак встояти перед її чарами, тому й поїхав до Дзездзелівки. Має подружжя **двох доньок – Ірину та Альону, і двох внуків – Алісу і Ярослава**.

Тут, у Дзездзелівці, Сергій Петрович працює в місцевому Будинку культури, є керівником аматорського чоловічого колективу "Козацька рада" (в репертуарі якого чумацькі пісні), аматорського хорового колективу "Родина" та учасником дуету "Пізня зустріч". Ці творчі колективи мають звання народного, яке не вперше підтверджують. У Маньківському районному будинку культури Сергій Петрович працює з учасниками гурту "Барви". А до складу народного аматорського колективу "Джерело" входять люди поважного пенсійного

віку, які мають за щастя з ним працювати. Вони ж самі прохали Сергія Петровича про це. А ще він робить обробку музичних творів. Ту пісню, що припадає йому до душі, розкладає на чотири голоси, аби вона яскраво звучала зі сцени у виконанні хорового колективу.

26 жовтня цього року у Тернівці відбулося відкриття пам'ятника Тарасу Григоровичу Шевченку. На цю урочисту подію у рідне село разом зі своїми колективами приїхав і Сергій Петрович Кожухар. Бо для нього вона була також надзвичайно важливою. Він, як справжній патріот своєї країни, гордий з того, що на його батьківщині встановлено пам'ятник такій Великій Людині, співцю рідного краю та українського народу. Під час заходу у його виконанні та колективів "Козацька рада" і "Родина" прозвучали пісні на вірші Великого Кобзаря: "Заповіт", "Шлях до Тараса", "Бандуристе, орле сизий", "Нащо мені женитися", "Тополі", "Реве та стогне Дніпр широкий", "Гомін по діброві". А також виконав пісню "Батькова сорочка", яка дуже йому подобається.

*"... Хай сяйне до мами, у пригаслі очі,
Листячко із дуба, крізь зимові ночі,
Тож прийми від мене вишиту сорочку,
Нагадай нам батька, дубе, мій дубочку..."*

Приємний тембр голосу, неповторне вокальне виконання, безпосередність, чоловічий шарм... Саме цим він підкорює глядачів. Сергій Петрович глибоко закоханий в пісню, і цю свою закоханість через неї передає людям. "Бо пісня – це душа народу. З усіх потреб потреба. Лиш пісня в серці ширить межі неба. На крилах сонця сяйво їй лиша. Чим глибша пісня, тим ясніш душа", - так про пісню писав український поет Іван Драч. Так вважає і **Сергій Петрович Кожухар**.

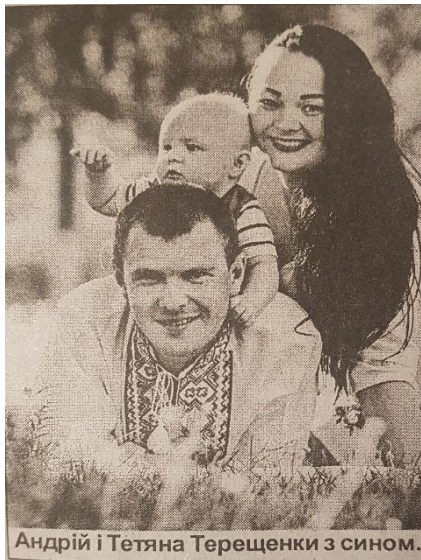
І.Грицик, с. Тернівка – с. Дзензелівка.

"Колос" 2019 рік.

07.02. Наша пошта. Це справжнє щастя.

Дивлячись на цю милу, гарну вродою, молоду жінку, з довгим чорнявим волоссям і щирою усмішкою, не відразу здогадаєшся, що у свої 25 вона пройшла доволі складний шлях і не зовсім на мирній території.

Народилася в звичайній сільській родині, де батько, **Сергій Павлович Глушков**, працював на ЗАВі у місцевому сільгосппідприємстві, мама, **Людмила Михайлівна**, касиром. Тетяна була старшою із двох доньок. Закінчивши Тернівську школу, вступила до Кіровоградського професійного ліцею сфери послуг, де здобула професію продавця. Деякий час працювала за спеціальністю. Та події кінця 2013-початку 2014 років залишили глибокий слід не лише в історії нашої держави, а й у серцях українців. Торкнулися вони думок і серця **Тетяни Сергіївни Терещенко (Глушкової)**. Ці події докорінно змінили її погляди на життя й визначили її подальшу долю. Дівчина, як і багато інших жінок, твердо вирішила стати на захист Батьківщини. Розлучившись з чоловіком (перший шлюб був невдалим), вона підписала контракт зі Збройними

Андрій і Тетяна Терещенки з сином.

Силами України. Батьки не відразу зрозуміли її рішення та погляди і були категорично проти. Та, маючи твердий характер, Тетяна заявила: "Якщо не відпустите, піду сама. І ви про це ще й не знатимете". У батьків не залишилося іншого виходу, як прийняти рішення доньки, яким би воно не було.

Спочатку Тетяна взяла відношення на військову службу до 34 окремого мотопіхотного батальйону 57 бригади, де ніс службу її однокласник **Денис Сергійович Гусак**. Та перед цим райвійськкомат направив її на навчання до Полтавського 179 навчально-тренувального центру військ зв'язку Збройних Сил України. Після двох місяців навчання дівчину направили до 34 батальйону де вона пройшла практичну підготовку – ознайомлення з радіостанцією, як правильно приймати і відправляти прості і закодовані телеграми, та інше, в умовах, наближених до бойових, під безпосереднім керівництвом командира відділення взводу зв'язку **Андрія Юрійовича Терещенка**. Це було перше знайомство Тетяни з майбутнім чоловіком. Через деякий час вони разом проходили бойову підготовку на полігоні "Широкий лан", що на Миколаївщині. А вже через місяць їх направили в зону АТО. Це був 2017 рік.

Звичайно, те, що відбувається там, не йде ні в яке порівняння з життям на мирній території. Там йде переоцінка всього, що відбувається. Кожного дня, кожної хвилини. Війна стала невід'ємною частиною нової реальності людей, які взяли до рук зброю і стали на захист рідної Вітчизни, прагнучи кращого життя для своїх дітей, рідних, для себе, врешті-решт, для всього українського народу. Здавалось би, після чотирьох років

війни, жінка в військовій формі мало кого здивує. За останні роки дедалі більше жінок ідуть до армії. Одні – аби саме рятувати, захищати, оберігати, бо відчують, що це необхідно. Інші знають, що їхні уміння та навички допоможуть в бойових умовах, іноді навіть виконують роботу чи завдання краще за чоловіків.

Для Тетяни це також стало справою честі. Жінка впевнена, що там, у зоні бойових дій, вона принесе більше користі, ніж тут, на "гражданці".

- Але ж там, зовсім поруч розриваються снаряди, свистять пулі, небезпека чатує кожної секунди... Чи пуля, чи осколок будь-якої секунди можуть відібрати життя... - розмірковую вголос.

- Так, - каже Тетяна. – Можуть. Та ми вже звикли справлятися з цим страхом. На передовій, у такі моменти, відключається все, крім мозку. Тоді максимально сконцентрований на завданні і на тому, щоб вижити.

Довгих сім місяців Тетяна Сергіївна Терещенко перебувала в зоні АТО, з яких п'ять місяців – на передовій у Пісках, разом з Андрієм Юрієвичем, тільки на різних постах. Для них обох це було справжньою мукою, випробуванням. Адже, на той час, вони вже кохали один одного. Андрій зрідка провідував Тетяну. А невдовзі закохані вирішили одружитися. Командування частиною підтримало їхнє рішення і організували урочистості, як і належить, за українськими традиціями. Запрошеними на весілля були друзі, бойові побратими. Урочисту церемонію розпису проводили у РАЦСі міста Первомайська Ясинуватського району 11 серпня 2017 року, до якого їхали на двох святково прикрашених бронемашинах. Молодята ж – в українських вишиванках.

Стрункий, блакитноокий командир-зв'язківець з Новомиргорода, що на Кіровоградщині, мужній і сміливий, без шкідливих звичок, ще в перший день знайомства підкорив дівчину. Вже тоді Тетяна вирішила, що Андрій – це її доля.

У лютому 2018 року дружина подарувала чоловікові синочка – **Кирилка** – майбутнього захисника, нащадка козацького роду, який завжди гордитиметься своїми татом і мамою – справжніми патріотами своєї держави, щирими українцями.

Зараз **Тетяна Сергіївна** перебуває вдома, виховує синочка. **Андрій Юрійович** днями приїхав у відпустку до родини, адже Кирилкові 8 лютого виповнюється рік з дня народження. Для тата це дуже важлива подія, тим більше, що він дуже любить свою сім'ю і сумує за нею. І родить все, аби їм жилося добре у мирі і злагоді. А кожна мить, проведена з сім'єю, – то справжнє свято.

Працівники Тернівської сільської ради на чолі з сільським головою **В.К.Степановою** щиро відають **подружжя Терещенків** з цією прекрасною подією і від душі зичать щастя, міцного здоров'я, гарних стосунків і розуміння, щоб своїми успіхами і досягненнями завжди радував синочок – майбутня ваша опора і підтримка.

Ольга Кушнір, депутат Тернівської сільської ради.

04.04. Щастя – у простих речах.

Кожна жінка інтуїтивно відчуває своє призначення в житті, будь то материнство чи успішне ведення бізнесу. Багато жінок вдало поєднують ці ролі і мають велике задоволення від того, що знайшли своє просте жіноче щастя. А для **Тетяни Сергіївни Терещенко** з Тернівки надзвичайно важлива місія – захист Батьківщини. Їй, як і мільйонам українців, хотілося понад усе жити у процвітаючій країні. Тому без вагань підписала контракт із Збройними Силами України. Хоч це і не жіноча справа, та вона, як справжній патріот своєї країни, у числі інших, боронила рідну землю на Сході України. Там, на передовій, в Пісках, практично в самому пеклі бойових дій, у дівчини, якій було трохи більше 20 років від народження, як і в кожного, хто там побував, відбулося переосмислення життя. Адже, не важливі безмірні багатства, головне в житті – сім'я, родина, аби всі були живі і здорові, мир на землі...

Про таких жінок, як Т.С.Терещенко, кажуть: "І коня на ходу зупинить, і в палаючий дім увійде...". Вона сильна духом, має твердий характер, чітку громадянську позицію. І все це криється за приємною зовнішністю, гарною вродою і милою усмішкою. Та з давніх-давен відомо, що саме на тендітних жіночих плечах тримається світ і лежить величезна відповідальність і за сім'ю, і за родину, і за роботу, і за країну.

У 2018 Тетяна Сергіївна стала мамою. У родині з'явилося на світ маленьке диво, янголятко – синочок Кирилко. Це найбільша радість, і щастя. Людина почувається щасливою, коли її серце повне. Повне любові до дітей та батьків, до всього оточуючого, до Батьківщини. "Тільки тоді, коли будеш відчувати любов ближніх і коли сам будеш ділитися нею, зможеш почуватися щасливим, навіть попри незначні статки, - каже Тетяна,

пригортаючи до грудей синочка. – Будьмо добрішими, тому що зло і ненависть не приведуть ні до чого. Для кожної людини важливо, як і для чого чи для кого ти живеш”.

18.04. *Наша пошта. Армія гартує, виховує, дисциплінує.*

Обов’язок кожного чоловіка – виконання військового обов’язку перед Батьківщиною, перед рідними та народом України. Адже, саме чоловікові долею уготована почесна місія захисника. Відповідно, він має бути мужнім, сміливим, відповідальним, дисциплінованим, самостійним, готовим будь-якої миті приймати важливі рішення, стати на захист Вітчизни. Служба в армії виховує в чоловікові усі ці риси, гартує характер, волю, розуміння того, для чого ми приходимо в цей світ.

Антон і Владислав Степанови – троюрідні брати, однокласники, друзі, які разом росли, навчалися в школі в одному класі, і завжди готові були підтримати один одного, коли виникала така потреба. В один день отримали повістки і з різницею в один день у жовтні 2017 року тернівчани проводжали хлопців в армію, бажаючи їм легкої служби і, найголовніше, - не осоромити своїх батьків, школу, сільчан, гідно виконати свій військовий обов’язок перед Україною і малою Батьківщиною. І хлопці не підвели. Їх обох направили до військової частини. В один день хлопці приймали й військову присягу. На урочистостях були присутні батьки,

рідні, друзі. Був серед них і **Володимир Володимирович Мазура** – односелець, однокласник і друг, який на той час ніс службу в одній із військових частин у Київській області. Ця мить залишиться в пам’яті і в серцях усіх, хто взяв у цьому участь.

Антон Миколайович Степанов ніс військову службу в 101 окремій бригаді охорони Генерального штабу Збройних Сил України. Займав посаду старшого стрільця, мав звання старшого солдата, виконував обов’язки помічника начальника варти, був старшиною роти. За півтори роки служби нагороджений Грамотою військової частини за сумлінне виконання своїх службових обов’язків, ініціативу і старанність, проявлені під час виконання поставлених завдань, особисту дисциплінованість та взірцевість у справі служіння Батьківщині, а також за високі морально-ділові якості нагороджений нагрудним знаком 101 окремої бригади та ювілейною медаллю з нагоди 27 річниці створення 101 окремої бригади.

Владислав Вікторович Степанов також за розподілом потрапив в 101 окрему бригаду тільки в комендантську роту. Ще до служби в армії хлопець отримав посвідчення водія, тож тепер йому було доручено перевезення командирського складу по всій території України. Він доставляв до місця призначення до будь-якої з військових частин генералів та інших військовослужбовців високих чинів. Доводилося бувати і в зоні АТО на Сході країни. Його, як і Антона, за хорошу службу, мужність, дисциплінованість і відповідальність нагороджено Грамотою військової частини і нагрудним знаком 101 окремої бригади.

У військовій частині, де хлопці проходили службу, створено хороші побутові умови. У казармах тепло, до послуг солдат душові і гігієнічні кімнати, і харчування хороше, і обмундируванням забезпечені.

Служба в армії формує характер, дисциплінує, привчає до порядку, змінює думки і погляди на саме життя. Хлопці повертаються додому зовсім іншими – змужнілими, підтягнутими чоловіками, які мають плани на майбутнє, здатні самостійно приймати виважені рішення. Крім цього, після служби в армії, відкривається чимало перспектив, які можуть докорінно змінити життя. Насамперед, розширюються можливості у плані

влаштування на роботу, з’являються привілеї при вступі до вищих навчальних закладів.

Брати Степанови повернулися у рідне село Тернівку. До армії Владислав закінчив Кіровоградське профтехучилище, здобув робітничу професію зварювальника, яка сьогодні користується попитом і високо оплачується. Загалом, юнак надзвичайно майстровитий, як кажуть у народі, має “золоті руки”, трудолюбивий, любить техніку. А ще має чудовий голос. Цей талант передавався йому від батька.

Антон закінчив вищий економіко-правовий технікум при міжрегіональній академії управління персоналом, спеціальність – фінанси і аудит. Тепер обидва, трохи відпочивши, влаштовуватимуть своє життя. Головне, хлопці мають певний життєвий досвід, який допоможе їм й цьому.

І. Грицик.

16.05. Після події. У це величне свято.

Особливі, зворушливі, справді зі сльозами на очах заходи, пов'язані з пам'яттю про кінець тривалої, найбільш руйнівної і ненаситної до людських життів Другої світової війни, відбулися у містах і селах всієї України. Не байдужими до цієї дати залишаються жителі села Тернівка. 9 травня і дорослі, і діти, гості, запрошені, учасники АТО, демобілізовані строкової військової служби, керівники та представники трудових колективів зібралися біля сільської ради, сформувавши колону. Урочистою ходою, крізь живий коридор, який створили учні місцевої школи, тримаючи в руках кульки жовтих і блакитних кольорів, з вінками і букетами живих квітів пройшли до стели, що в парку в центрі села. Очолили колону прапороносець, нещодавно демобілізований строкової військової служби **Антон**

Степанов, донька учасника АТО – маленька україночка **Анастасія Щербина**, Тернівський сільський голова **Валентина Степанова**, працівник райвійськкомату, майор Збройних Сил України **Василь Когут**, голова первинної ветеранської організації села **Тетяна Козицька**. Право запалити вічний вогонь було надано учаснику АТО **Сергію Щербині**.

Відкрила урочистий мітинг, присвячений Дню пам'яті та примирення, Дню Перемоги у Другій світовій війні над нацизмом та 75 річниці звільнення України від німецьких загарбників, голова ветеранської організації села **Т.І.Козицька**. Вона зачитала вірш, кожне слово якого глибоко западало в серце, торкаючись його найпотаємніших струн і викликаючи на очах присутніх непрохані сльози. Поминальну панахиду по загиблих відслужив **отець Іван** – настоятель Свято-Миколаївського храму. А потім присутні хвилиною мовчання вшанували світлу пам'ять загиблих, усіх, хто пішов із життя, не доживши до цього Дня перемоги. Якби за кожного загиблого у війні 1941-1945 років оголосили хвилину мовчання, то світ мовчав би 50 років...

Після цього **Сергій Пуля, Владислав Степанов, Світлана Степанова, Володимир Мазура, Лариса Юрчук, Інна Чабан, Людмила Носікова, Таїсія Шаповалова, Наталія Мазура, Людмила Мисник, Валентина Циганко** поклали вінки та квіти до стели.

Всіх присутніх, воїнів-інтернаціоналістів, учасників АТО та ветерана війни 1941-1945 років, учасника бойових дій **Івана Остаповича Горбенка** з величним святом – Днем Перемоги привітали: **В.К.Степанова, В.Я.Когут, Т.І.Козицька, представник ПП "Новий світ" Р.М.Черній**, зазначивши у своїх виступах важливість тих подій і величезну роль українців у Другій світовій війні. Пісні на військову тематику виконали: **Вікторія та Анастасія Мисники, Юлія Юрко, Аліна та Вікторія Руденки**, вірші читали наймолодші учасники заходу, учні 1-2 класів **Іларія Тухлінович, Ілона Рудь, Валерія і Євген Пасенки, Вікторія та Аліна Руденки**.

Дівчата в українських костюмах **Юлія Мисник, Аліса і Юлія Пасенки** роздали усім присутнім хліб пам'яті. Випікали булочки працівники дошкільного навчального закладу **Лариса Юрчук і Ольга Журавель**.

Кульмінацією урочистого заходу стала хореографічна композиція "За сонце, за небо", у виконанні учнів Тернівської школи, які випустили в небо десятки повітряних кульок.

Також цього дня **В.К.Степанова та Т.І.Козицька** відвідали вдома ветерана, інваліда Другої світової війни, учасника бойових дій **Івана Остаповича Горбенка**. Вони тепло привітали його з світлим і священним Днем Перемоги, подякували за відвойований мир і свободу, та передали продуктовий набір і Святий Хліб

Перемоги в пам'ять про загиблих. А потім побували біля братської могили, що знаходиться на сільському кладовищі, у якій покоїться прах невідомих солдат, і поклали квіти.

12.12. 70 довгих років разом.

Велику дату – 70 років подружнього життя 2019 подарував ветерану, учаснику Другої світової війни, найстаршому жителю села Тернівки **Івану Остаповичу** та його дружині **Ніні Климівні**, яких шанують і поважають у селі, а їхні учні телефонують, заходять, цікавляться про життя-буття своїх наставників. У шлюбі Горбенки виростили двох хороших синів, трьох внуків, чотирьох правнуків.

Ніна Климівна та Іван Остапович Горбенки.

Благодатне весілля. Саме так називається ця поважна дата. Адже, таке вірне і довге кохання послане Всевишнім. А це і є благодать і справжнє щастя. Подружжю і досі не віриться, що прожили у шлюбі настільки довго. Хоча життя їхнє було нелегким. Бо випали на долю і голод, і війна, і післявоєнна розруха, і відродження села з руїн, і багато інших випробувань. Та вони витримали все, не зламалися, навпаки, стали сильнішими і мудрішими.

Обоє корінні тернівчани. Тут народилися. Та її Величність Доля внесла свої корективи у їхні життя...

... **Ніна Климівна та Іван Остапович** ніколи не ділили роботу на "жіночу" та "чоловічу". Грядки пололи разом на городі, і домашнє господарство обходили разом, лад в обійсті також наводили разом. Іван Остапович завжди був порадиником і підтримкою для дружини і дітей, бо і добре слово вмів сказати, і жартом розрадити.

Горбенки пройшли довгий життєвий шлях. Пройшли достойно, з гідністю, розділяючи навпіл все, що уготувала їм доля. Сила волі, виваженість і мудрість допомагали їм у цьому. Незважаючи на всі випробування долі, вони не розгубили своїх найкращих якостей характеру. Порядність, людяність, душевність, щирість, доброта завжди були їм притаманні. А ще готовність підставити комусь своє плече допомоги. Вони ні про що не шкодують у своєму житті. Лише спогади про роки війни завжди викликають у подружжя сльози. Надто важко згадувати увесь пережитий біль. Адже Іван Остапович побував у концтаборі, майже 4 роки був закутий у кайдани, тяжко працював на заводі, залізниці, а Ніна Климівна з подругою змушені були переховуватися, аби їх тоді, ще зовсім юних, не завезли на каторжні роботи до Німеччини. До омріяного звільнення Кіровоградщини залишалося тоді 4 місяці...

70 років тому Іван Остапович і Ніна Климівна присягнули одне одному на вірність і вічну любов. І любов їхня таки виявилася вічною. Старалися в усьому бути прикладом своїм дітям. Практично ніколи не сварилися. Навіть, якщо й перемовилися на високих тонах, першою йшла "на перемир'я" дружина. Зла одне на одного ніколи не тримали. Вони переконані: "Секрет сімейного щастя простий – треба лише поважати та цінувати одне одного".

І.Грицик, с. Тернівка.

"Колос" 2020 рік.

23.01. Як у Тернівці новорічні свята зустрічали.

*Передноворічні та новорічні заходи у Тернівці вже стали традиційними. Тут щороку і для дорослих, і для дітей проводяться ранки, святкові дійства. А почався цикл святкування ще у День святого Миколая – у Свято-Миколаївському храмі відбулося святкове богослужіння. Наймолодші тернівчани – вихованці дитсадка та учні місцевої школи взяли у ньому участь і виступили з цікавою програмою. На богослужінні була присутня уродженка села Тернівка **Людмила Василівна Іщенко з сином Артемом**, яка нині мешкає у столиці. Вона щороку приїздить у рідне село на храмове свято, щоб долучитися до святині і привітати сельчан. А для дітей щороку привозить подарунки. І цього разу усі діти, які були присутні у храмі, від **Людмили Василівни та орендаря Василя Васильовича Бугаєнка** отримали солодкі пакунки.*

Новорічний ранок для дітей шкільного віку було проведено в Тернівській школі. Від ПП "Новий світ", що входить до ТОВ "ТАС-АГРО" (директор **Дмитро Олександрович Тюхін**) всі діти отримали солодоші.

Під завісу 2019 року у сільському Будинку культури відбулося Новорічне свято. Аматори сцени порадували глядачів піснями, колядками, щедрівками, танцями. Уже з перших хвилин учасники свята із захопленням спостерігали за дійством.

Новорічні вітання тернівчанам адресувала сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**, учасники щедрувальної групи: **Юлія Юрко, Інна Чабан, Вікторія Горіла, Раїса Майданюк, Антон Степанов, Ольга Кушнір**, під музичний супровід акордеоніста **Миколи Пасенка**. Дід Мороз і Снігурочка (ролі виконали **Юрій Шаповалов та Аліса Пасенко**) засіяли всіх присутніх у залі та побажали миру, щастя, добробуту, організовували ігри, розваги, конкурси, в тому числі, і на ерудицію. Цікавими були вітання різними мовами. Новорічні пісні присутнім подарували **Іларія Тухлінович, Валерія Пасенко, Вікторія і Анастасія Мисники, Вікторія Горіла, Юлія Юрко**, посівальний вірш – **Євген Пасенко**.

Приємним сюрпризом для тернівчан стала безпрограшна лотерея, під час якої розігрувалися сувеніри, посуд, іграшки, новорічні гірлянди та інше. Головний приз – міксер дістався **Євгену Горілому**, оригінальний набір "Ялинка" (напій із цукерками) – **Юрію Поповичу**, символ Нового року – фарфорова миша – **Андрію Королю**.

На Старий Новий Рік учасники наймолодшої щедрувальної групи – вихованці дитсадка **Маша і Віталій Горілі, Андрій Самохатній, Євген і Даша Майданюки, Софійка Чабан, Олександра Юрко, Василинка Поляк, Яся Романчук, Олександра Люшняк** (вихователь **Наталія Дмитрівна Мазура**, завідувача дитсадком **Інна Василівна**

Чабан) завітали до Тернівської сільської ради із щедрітками і новорічними віншуваннями, вітали сільського голову **В.К.Степанову** та її колег. Дякуючи маленьким щедрувальникам, сільський голова обдарувала їх солодкими подарунками.

Цього ж дня до Тернівського дитсадка завітав **В.В.Бугаєнко** і також не з порожніми руками. Василь Васильович привіз дітям подарункові набори, які розраховані окремо для хлопчиків, окремо для дівчаток, ще й за віком. Це іграшки, розмальовки, засоби гігієни, цукерки та інше.

Як вже згадувалося вище, кошти на проведення цих заходів надавали **Тернівська сільська рада (сільський голова В.К.Степанова), ПП "Новий світ" (директор Д.О.Тюхін), фермер Олександр Володимирович Бабчук.**

21.05. Наша пошта. Травневого дня.

Вітання від В.К. Степанової.

віддати дань пам'яті загиблим визволителям – за подарований мир і свободу.

Вшановуючи полеглих.

8-9 травня Україна традиційно вшановує День Пам'яті та Примирення і День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. 9 травня о 10 годині ранку під звуки військових маршів і пісень на військову тематику розпочався захід у Тернівці. На порозі сільського Будинку культури була встановлена музична апаратура, з якої в запису з дев'ятої ранку до опівдня на все село лунали до болю знайомі всім мелодії.

Працівники сільської ради, закладу дошкільної освіти і Будинку культури використовуючи засоби захисту, прийшли з живими квітами і вінками до стели загиблим воїнам, розташованої в парку в центрі села. Неподалік, зберігаючи соціальну відстань, зібралися односельці, які також прийшли

Директор сільського Будинку культури **Ольга Іванівна Кушнір** прочитала вірші про війну, про безсмертний подвиг бійців і працівників тилу.

З вітальними словами до всіх присутніх звернулася Тернівський сільський голова **Валентина Карлівна Степанова**. Вона зазначила, що довгоочікувана Перемога над нацизмом була здобута завдяки неабиякому героїзму, мужності та самопожертві старшого покоління, яке на фронтах війни і в тилу витримало те, що знаходиться за межею людських можливостей.

Настоятель храму святого Миколая **отець Іван** провів панахиду по всіх загиблих і померлих захисниках Вітчизни.

Присутні поклали квіти до стели. Особисто від себе та своїх

сімей квіти і вінки до стели поклали жителі Тернівки. Хвилиною мовчання, під звуки метроному, що звучав в повній тиші, всі разом вшанували світлу пам'ять солдат, офіцерів, партизанів, підпільників, мирних жителів, які "наближали Перемогу, як могли". Завершився захід звучанням Гімну України. Валентина Карлівна роздала тернівчанам хліб пам'яті: печиво, булочки і яблука.

Вже вдома жителі села створили в Інтернеті своєрідну дошку пам'яті, виклавши в мережу портрети своїх полеглих на війні рідних.

А до стели упродовж дня йшли і йшли з квітами люди. Воістину, пам'ять жива.

Л.Пташко.

29.10. Наша пошта. До школи разом з "ТАС-Агро-Центр".

*Цьогоріч 1 вересня не було схожим на традиційне, адже вніс свої корективи. Свято першого дзвоника пройшло без урочистих лінійок, але в кожній школі вчителі намагалися створити святкову атмосферу для своїх учнів. Для агроформування ТОВ "ТАС-Агро-Центр" День знань також дуже важливе свято. Впродовж всієї діяльності компанії у Новоархангельському районі аграрії систематично підтримують заклади освіти у селах спільно з **благодійним фондом Сергія Тігіпка.***

Співпраця ТОВ "ТАС-Агро", благодійного фонду та шкіл Новоархангельського району розпочалася ще в 2012 році. За цей час спільними зусиллями проводилися ремонтні роботи, встановлювалися енергоефективні вікна, надавалося кухонне обладнання в шкільні їдальні, встановлювалися спортивні майданчики та ігрові кімнати у школах, постачалася комп'ютерна техніка і навчальне обладнання. Фактично, жоден освітній заклад району, де працює компанія "ТАС-Агро", не залишився поза увагою аграріїв. Загалом

протягом 8 років на освітні заклади району було виділено понад два з половиною мільйони гривень. Також кожного разу підприємство не забуває вітати першокласників з Днем знань, щоразу дітям даруючи шкільні набори з канцелярією та спортивними рюкзаками.

зазначила **Олена Стеценко** – завідувач Тернівської школи.

“Крім допомоги в поточних та капітальних ремонтах, ми щороку намагаємось придбати техніку, яка б відповідала новітнім вимогам. Це телевізори, ноутбуки, принтери, музичне обладнання, щоб школярі у сільських школах були забезпечені на такому ж рівні як і у містах. Адже діти – це наше майбутнє. І хоч зроблено уже багато, та ще залишаються прогалини у матеріальному забезпеченні шкіл, зростають потреби, тому ми продовжимо підтримку навчальних закладів у Новоархангельському районі і зробимо усе можливо, аби наші діти здобували знання у хороших школах, мали змогу займатися спортом на нових та безпечних майданчиках, і всебічно розвивалися. Також до Дня знань компанія підготувала для наймолодших школярів цікаві подарунки. Сподіваємось, вони допоможуть першокласникам у навчальному процесі”, - підсумував **Дмитро Свояк** – генеральний директор ТОВ “ТАС-Агро-Центр”.

“Колос” 2021 рік.

11.03. Жіночий клуб “Калина”.

Березень – весна, сонце, надія! І як би холодно не було, все ж весна, “переступивши” через снігові замети, озветься до нас радістю. Небо засяє блакиттю, дзвінко обізветься птаство, розтане сніг, відступлять морози, земля оживе, зеленим листячком замайорить кожне деревце, в серця постукає надія. Надія, що всі зимові негаразди, так як і зима, минуть, відлетять і світ кажіть, а ту любов і радість берегти та леліяти долею призначено саме жінкам.

Тож не дивно, що саме у дні весняного пробудження й оновлення вшановується жінка! Неможливо навіть уявити собі життя без неї: чарівної, милої, лагідної, щирої берегині родинного вогнища, мудрої радниці і наставниці, просвітниці душевного спокою, доброти, злагоди та любові.

Кажуть, що народитися жінкою просто, а от стати нею – ціла

Щирі україночки — тернівські красуні
Інна Чабан, Раїса Майданюк, Юлія Пасенко.

наука. Вона має бути щирою, вихованою, інтелігентною, скромною, чуттєвою, мудрою, багатогранною, терплячою... і, водночас, впевненою, рішучою, відчайдушною... Цей список можна продовжувати довго, та найголовніше – вона має бути коханою і щасливою.

15.04. Наша пошта. І розквітають квіти неповторної краси.

Що спонукає людину до творчості? Грайлива крапля роси на квітці, лагідна усмішка сина чи променисті очі закоханого? Мабуть у кожного митця свої внутрішні чинники до творення краси.

Рідне слово, українська народна пісня, вишивання – це ті терени, де розкошує наша душа. А душа підхопила знайому всім з дитинства зворушливу мелодію... Словом, “І на тім рушникові ожило все знайоме до болю...”: і калина, і верба, і “забуяли” квіти, і “заспівали” пташки...

Н.К. Шостака зі своїми роботами.

...Сьогодні наша розповідь про **Ніну Климівну Шостаку**, яка має у своєму доробку достатньо велику колекцію робіт – це декілька сотень вишитих рушників, подушок, серветок, картин...

Любов до вишивання і нестримне бажання переносити на полотно красу і неповторність квітів, мальовничість краєвидів, зображення птахів і тварин з'явилося у майстрині, коли їй було 10 років.

Дівчинка бачила, як **мама Ганна Іванівна**, часто дуже втомлена після роботи, кожную вільну хвилину, що випадала так рідко, брала в руки голку і різнокольорові нитки, і вишивала. Тоді малій дівчинці здавалося, що мама за своєю улюбленою справою відпочивала, ніби розчинялася у ній, черпала від неї сили і бадьорість. Та найбільшою радістю була та мить, коли роботу завершено і на полотні "розквітали" барвисті квіти чи "воркувала" пара голубів... Тоді дівчинці страшенно хотілося навчитися вишивати так, як її мама.

Першою вишивкою маленької Ніни був рушник. Відтоді сплигло вже багато років. Та любов до вишивання залишається незмінною, з кожним роком все більше відточується її майстерність і це відчувається в її роботах. Щоб вишивка стала "живою" та замайоріла фарбами, Ніна Климівна використовує багато різних тонів та відтінків кольорів. До речі, вишиває вона хрестиком, та ви ніде не побачите жодного вузлика. Коли жінка сідає за роботу то весь світ замирає навколо неї, усі незгоди і проблеми забуваються, темні кольори стають яскравим промінням, яке фонтаном "ллється" на полотно. Згадуючи свою маму, тепер вона добре розуміє її, бо сама так само набирається сил, повністю розчиняючись у своїх творіннях.

- Це робота, яка приносить задоволення, - каже Ніна Климівна. – Я, мабуть, щаслива людина.

А вишиває жінка все, що душа забажає. Її рушники та інші роботи були окрасою багатьох заходів як сільського, так і районного рівнів. Вони виглядають багато і дорого. Кожен, хто їх споглядав, не міг відірвати від яскравих, ніби справжніх, квітів погляду, захоплюючись і отримуючи масу позитивних емоцій, відчуваючи добро, яке йде від рушників-оберегів вишивальниці. Вони вражають своєю оригінальністю, неповторністю, вирізняються власним стилем вишивання. На їх тлі фотографувалися цілими родинами. Має Ніна Климівна і цілу низку подяк та грамот за свою роботу, і вдячність та захоплення від шанувальників.

Любов до вишивання передалася і доньці **Наталії**, яка, в основному, вишиває картини. Чоловік **Григорій Іванович** усіляко підтримує захоплення дружини і доньки. Та й сам він людина творча і майстровита, неперевершений зварювальник і умілець, який виготовляє різні естетичні речі з металу, дерева, шин – лебеді, соняхи та інше. В обійсті Шостаків, як у казці, адже практично всі споруди тут дуже гарно, зі смаком оздоблені. І це створює затишок. До речі, барвисті квіти у Шостаків квітнуть скрізь, і не лише в оселі, на вишиванках, а й в обійсті – з ранньої весни і до пізньої осені милують зір своєю різноманітністю, створюючи гарний настрій господарям та гостям. Знаючи про полку любові мам до ірисів, жоржин, троянд, хризантем, діти і внуки, коли їдуть у гості, обов'язково у подарунок везуть мамі і бабусі її улюблені квіти.

16 квітня Ніна Климівна Шостака святкуватиме славний ювілей – 70-річчя з дня народження. За святковим сімейним столом збереться вся дружна родина, діти – **син Володимир і донька Наталія** з сім'ями, внуки, які "засипатимуть" ювілярку теплими вітаннями і щирими побажаннями, словами вдячності і любові, та улюбленими квітами. Тож нехай і надалі на полотні з-під умілих рук майстрині "народжуватимуться" нові сюжети, "розквітають" неповторної краси квіти.

І.Озерна, с.Тернівка.

14.05. 3 нагоди травневих свят у Підвисоцькій громаді.

Цими днями в Україні відзначали День пам'яті та примирення, День Перемоги над німецьким нацизмом у Другій світовій війні. 76 років відділяють нас від того довгоочікуваного дня Великої Перемоги, коли настав мир у європейських країнах, в тому числі, на нашій рідній Україні.

Комусь із захисників пощастило повернутися додому, відбудувати країну, радіти сонцю, родині, миру на рідній землі. А хтось загинув на війні, пропав безвісти або похований у братських могилах. Щороку у ці травневі дні по всій Україні вшановуємо учасників та ветеранів Другої світової війни.

Нинішнього року, за багаторічною традицією, проводилися тематичні заходи і на Новоархангельщині, в усіх трьох громадах – Новоархангельській, Підвисоцькій, Надлацькій, з урахуванням всіх особливостей, пов'язаних з карантинном.

Сценарій проведення тематичного заходу був не таким масовим, як у попередні роки. Однак працівники культури, як от у Підвисоцькій сільській раді, і під час карантинного обмеження зробили свято цікавим, трепетно-хвилюючим.

Підвисоцький сільський голова **Віктор Олександрович Лозінський** 9 травня побував у кожному селі, що входить до складу Підвисоцької територіальної громади – Копенкуватому, Нерубайці, Небелівці, Підвисокому, Тернівці, Покотиловому, Ятрані, Розсохуватці, Борщовій, Мартинівці.... Привітав присутніх, а в їх особі жителів усіх сіл (мітинги у селах цієї громади проводилися у різні години. Було покладено квіти та вінки

до підніжжя пам'ятників загиблим воїнам у Другій світовій війні. Зачитувалися імена тих односельців, які загинули в роки війни у жорстоких боях з німецькими нацистами. Велика Перемога дісталася нашому народу ціною мільйонів людських життів. Під час урочистих мітингів із гучномовців звучали популярні мелодії та улюблені пісні воєнних літ. Линули слова ведучих та виступаючих про вдячність воїнам-визволителям Другої світової війни, які поборолі німецьких фашистів і подарували людству мир. Старости сіл Підвисоцької громади виконали ще одну приємну місію - вони передали солдатським вдовам та учасникам бойових дій грошову допомогу – по 5 тисяч гривень кожному від Підвисоцького сільського голови Віктора Лозінського. Це не бюджетні чи спонсорські кошти, а власні кошти очільника громади.

А ввечері, 9 травня, був даний салют на честь воїнів-визволителів Другої світової війни.

Відзначення Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над німецьким нацизмом у Другій світовій війні – це не тільки урочисті мітинги, зворушливі слова вдячності захисникам Вітчизни, славним героям-переможцям, це, на переконання Підвисоцького сільського голови **Віктора Олександровича Лозінського**, утримання святих місць – пам'ятників загиблим воїнам, братських могил в ідеальному порядку. Тому напередодні травневих свят у кожному селі Підвисоцької громади біля кожного пам'ятника було організовано прибирання та впорядкування території – сільчани білили, фарбували, обкладали плиткою,

висаджували багаторічні квіти, оновлювали надписи та інше. І тепер залишається тільки підтримати належну чистоту і порядок, де захоронені рідні та воїни-визволителі Другої світової війни.

Одарка Олександрівна Вовк – найстаріша жителька села Тернівка, яка насильно була вивезена до Німеччини в роки війни. Вона вижила, повернулася додому, створила сім'ю, побудувала з чоловіком дім, виростили двох синів, і все життя трудилася на колгоспній ниві. В цьому році Одарці Олександрівні виповнюється 95 років з дня народження. У славний День Перемоги староста села Тернівка **Валентина Карлівна Степанова** та соціальний робітник **Т.Козицька** привітали Одарку Олександрівну зі святами, і від імені Підвисоцького сільського голови **Віктора Олександровича Лозінського** вручили жінці грошову допомогу.

З тієї найжорстокішої війни не повернулися додому 137 жителів Мартинівки. На жаль, в селі вже не залишилося в живих жодного дійсного учасника бойових дій. Але пам'ять про них жива. З нагоди 76 річниці Перемоги у Другій світовій війні 9 травня в Мартинівці відбувся урочисто-траурний захід. Були покладені квіти до пам'ятника полеглим визволителям.

08.07. Екопростір "Бенчиків млин".

116 років стоїть на лівому березі річки Синюха в селі тернівка водяний колісний млин, побудований упродовж 1895-1905 років німецькими інженерами. Вірніше, спустошена будівля млина, до половини вкрита старим шифером. Розповідають, що він належав жителю села Покотилове, єврею **Бенчику**.

Минули роки. Скільки води утекло через прилеглу греблю! Млин витримав літні спеки й зимові заметілі, проливні дощі й ураганні вітри, "пережив" революцію, війну, неодноразову зміну влади та устрою. Він ніби завмер, очікуючи, що прийдуть люди і знову "вдихнуть" в його міцні, надійні кам'яні стіни нове, яскраве життя. І таки дочекався свого "зіркового" часу.

Історична споруда — Бенчиків млин у Тернівці.

У 2020 році, подорожуючи Україною з сім'єю та друзями, **Роберт Секера** — поляк, для якого наша країна давно стала рідною домівкою, натрапив на це історичне місце, вписане в чудовий природний ландшафт. Належало воно приватній особі. Проте, назвати його "мальовничим" означало покривити душею, бо навколо був занедбаний, зарослий непрохідними бур'янами, простір. Однак, око досвідченого бізнесмена розгледіло в закинутому млині та оповитих зеленими хащами самотніх хатах, що височіли на пагорбі, привабливу перспективу. Закипіла робота, запрацювала потужна техніка, загули заповнені до верху вантажівки. Кілька гектарів землі були ретельно розчищені, а старі хати перетворилися на сучасні житлові приміщення,

обладнані сантехнічним устаткуванням. Територію обгородили, установивши застережні таблички.

Слід зазначити, що починати нову складну справу для **Роберта Секери** — звичайне діло, адже на той час він вже був генеральним директором групи успішних компаній "**Деліція**", до якої входять **кондитерська фабрика "Деліція"** та **ПП "Гурметбек"**, що спеціалізується на виробництві машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв. Тож число приватних підприємств поповнило ще одне - "**Бенчиків млин**". Зареєстроване воно, як і попередні, в місті Буча Київської області, але практично всю свою діяльність проводить в селі Тернівка.

Тут підприємець з соратниками вирішив втілити в життя ще один свій масштабний проект — облаштувати туристичний екопростір, центром якого повинен стати старий, але оновлений за допомогою новітніх дизайнерських рішень, Бенчиків млин. Тільки тепер він виконуватиме функцію готелю-ресторану.

Сумлінна, роботяща працівниця Наталія Володимирівна Рудь.

Також на звільнених від зарослів суглинистих землях планують вирощувати у промислових об'ємах і на місці переробляти лаванду, пряні, ароматичні та лікарські рослини. Продукцію, що використовується в харчовій, фармацевтичній та парфумерній галузях, реалізовуватимуть як в Україні, так і за її межами. Туристична справа, агровиробництво та власна переробка квітково-трав'яної сировини вимагає енергетичної незалежності. Тому на річці має постати міні-гідроелектростанція потужністю до 200 кіловат. Як бачимо, плани далекоглядні, розраховані на декілька років вперед, і такі, що потребують значних капіталовкладень.

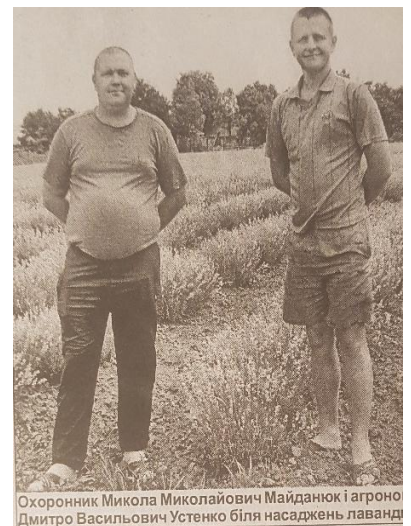
Втілюватися в життя вони почали 10 жовтня 2020 року, коли на трьох ділянках було висаджено майже 80 тисяч кущів лаванди. Рослину купували в спеціалізованому розсаднику. Водночас, на придбаній і так само розчищеній ділянці в межах села висадили саджанці сортової малини для власного

кондитерського виробництва, в якому використовуються натуральні продукти.

Лаванда гарно прижилася на тернівській землі, добре перезимувала й у червні нинішнього року зацвіла ніжною голубизною. Неначе небо заблукало у просторі й опустилося долу край села. Місцеві й приїжджі люди із захватом милувалися небаченою досі красою, фотографувалися на фоні голубих кущиків, що простяглися аж до горизонту, викладали фото в Інтернет, надсилали рідним, друзям. Ворота на територію **ПП "Бенчиків млин"** відкриті для всіх бажаючих, дорослих і дітей, от тільки рвати лаванду на згадку суворо заборонено. Потрапивши сюди, дійсно опиняєшся в екопросторі, наповненому приємним літнім теплом, пташиним щебетом, журчанням річки, шелестом лелечих крил. Споглядати прекрасний краєвид можна безкінечно довго, зручно вмоствившись на лавочках з логотипом "**Бенчиків млин**", установлених в закладеній колишнім власником липовій алеї.

Агроном **Дмитро Васильович Устенко**, який контролює весь технологічний процес вирощування лаванди, розповідає:

- Це невибаглива до якості ґрунту та не вимоглива до рясного поливу рослина, бо росте в горах. Під час її вирощування ми виключаємо

Охоронник Микола Миколайович Майданюк і агроном Дмитро Васильович Устенко біля насаджень лаванди

застосування гербіцидів, - тільки ручна і механічна обробка землі. Рільнича бригада сапає рядки, а міжряддя фрезуються мотоблоком. Через цьогорічні надмірні опади проводиться вже третій обробіток насаджень від бур'янів.

Починають збирати лаванду, коли в суцвіттях зацвітає 50 відсотків квіток – саме цієї пори. Косаркою у зчіпці з трактором зрізають квітконоси завдовжки 10-12 сантиметрів. Впродовж години урожай потрібно доставити на ефіроолійний завод. Незабаром ми розпочнемо квіткову косовицю.

Першу партію лаванди керівництво приватного підприємства планує піддати переробці на території України. А далі розраховує на власний переробний комплекс. Але розширення виробництва потребує додаткового посадкового матеріалу. Його вирощують на окремій ділянці, розташованій біля самої річки, і доглядають, як мале дитя. Від дорослих рослин відщипують відростки, які висаджують у спеціальні касети або у дерев'яні парники. На березі знаходиться восьмикубова бочка, в яку закачується річкова вода. Від бочки під землею прокладений поливний шланг великого діаметру. Від нього біля кожного з двох парників на поверхню виведені гідранти. До них під'єднуються тонші гнучкі шланги, за допомогою яких здійснюється полив саджанців. Коли вони досягнуть потрібних розмірів, їх висадять у відкритий ґрунт на черговій підготовленій ділянці.

Наробитися довелося доволі. Вимощений каменем центральний вхід до парку «Бенчиків млин».

Лавочка з логотипом «Бенчиків млин».

Побувавши в ПП «Бенчиків млин», ми почули багато гарних відгуків від жителів Тернівки і представників старостату на адресу керівництва підприємства, яке займає активну соціальну позицію. Багатьом імпонує людяне обличчя даного бізнесу. Важливо, що, завдяки приїжджим підприємцям, у одного з віддалених сіл нашого краю з'явилася чудова перспектива розвитку. «Запрацювала» раніше занедбана земля. Вже офіційно працевлаштовано 13 тернівчан. У минулому році підприємство сплатило до бюджету сільської ради земельний податок з фізичних осіб на п'ять років наперед.

Сьогодні ПП «Бенчиків млин» має у своєму підпорядкуванні на території Тернівки всього 17 гектарів землі. Кількість угідь планують збільшити до 100 гектарів. Це дозволить створити майже 30 постійних та 300 сезонних робочих місць. Відповідно, залучити в реальний сектор економіки нашого краю майже три мільйони доларів.

Питання найефективнішого використання наявних ресурсів і наповнюваності бюджету неабияк важливе для голови Підвисоцької територіальної громади **Віктора Олександровича**

Лозінського. Він вважає, що для сталого розвитку громади до складу якої входить село Тернівка, кожен клаптик землі повинен давати максимальну віддачу. Для цього на підвідомчій території створюється привабливий інвестиційний клімат. Залучений до співпраці бізнес платить податки легально й у повному обсязі. Кошти надходять до бюджету, звідки розподіляються на різноманітні соціальні програми.

Через фонд «Розвиток Новоархангельщини», який очолює **Валентина Олександрівна Крамар**, на розвиток Підвисоцької громади надходять і благодійні кошти. За словами **Віктора Олександровича**, добровільний внесок ПП «Бенчиків млин» склав 750 тисяч гривень. «Таким інвесторам завжди буде всебічна підтримка», - запевнив **В.О.Лозінський**.

Для довідки.

Бенчиків млин був побудований будівельною бригадою з 25 осіб. Споруда ця незвична – з боку річки вона чотириповерхова, а з боку берега – триповерхова. Стіни млина зведені зі степового бутового каменю, товщиною до одного метра.

Річку поблизу млина перетинає гребля, яка відводить воду до кам'яного рукава, де 100 років тому стояли колеса, що приводили в дію складний механізм. Гребля слугувала й місцем переправи через Синюху для населення краю. До цього часу біля млина лежать великі кам'яні жорна, з допомогою яких перемелювалося на борошно. На одному із них й досі можна побачити ім'я його виробника – «Г.М.Станкевич».

Гребля біля млина з боку чотириповерхової стіни.

Раніше поряд з млином розташовувалося триповерхове складське приміщення, від якого до млина вела рейкова дорога, що проходила над землею і застосовувалася для перевезення збіжжя. На третьому поверсі складу зберігалося зерно пшениці, на другому – насіння соняшника, на першому – просо та інше збіжжя. В 1928 році складське приміщення частково завалилося через надмірну завантаженість, але було відбудоване. Пізніше, у 1932 році, його сильно зруйнувала велика повінь. А потім склад був поступово розібраний селянами. Будівельні матеріали з нього люди використовували для власних потреб. Після весняних повеней жителі села постійно поновлювали кам'яну греблю. Господар млина на початку кожного року домовлявся з місцевими власниками ставків про черговість спуску води з них для помолу збіжжя восени.

Бенчиків млин відігравав значну роль у економічному житті краю, адже мав велику потужність. Жителі села та навколишніх населених пунктів звозили сюди своє збіжжя для переробки. Крім того, він розташовувався у місці, де сходилися кордони трьох сучасних губерній – Херсонської, Київської та Подільської.

Л.Вишневська. Фото В.Кухаря, с.Тернівка.

29.07. Після події. За українськими народними традиціями.

*"Ой, на Івана та й на Купала". Під такою назвою у прекрасному куточку нашого мальовничого краю – в гостинній Тернівці відбулося купальське дійство. З глибини віків прийшло до нас свято Купала – свято літнього сонцестояння, тепла, молодості і кохання. За язичницьким повір'ям, це ніч шлюбу бога літнього сонця Купала з богинею води Мареною. Наші пращури вірили: від того, як вшановували це свято, залежав майбутній урожай. Тому, під час дійства, слід було "пошлюбити" **Купала з Мареною**. Для цього дівчата на селі збирались на березі річки, на лузі, на тому місці, де мало розводитися багаття, вкопували Марену. Робили її з гілки й наряджали – прикрашали вінками, квітами, стрічками. У купальську ніч шукали квітку папороті, ворожили на щастя, на долю, очищалися від злих чар.*

Тернівчани та гості зібралися на свято Купала у місцевому Будинку культури, де було у відповідному стилі оформлено сцену і зал. З вітальним словом до присутніх звернулася староста села Тернівка **Валентина Карлівна Степанова**, яка привітала всіх зі святом Івана Купала і побажала гарного настрою, незабутніх емоцій і вражень. Їх учасники дійства отримали – хто

Віночки плетуть Марія Рарій і Роман Блінов.

від споглядання, хто від безпосередньої участі в конкурсах, до яких активно всіх запрошували ведучі заходу **Людмила Рарій і Ольга Кушнір**. "Купальський віночок", "Краща качалка", "Набери води", "Освідчення в кохання", "Відмінний нюх", "Закохані", "Водолаз", "Улюблене місце", "Водоноси", "Салют" – ці конкурси припали усім до душі, викликаючи хвилю сміху і оплесків.

Активністю відзначилися **Роман Блінов, Таїсія Шаповалова, Катерина Шевченко, Надія Шуляк, Євген Пасенко, Євген Матейчук, Андрій Самохатній, Дамір Мазура, Наталія Моїсєєва, Анна Мазура, Артем Данильченко, Інєса І Дмитро Ігошині, Наталія Теліга та Ігор Тютяєв** і багато інших.

До речі, український народ має дуже багато звичаїв, обрядів, пов'язаних саме з вінком. Він є невід'ємною частиною українського народного костюма і купальського свята. Бо це не лише краса, це наш оберіг! А під час свята Івана Купала кожна дівчина має сплести купальський вінок. Важливо

Анастасія і Вікторія Мисники.

правильно підібрати квіти. Їх має бути дванадцять різновидів. Зазвичай, купальський вінок складався з трави та польових квітів: Іван-та-Марії, лопуха, ведмежого вуха, деревію, полину, богородицької трави... Проте, кожна дівчина робила його особливим, вплітаючи різні квіти. Мальви означають дівочу чистоту, калина – символ здоров'я, любисток – кохання, волошка – простоти, чорнобривці – вірності, барвінок символізував вічну любов, ромашка – ніжність, деревій – бажання зв'язати долю з коханим, безсмертник – довге життя, маки символізували надію, а хміль – ясний розум. Незабудки у вінок вплітали заміжні жінки. Також вінки були предметом ворожіння: на свято Івана Купала дівчата пускали вінки на воду і таким чином долю свою шукали.

Головним атрибутом купальського свята є купаїлиця (марена). Нею слугувало молоде деревце вишні, яке уквітчали різноколіровими стрічками. Навкруг неї учасники аматорського хореографічного колективу **"Перлінка" Анастасія Щербина, Аліна Руденко, Анна Шафаренко, Діана Рудь, Даша Степовик, Ніна Шаповалова, Роман Блінов** водили хоровод "Ой, на Івана, та й на Купала". Вони спалили Марену і потім всі бажаючи водили хороводи біля цього вогнища.

Також невід'ємною частиною свята Івана Купала є стрибання через багаття. За давніми уявленнями, вогонь – це оберіг. Як сонце палить усе зле, так і вогонь повинен був відлякувати нечисту силу в купальську ніч. Тож, за народним звичаєм, так очищалися від усіляких хвороб і злих духів. Увечері, коли вже свято добігало кінця, розпалили вогнище і стрибали через нього, щоб очистити душу та тіло від усього злого.

Усіх, хто був присутнім на святі, пригощали смачними пирогами з вишнями, які спекли **Лариса Миколаївна Юрчук та Ольга Григорівна Журавель**, тортами і різними смаколиками від кондитерської фабрики "Деліція" (які спонсорувало ПП "Бенчиків млин") та напоями.

Учасники хореографічного колективу «Перлінка».

05.08. 95 сходи́нка життя.

У липні нинішнього року поважний ювілей – **95-річчя** з дня народження відзначила найстарша жителька села Тернівка **Одарка Олександрівна Вовк**. Подарунки і вітання, багато квітів того дня ювілярка отримала від старости села Тернівка Підвисоцької сільської ради **Валентини Карлівни Степанової**, представника ТОВ "ТАС-АГРО" **Людмили Василівни Мисник**, фахівця соціальної служби **Тетяни Іванівни Козицької**, від своїх хороших подружок та сусідів **Валентини Пилипівни Мамонтової**, **Надії Євгенівни Крижанівської**, **Валентини Тодосівни Данильченко**, **Віри Василівни Іванкової**. Вони бажали, щоб здоров'я міцніло з кожним днем, життєвих сил і бадьорості, щоб подальший життєвий шлях був легким і спокійним.

На долю жінки випало чимало випробувань. Ще з дитинства пізнала, що таке голод і тяжка праця. А в найкращі свої роки, в роки юності, її з однолітками-односельцями вивезли до Німеччини на каторжні роботи. Було їй тоді усього 15! Не про побачення з коханою людиною мріяла на чужині, а про рідне село, про свою маленьку батьківщину, де залишилася її родина, як хотілося усіх побачити, обійняти, відчувти тепло маминих рук і надійність батькового плеча. У хазяїна-бауера дівчина займалася вичинкою шкіри, там вона отримала тяжкі опіки обличчя, рук і ніг, терпіла нестерпний біль. Та ніякі випробування і приниження її не зламали, не зачерствіла її душа і серце. Навпаки, вона надзвичайно добра, щира, співчутлива, доброзичлива людина, завжди готова прийти на допомогу.

Повернувшись у рідне село, працювала у місцевому господарстві на різних роботах, була сумлінною працівницею, за що її поважали у колективі трудівників, керівництво колишнього колгоспу та сельчани. Разом з чоловіком виховали трьох чудових синів. Та щастя сімейне тривало недовго. Зовсім молодими пішли з життя чоловік та один син...

Переступивши 95 сходи́нку свого життя, Одарка Олександрівна згадує пережите... На її обличчі то з'являється усмішка, то на очі навертаються сльози. Та вона дякує її величності Долі і Богу за те, що поруч є такі хороші люди, які підтримують її, постійно навідуються. Вона їм від душі за це вдячна.

І.Миколаєнко, с.Тернівка.

Під час святкового заходу працювало компетентне журі у складі старости Тернівки **Валентини Степанової**, діловодів **Світлани Степанової**, **Світлани Швабовської** та соціального працівника **Тетяни Козицької**. Ніхто того вечора не залишився без подарунку, про які подбав Тернівський старостат. Їх отримували переможці конкурсів, активні учасники. Переважно, перемагала дружба, тож і обділених увагою та призами також не було.

І.Озерна, с.Тернівка.

Т.І. Козицька, В.К. Степанова, О.О. Вовк, Л.В. Мисник.

02.09. "Зелена" садиба на Панасенківці.

Минуло трохи більше півроку, як була утворена Підвисоцька громада, а на даній території вже зроблено багато добрих справ і вирішено чимало життєво важливих питань. У великій мірі завдяки активній діяльності голови громади **Віктора Олександровича Лозінського**, змістом роботи якого є постійний поступ вперед. Яскравий приклад тому - прийняття Програми розвитку туризму на 2021-2026 роки, створення туристичної карти громади, формування туристичних маршрутів і облаштування супутніх інформаційних вказівників.

«Зелена садиба» в Тернівці.

В затишній спальні.

Справжньою перлиною серед цілого ряду туристичних об'єктів є "зелена" садиба в селі Тернівка. Розташована вона на вулиці Чкалова, 13. Хоча в народі цю вулицю називають Панасенківка, бо мешкали тут майже всі Панасенки. Свого часу дана вулиця стала рідною для **Тетяни Вікторівни Панасенко**. Сюди жінка вийшла заміж, тут народила свою першу дитину – доньку **Мирославу**. Потім разом із сім'єю, яка поповнилася сином **Олександром**, оселилася в центрі Тернівки. Та Панасенківка не відпускає і до цього часу. За волею долі кілька років тому Тетяна Вікторівна придбала на цій вулиці тихе, засаджене деревами обійстя, в якому зараз надає послуги гостинності.

Слід відмітити, що мало хто здогадується, які привабливі деталі криються за огорожею садиби. І лише ступивши на обійстя, зайшовши до помешкань, розташованих у дворі, щиро дивуєшся великому об'єму робіт зробленими попередніми господарями, і тому, як Тетяні Вікторівні вдалося зберегти їх надбання, вдало змінивши цільове призначення придбаної нерухомості. Хоча наробитися для цього їй самій довелося чимало. Зате тепер на одному з куточків Тернівки, де, здається, час зупинився і повернув назад, знаходиться облаштована за всіма вимогами сільського туризму "зелена" садиба.

Її основу складають дві будівлі – хата та літня кухня з прибудовою. Нині хата знадвору "заквітчана" мальвами – настільки реалістично нанесла

розпис на старі стіни художниця-аматорка, вихователька Тернівського дитсадка **Наталія Дмитрівна Мазура**. Переступивши поріг будинку, потрапляєш у затишне помешкання, в якому відтворено інтер'єр 60-70 років минулого століття. Таке ми бачили у далекому дитинстві, приїжджаючи в гості до бабусь та дідусів: білі глиняні стіни, сволоки на стелі, лінолеум на глиняній підлозі. Як, зазвичай, ведеться, одна кімната більша. У ній, так званій чистій хаті – меблева стінка минулих років, у якій за склом рядками стоять книги (була тоді мода купувати літературу і створювати власні домашні бібліотеки), ліжко, диван, стіл, тумбочка. Навпроти через сіни – дві спальні. Просторіша – для батьків, і маленька, в закутку, - для дітей. Спальні розділяє груба з плитою і лежанкою, в яку вставлена духовка.

Мабуть у кожного буває таке відчуття: потрапляєш у якесь місце і одразу закохуєшся в нього. Подібні емоції виникають і тут. Привабливості помешканню надають вишита подушки, підузорники на ліжках, візерунчасті килими на стінах і підлозі, домоткані доріжки, обрамлені рушниками з вишивкою ікони і картини, серед яких кілька робіт вже покійного місцевого художника **Петра Васильовича Кармазина**. Все настільки миле, тепле, душевне, що хочеться затриматися в цій атмосфері старовини якнайдовше.

В просторій літній кухні є все необхідне для приготування їжі. Сюди підведена вода, тут же установлені ванна та унітаз. Куховарити в садибі можна самостійно, або відсторонившись від плити і повністю присвятивши себе спілкуванню з мальовничою природою, покластися на відмінне кухарське вміння господині.

До літньої кухні з сучасного точеного зруба прибудоване ще одне просторе приміщення, стилізоване під сільську будівлю. Воно викликає непідробне захоплення відвідувачів, адже в ньому знаходяться: банкетний зал на майже 70 осіб з фото зоною, яким із задоволенням користуються місцеві жителі, сауна, душова кабінка, умивальник і туалет.

Звичайно, саме сауна є головною привабливою родзинкою садиби. Адже, настільки приємно попаритися на дерев'яних лежанках, скинувши з себе вантаж турбот і проблем! А потім, ніби заново народившись, випити запашного чаю, настояного на розмаїтті трав, привезених з Карпат, і, навіть, з Єгипту.

У своїй "зеленій" садибі Тетяна Вікторівна може одночасно прийняти 12-15 осіб. Але замало забезпечити туристів відпочинком і харчуванням. Потрібно насичити їх враженнями та емоціями. В Тернівці можна змістовно провести час, зайнявшись: купанням в річці Синюха, збиранням грибів, полюванням. А ще можна відвідати парк "Бенчиків млин", зробивши там чудові фото сесії на фоні квітучих кущів лаванди, зустріти

вечірню зорю біля вогнища під безперервну трель цвіркунів, побачити схід сонця, почути спів жайворонка. І все це – разом з рідними, колегами, друзями чи коханими людьми. А якщо відпочинок припадає на одне з народних чи державних свят, то тоді гості можуть стати учасниками чудового святкового дійства чи народного обряду, підготовленого працівниками Тернівського будинку культури і любителями сцени.

Разом з тим, для людей, які на вихідні або в період відпусток прагнуть втекти від урбанізації та "розчинитися" в сільській тиші і спокої, важлива наявність факторів безпеки. За словами старости Тернівки **Валентини Карлівни Степанової**, в селі діють фельдшерсько-акушерський пункт, магазини, надає поліцейські послуги дільничний офіцер поліції. За першим викликом до населеного пункту приїздить "Швидка допомога", рятувальники та група реагування патрульної поліції.

- "Зелений" туризм внесений до стратегії розвитку Підвисоцької територіальної громади, - каже її очільник **Віктор Олександрович Лозінський**. – Тому потрібно в повній мірі використовувати нашу багату історичну спадщину та місцеві природні принади.

Дійсно, етносадиби можуть допомогти врятувати села. Залучення туристів до нашого краю – це ще одна чудова можливість для сільських жителів заробляти собі на життя. Чому б не відпочивати у такому гарному місці, і чому б не працювати у такому гарному місці? І чому таке гарне місце не повинно приносити користь його жителям і задоволення приїжджому люду? Приміром, при садибах можливий продаж органічної продукції з грядки від мешканців сіл і фермерів, молока з-під корови і запашного хліба з печі. Дуже важливо, щоб відбувалося соціально-економічне зростання територій, щоб родини фінансово міцніли і молодь залишалася в селах, а не виїжджала в пошуках роботи за кордон. Тож слід робити все можливе, щоб "зелений" туризм дав "здорові, сильні паростки", і став однією з найважливіших складових туристичної галузі Підвисоцької територіальної громади та всього нашого краю.

Інформацію про "зелену" садибу **Тетяни Вікторівни Панасенко** можна знайти в Інтернеті. Надійним помічником жінки у новій для неї діяльності є її син **Олександр Миколайович Панасенко**, який усіляко допомагає мамі підтримувати лад у господарстві. Консультативну допомогу вона отримує від начальника відділу культури, туризму, молоді та спорту Підвисоцької громади **Тетяни Леонідівни Мартинюк**.

Всі "зелені" садиби чимось схожі одна на одну й, водночас, унікальні. Побувавши в гостях у Т.В.Панасенко, ми відмітили її головну особливість – надзвичайну гостинність, привітність і комунікабельність. Вона належить до сільських активістів, небайдужих особистостей, які завжди відгукуються на заклик про допомогу. Людям з такими якостями характеру сам Бог велів працювати у сфері надання етно-сервісу. Ніхто не залишає її садибу без гарного настрою та бажання повернутися сюди хоча б ще раз. В цьому ми переконалися особисто.

Л.Вишневська. Фото В.Кухаря, с.Тернівка.

21.10. Наша пошта. Подарували гарний настрій.

1 жовтня, у Міжнародний день людей похилого віку та День ветерана, до Тернівського сільського будинку культури було запрошено сільчан поважного віку. Староста села **Валентина Карлівна Степанова** привітала присутніх з цієї нагоди і побажала довгих років життя, міцного здоров'я, родинного затишку і тепла. До її привітань приєдналися працівники сільської ради, дошкільного навчального закладу, сільської бібліотеки, соціальний працівник та учасники художньої самодіяльності Тернівського будинку культури. Всі вони доклали максимум зусиль для створення теплої, душевної атмосфери, аби наших батьків, дідусів і бабусь огорнути увагою, щоб вони відчули себе потрібними, залишились задоволені зустріччю.

Присутніх пригостили смачними пиріжками і ватрушками, гарячим чаєм та глінтвейном. Всі разом згадували молоді роки, співали пісень, танцювали, брали участь у конкурсах. Вітали тернівчан і гості із сусіднього села Мартинівка.

Свято було змістовним, додало людям літнього віку гарного настрою і позитивних емоцій, зіграло душевністю і теплом.

Аліса Пасенко, с.Тернівка.

"Колос" 2022 рік.

11.08. Вітання для довгожильки.

Нинішнього липня найстарша жителька села Тернівка Підвисоцької громади **Одарка Олександрівна Вовк** пододала чергову сходинку свого життя. Їй виповнилося 96 років!

Життя жінки було не з легких. Війна 1941-1945 років, голодовка, вивезення до Німеччини, тяжка праця... Однак Одарка Олександрівна

ніколи не нарікала на життя, всі труднощі і випробування винесла з достоїнством, не розгубивши найкращих рис характеру.

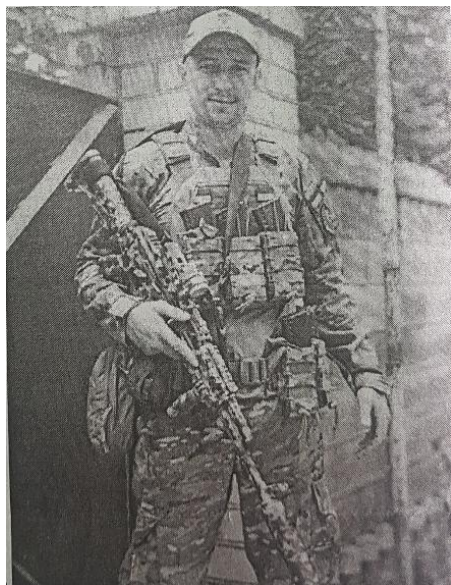
Найбільшим її щастям було повернення додому, на Батьківщину, у рідне село, яке, разом з усіма, піднімала з руїн, возвеличувала своєю наполегливою працею. Все життя працювала у місцевому господарстві на різних роботах, була сумлінною трудівницею, за що її поважали у колективі, керівництво колишнього колгоспу та селяни. Разом з чоловіком виховали трьох чудових синів. Та щастя сімейне було нетривалим. Зовсім молодими пішли з життя чоловік та один із синів...

І в 96 Одарка Олександрівна залишається жвавою і енергійною. Її серце завжди було відкрите для людей. Надзвичайно добра і щира, співчутлива і доброзичлива, вона завжди була готова прийти на допомогу. Вона і зараз би із радістю допомогла, якби мала сили і здоров'я.

Староста села Тернівка **Валентина Карлівна Степанова** від імені Підвисоцької сільської ради привітала довгожительку з цією поважною датою і побажала міцного здоров'я, бадьорості духу, довголіття, мирного та світлого неба над головою.

На фото: О.О.Вовк з сусідкою Ніною Миколаївною Шарамко.

18.08. З вірою в Бога і Збройні Сили України.

Михайло Михайлович Хрипта – фахівець будівельної справи. Але у 2014 році він одягнув військову форму та взяв до рук зброю. У числі перших добровольцем став на захист рідної землі. На його рахунок – не одна ротація і десятки успішних виїздів на бойові завдання. У 21 рік йому довелося бачити смерть цивільних і побратимів на Сході країни, у Дебальцевому, Іловайську... Та це викликало ще більшу ненависть до ворога, налаштовувало на рішучі дії. Про небезпеку і жахіття, які він пережив, досі не знають навіть його рідні.

Народився **М.М.Хрипта** у багатодітній сім'ї у мальовничому селі Тернівка. Він наймолодший у родині, але завжди не по роках був надто серйозним і самостійним. Вже у 15 почав працювати, самостійно заробляти на власний шматок хліба. Закінчивши Тернівську школу, вступив до ПТУ №30 села Торговиця, здобув спеціальність механізатора. Свій трудовий шлях розпочав водієм у ТОВ "Новий світ". Потім виконував військовий обов'язок перед Батьківщиною. Після служби повернувся додому, влаштувався на роботу у будівельну фірму "Ковальська" у Києві, і паралельно вступив на навчання до

будівельного навчального закладу з підвищення кваліфікації, що діє при фірмі.

У 2018 **Михайло** створив власну сім'ю. З дружиною **Інною** познайомилися на дискотеці у Нерубайці. Мила, чорнява дівчина відразу впала юнакові у вічі. Мабуть, це було кохання з першого погляду, бо інші дівчата його більше не цікавили. Через чотири місяці, у пору золотавого падолисту, закохану стали на весільний рушник. А в 2019 у подружжя народився **синочок Тимур**. Радості молодих батьків не було меж. Інна з Михайлом були найщасливіші у світі, будували плани на майбутнє, тішилися синочком, раділи його першим крокам, першим словам, посмішці...

Та це щастя вмить обірвалося, коли російські війська 24 лютого цього року вторглися на територію України. Михайло без вагань, як і тоді, у 2014, в числі перших став на захист Батьківщини, рідної землі, своєї родини. Бо понад усе він хоче, щоб його син ріс у вільній, незалежній, мирній і квітучій країні, щоб ні йому, ні його рідним і близьким нічого не загрожувало. У 2014 він пішов через надмірне почуття справедливості. А цього року його мотивувало те, що він не зміг би сидіти вдома з думкою, що у нього є певний досвід, а молоді хлопці, які цього не мають, йдуть на війну. Це для нього взагалі не було прийнятним. На угоду з совістю він ніколи не піде.

Михайло дуже добра, товариська людина, надійний друг, справжній товариш, понад усе цінує дружбу. Будь-якої миті він готовий підставити своє плече. Перебуваючи на передовій, проявив себе як мужній, сміливий та хоробрий воїн. Хоча він мирна людина, люблячий, турботливий син, чоловік і батько, і ніяк не воїн. Він – будівельник, який прагне будувати нові будинки, створювати нові архітектурні шедеври. Однак, поки в країні йде війна, він мусить захищати свій дім, бо йому це найбільше болить.

На початку липня Михайло Михайлович повернувся з лінії фронту додому на кілька днів відпочинку. Були втома, виснаження, біль в очах, але було й шалене прагнення перемоги України. Маленький Тимурчик ні на

хвилину не відпускав тата. Дружина Інна також не хотіла, аби чоловік знову її залишав. Але вона розуміє, що по-іншому вчинити її Михайло не може. Тепер знову у короткі вільні хвилини бачитимуться по відеозв'язку та спілкуватимуться по телефону. Та чоловік знає, що його люблять і завжди чекають на нього вдома.

Побачившись з рідними, **Михайло Михайлович** знову повернувся на передову, бо там на нього чекають побратими, з якими у нього свята місія – захист української землі, рідних і близьких. Вони щодня воюють за наближення миру, за завтрашній день без вибухів і повітряних тривог. Б'ються за життя кожної дитини, кожної людини, за кожен квадратний міліметр нашої землі. Вони – наші герої. Ми пишаємося сміливістю кожного з них.

Розповідаючи про чоловіка, Інна підбирала найтепліші, найкращі слова. Вона вдячна долі за те, що подарувала їй зустріч з Михайлом.

- Ми з синочком дуже сумуємо за ним, чекаємо його додому і дуже любимо. Він завжди дбає про нас, допомагає, чим може. Він наша опора й підтримка, наш захисник.

А на завершення нашої розмови **Інна Сергіївна** попросила передати коханому чоловікові такі побажання: "Обіймаю тебе молитвами... Пригортаю до серця, в душі... Захисник мій, у Бога благаю: "Бережи його, Бог, бережи... Від крилатих ракет, куль і "Градів", від снарядів і фосфорних бомб, бережи, хто життям інших ради, ризикує, став світу щитом... День і ніч, у бою, на завданні, у окопі сирім, бліндажі, в полі, в лісі, в дорозі дальній – ангел поруч хай буде завжди".

Ця війна стосується кожного, бо ми всі маємо розуміти, що залишимо дітям та онукам. Саме у цьому полягає сенс боротьби нашого народу за незалежність, суверенітет та територіальну цілісність. **З вірою в Бога і у Збройні Сили України ми обов'язково переможемо!**

І.Грицик. с. Нерубайка, на фото: Михайло Михайлович Хрипта.

15.12. Життя під час війни. Аби тільки не було війни.

ВАЛЕНТИНА СТЕПАНОВА – староста села, с. Тернівка.

На кожне століття випадають якісь катаклізми та випробування. Нам теж випало пережити лихоліття війни. Ніхто не міг навіть припустити, що наші найближчі сусіди підуть на нас з війною. На щастя, нашу територію обходять жахіття війни. Дай, Боже, щоб не було гірше. Якщо брати по великому рахунку, то нам великої біди немає, в порівнянні з тими людьми, які переживають щоденні обстріли у містах і селах, де розбомблені будинки, немає ні світла, ні води, ні тепла. Звичайно, дуже важко психологічно, бо те, що відбувається в країні, не може не хвилювати, бо так чи інакше стосується кожного з нас. Але нам гріх скаржитися.

З хлібом перебоїв у нас немає, його до нас возять постійно. Крупи та інші продукти також можна придбати. Водою встигаємо заpastися, поки подається світло. Дровами теж забезпечені, тож ніхто взимку не мерзнутиме. Дитсадок і школа у нас працюють. Раніше у нашій сільській раді був генератор, який зараз дуже виручає, коли вимикається електроенергія. До нього і школа, і дитсадок під'єднані, то ж із опаленням проблем узагалі немає.

З самого початку, коли почали відключати електроенергію, люди телефонували, запитували, коли буде світло. Я зателефонувала пару разів на РЕС, де мені сказали, що це аварійні відключення і ніякого графіка відключень немає. Люди зрозуміли і почали підлаштовуватися під ситуацію. Отак і виживаємо, на випадок відключення електроенергії запаслися свічками, ліхтариками, які під заряджаємо. Зараз багато людей мають морозильні камери, а то й по дві, бо в кожного чимале господарство. Вигодувавши птицю – кури, качки, гуси, вирізають її і заморожують цілими тушками. Ріжуть свиней – м'ясо і сало теж закладають у морозилки. Це зручно, економить час і корми. На час відключень були певні хвилювання, бо боялися, щоб продукція не зіпсувалася, хтось навіть накривав морозилки, але ніхто не нарікав, що камери розморозились. Загалом вони здатні тримати холод до 3 діб. Головне – не відкривати їх. Тож на час відключень, аби зберегти належну температуру в морозильній камері, просто потрібно утриматися і не відкривати зайвий раз камери, і все буде нормально. Хоча кожен вже продумав свої дії на випадок тривалого відключення електроенергії. Будемо переробляти продукцію на тушонку чи засолюватимемо. Але точно нічого не пропаде.

Зважаючи на ситуацію, ніхто в селі не скаржився, не нарікав на життя, на те, що щось не влаштовує. Звичайно, всі звикли до певних зручностей, до свого розміреного життя. Позбувшись

усього цього комфорту, стало важко. Та з будь-якої ситуації завжди є вихід. Ми ладні витерпіти все, аби тільки не було війни. Бо над нами дуже часто літають ракети. Відчуття, коли чуєш її і бачиш – не передати словами. Це – жах!

"Колос" 2023 рік.

16.03. Валентина Пилипівна і Валентин Васильович

Мамонтови з села Тернівка у День святого Валентина обоє приймають вітання від рідних, близьких, друзів, сусідів, сільчан, старости села Валентини Карлівної Степанової. Для них це світлий і радісний, знаковий день, це як другий день народження. Мають Мамонтови 3 дітей, 6 онуків, 3 правнуків. До того ж, одну із внучок теж назвали Валентиною, на честь бабусі і дідуса, та й народилася вона у День святого Валентина. Для них вони найбільше щастя. До речі, **внуки Євген і Дмитро** ще з 2014 року мужньо боронять

свою родину, Україну від російського агресора. Вони справжня гордість Мамонтових-старших.

Валентина Пилипівна багато років працювала у торгівельній сфері, а потім у місцевому колгоспі. Валентин Васильович все життя був механізатором. Він відмінно володів і зерновим, і буряковим комбайнами, і тракторами різних марок. Він був майстром своєї справи. Батьки Валентини Пилипівни у парі прожили понад 60 років. Валентина Пилипівна і Валентин Васильович Мамонтови вже понад 40 років разом ідуть по життю, долаючи все, що підносить їм доля. Вони надзвичайно гостинні, компанійські, дружелюбні, доброзичливі, завжди відкриті для спілкування.

15.06. Майже 150 тисяч на підтримку ЗСУ.

Нещодавно в Підвисоцькій територіальній громаді відбувся благодійний музично-патріотичний захід "Підтримаймо воїнів ЗСУ". На це благодійне свято було запрошено представників усіх сіл, що входять до Підвисоцької громади. Відвідали його й гості та жителі Підвисокого, які також долучилися до благодійної акції. Зокрема, свою музично-патріотичну програму та різноманіття страв і смаколиків представили громади сіл Тернівка і Мартинівка (староста **Валентина Карлівна Степанова**, директор Тернівського будинку

культури **Тетяна Петрівна Богачук**, директор Мартинівського сільського клубу **Світлана Миколаївна Швабовська**)...

...Концертну частину свята підготували **Тетяна Богачук, Юлія Юрко** – Тернівський будинок культури, **Світлана Швабовська** – Мартинівський сільський клуб...

...Слід зазначити, що кожна громада поставилася до цієї справи з надзвичайною серйозністю та величезною відповідальністю, і потрудилася на славу. Слів вдячності заслуговують **Марія Мазура, Ольга Шумиленко, Ольга Кушнір, Аліса Пасенко** з Тернівки, працівниці Тернівського дитсадка **Лариса Юрчук і Ольга Журавель**, вчителі та учні початкових класів Тернівської школи, бібліотекарі Тернівської шкільної бібліотеки **Світлана Ковальчук** та сільської книгозбірні **Любов Тітаренко** та діловод Тернівської сільської ради **Світлана Степанова**...

Під час благодійного заходу було зібрано 124378 гривень, плюс 20830 гривень, які окремо зібрали учні та педагоги Підвисоцького ліцею імені Т.Г.Шевченка, провівши паралельно того дня благодійний ярмарок у стінах школи. Про це повідомила лічильна комісія, яка відразу ж, по завершенні заходу, перерахувала всі кошти на очах присутніх. Загалом сума зібраних коштів склала 145208 гривень.

До речі, голова Підвисоцької територіальної громади **Віктор Олександрович Лозінський** також відвідав благодійний ярмарок і зробив свій вагомий внесок у добру справу. Крім того, у нерубайського майстра він придбав меблі для одного з дитсадків громади та інші вироби ручної роботи.

...Також варто додати, що відбувся цей захід завдяки підтримці голови Підвисоцької територіальної громади **Віктора Олександровича Лозінського**.

07.09.2023 р. Після події. Разом із ЗСУ –переможемо!

Під таким гаслом 24 серпня 2023 року у Підвисоцькій громаді відбулося подвійне свято – жителі громади відзначили День Незалежності України та провели благодійний музично-патріотичний захід. Святкове дійство проходило на території Підвисоцького сільського будинку культури. Участь у цій благодійній акції взяли представники усіх сіл, що входять до Підвисоцької територіальної громади. Зокрема, свою музичну програму представили громади сіл ... Тернівка і Мартинівка (**Валентина Степанова**)...

... На даний час на фронтах війни виборюють територіальну цілісність і недоторканість нашої країни, нашу свободу і незалежність у війні з російським агресором 265 чоловіків з Підвисоцької громади. На жаль, 17 із них загинули.

... Усіх учасників заходу було запрошено до участі у благодійному ярмарку, адже всі виручені під час музично-патріотичного заходу "Разом із ЗСУ – переможемо!" кошти та добровільні внески спрямовуватимуться на допомогу пораненим військовим, які на даний час перебувають на лікуванні чи реабілітації після тяжких поранень.

Від кожної громади на благодійному заході було представлено вироби декоративно-ужиткового мистецтва і, звичайно ж, широкий асортимент страв та солодощів.

До приготування усієї цієї смакоти долучилися дуже багато людей від кожного села: ... **колективи Тернівського дитсадка, Будинку культури, бібліотеки, школи та сільської ради...**

... Усе це дійство відбувалося під виступи учасників художньої самодіяльності майже усіх сіл Підвисоцької громади:

... **Тетяни Богачук та Юлії Юрко** Тернівського СБК...

... Під час благодійного музично-патріотичного заходу зібрано 117 тисяч гривень, які було направлено на допомогу тяжко пораненим військовим землякам.

Ми, українці, пишаємося тим, що наш народ ніколи не поневолював інші народи, не вів загарбницьких війн, а лише захищав себе від ласих на чуже добро близьких і далеких сусідів. Тож сьогодні Україна, як ніколи раніше, потребує єдності та згуртованості. Адже Україна в нас одна – від Заходу до Сходу, і ми ніколи не дамо ділити її землі, а тим паче народ, який у радостях і прикрощах завжди єдиний. Ми зробимо все, щоб наші нащадки пишалися нами, зробимо все, щоб зберегти спадщину наших пращурів.

І. Миколаєнко. Фото В.Кухаря.

Про автора

Когут Василь Ярославович народився 12 травня 1963 року в селі Тернівка Новоархангельського району Кіровоградської області.

Навчався в Тернівській середній школі, яку закінчив у 1980 році. Мріяв про військову службу. Був призваний на строкову військову службу в травні 1981 року в ракетних військах стратегічного призначення. Рядовим, а потім командиром відділення виконував обов'язки пов'язані з засекреченим зв'язком. Після строкової служби старшим сержантом навчався в школі прапорщиків м. Харків. По закінченні її у 1984 році продовжив військову службу на офіцерських посадах. З 1986 року по 1991 рік навчався в Новочеркаському вищому військовому командному училищі зв'язку ім. В.Д.Соколовського. Після його закінчення був направлений для подальшого

проходження військової служби в Республіку Комі, м. Печора. Виконував обов'язки начальника відділення телеграфного зв'язку, начальника бойової зміни, капітан. Має нагороди за сумлінну службу. По закінченні контракту у 1998 році повернувся у рідне село. Працював у Тернівській ЗОШ I-III ступенів на посадах вчителя допризовної військової підготовки, фізкультури та бібліотекаря.

Після початку війни російської федерації проти України у квітні 2015 року був призваний у 4 хвилю мобілізації у ЗСУ. Проходив військову службу на посаді начальника відділення зв'язку у 28 окремій моторизованій бригаді. Учасник бойових дій, має декілька державних нагород. Після демобілізації у квітні 2016 року продовжив службу у Новоархангельському РВК на посаді начальника відділення військового обліку та бронювання солдат, сержантів запасу, майор.

Звільнився у 2021 році. Після повномасштабного вторгнення російської федерації з 25 лютого 2022 року продовжив службу у Новоархангельському РВК на посаді старшого офіцера відділення мобілізації. Звільнений з військової служби по досягненні граничного віку перебування в запасі ЗСУ 12 травня 2023 року.

В цивільному шлюбі 24 роки. Від першого шлюбу має доньку. Проживає в с. Тернівка.